

Stichting Pensioenfonds Staples in liquidatie

JAARVERSLAG 2024

Amstelveen, 23 juni 2025

Inhoud

Voorwoord	3
Kerncijfers	5
Bestuursverslag	7
Risicobeheer	22
Beleggingen	29
Maatschappelijk verantwoord beleggen	37
Toekomst Pensioenfonds	41
Samenvatting eindrapportage van de visitatiecommissie	43
Verklaring van het Verantwoordingsorgaan	46
Jaarrekening 2024	48
Balans per 31 december	49
Staat van baten en lasten	50
Kasstroomoverzicht	51
Toelichting algemeen	52
Toelichting op de balans per 31 december	59
Overige informatie beleggingen	66
Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen	68
Risicobeheer	69
Toelichting op de staat van baten en lasten	75
Overige informatie	79
Overige gegevens	80
Actuariële verklaring	81
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	83
Personalia	93
Verklarende woordenlijst	95
BIJLAGE 1: SFDR Template	102

Voorwoord

In dit jaarverslag leggen wij als college van vereffenaars van Stichting Pensioenfonds Staples in liquidatie (hierna: Stichting pensioenfonds Staples i.l.) verantwoording af over het gevoerde beleid en de financiële resultaten in 2024.

De economie in 2024

Het beursjaar 2024 kenmerkte zich door veerkracht en groei, ondanks aanhoudende economische en geopolitieke uitdagingen. Na de onzekerheid van het voorgaande jaar herstelden de markten zich in 2024 sterk. Technologische innovaties, met kunstmatige intelligentie (AI) als belangrijke drijvende kracht, wekten een groeiende interesse in tech-aandelen op en droegen significant bij aan de brede groei van aandelen op diverse beurzen. In 2024 werden wereldwijd meerdere records gebroken. Indices zoals de S&P 500, AEX, Nikkei 225 en Eurostoxx 600 bereikten nieuwe all-time highs. Verder is in 2024 de inflatie geleidelijk afgenomen, waardoor centrale banken voorzichtig zijn begonnen met renteverlagingen en de marktomstandigheden verbeterden. Tegelijkertijd blijven geopolitieke spanningen, het invoeren van handelstarieven en internationale conflicten voor onrust zorgen, wat leidt tot volatiliteit op de financiële markten.

Financiële positie van ons pensioenfonds in 2024

Voor ons pensioenfonds sloten alle beleggingscategorieën, op staatsobligaties na, het jaar 2024 met een positief rendement af en ook de portefeuille als geheel behaalde een positief rendement. In 2024 was het rendement van de beleggingsportefeuille 7,3% (vóór aftrek kosten) en boven het niveau van de benchmark van 6,9%. De lasten van de pensioenactiviteiten namen in 2024 toe onder invloed van de rente. De baten van de beleggingsactiviteiten compenseerden de lasten van de pensioenactiviteiten, zodat het jaar kon worden afgesloten met een positief resultaat. De actuele dekkingsgraad steeg in 2024 van 124,4% aan het eind van 2023 naar 127,8% aan het eind van 2024.

Toeslagverlening

In ons toeslagenbeleid wordt als maatstaf voor de (gedeeltelijke) toeslagverlening per 1 januari 2025 uitgegaan van de relatieve verandering van de (afgeleide) consumenten prijsindex (CPI) over de referentieperiode oktober 2023 - ten opzichte van oktober 2024. De maatstaf voor toeslagverlening per 1 januari 2025 komt daardoor uit op 2,58%. Er is volledige toeslagverlening mogelijk bij een beleidsdekkingsgraad van 131,5%. Eind november was de beleidsdekkingsgraad 128,1%, en is daarmee niet hoog genoeg om volledige toeslag te kunnen verlenen. Deze twee onderdelen samen zorgen ervoor dat de pensioenen per 1 januari 2025 gedeeltelijk met 2,23% zijn verhoogd.

Maatschappelijk Verantwoord beleggen (MVB)

Het pensioenfonds is ondertekenaar van het convenant voor Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (IMVB). Hoewel dit convenant eind 2022 is afgelopen neemt ons pensioenfonds alle inspanningen die gedaan zijn in het kader van het IMVB-convenant mee om blijvend invulling te geven aan haar ambitie om duurzaam te beleggen. Zo heeft het pensioenfonds zich in 2024 verder ingespannen om het beleid te implementeren in de praktijk en in de reguliere beleidscyclus van het pensioenfonds en om daarbij passende verantwoording en transparantie te verzorgen, conform de maatstaven van EU-wetgeving. Verder zijn in 2024 de specifieke Environmental, Social & Governance risico's (ESG-risico's) toegevoegd aan het algemene integraal risicomanagementraamwerk van het pensioenfonds, waarmee wordt gewaarborgd dat de ESG-risico's regelmatig worden gemonitord op basis van de reguliere risicobeheersprocessen.

Toekomst pensioenfonds

Net als in voorgaande jaren heeft de toekomst van ons pensioenfonds in 2024 bijzondere aandacht gekregen en zijn de ontwikkelingen nauwlettend in de gaten gehouden. Mede gezien het gesloten karakter van ons pensioenfonds (sinds 1 januari 2015 is het pensioenfonds gesloten voor nieuwe deelnemers en vanaf 1 juli 2018 vindt er geen actieve opbouw meer plaats) en het gegeven dat het pensioenfonds zelfstandig tot uiterlijk eind 2029 de kosten kan blijven dekken, was het een uitdaging om de toeslagenambitie richting de toekomst waar te maken. Het bestuur heeft met ondersteuning van Willis Towers Watson (WTW) de verschillende toekomstmogelijkheden van het pensioenfonds onderzocht. Bij dit onderzoek is uitvoerig aandacht besteed aan de voor- en nadelen van de verschillende alternatieve uitvoeringsvormen.

In 2024 is gebleken dat invaren in het nieuwe pensioenstelsel als alternatief niet mogelijk is, omdat er geen aan het pensioenfonds gelieerde werkgever is die een invaarverzoek zou kunnen doen op grond van de Wet toekomst pensioenen (Wtp). Los daarvan heeft het bestuur overigens ook geconstateerd dat invaren voor het pensioenfonds niet in het belang is van onze fondspopulatie. Het bestuur was tot de conclusie gekomen dat naar de toekomst toe een buy-out naar een verzekeraar met een gegarandeerde aan de Europese prijsindex (HICPxT) gekoppelde toeslag het beste de belangen van onze fondspopulatie diende en daarmee de voorkeur van het bestuur verdiende. Op 18 november 2024 heeft het bestuur het voorgenomen besluit tot liquidatie genomen en is besloten om alle pensioenrechten en –verplichtingen middels een collectieve waardeoverdracht (CWO) aan een verzekeraar over te dragen. Het bestuur heeft het verantwoordingsorgaan (VO) om advies gevraagd. Het VO, dat in zijn advies is bijgestaan door Mercer, heeft positief geadviseerd en is van mening dat door het bestuur zorgvuldige afwegingen zijn gemaakt en dat er sprake is van een evenwichtige afweging van belangen van alle deelnemers.

Het bestuur heeft op 24 januari 2025 bij DNB het verzoek tot beoordeling van het voornemen tot CWO ingediend. Op 2 juni 2025 heeft DNB laten weten dat over kan worden gegaan tot de uitvoering van de voorgenomen CWO. Vervolgens is op 18 juni 2025 de overeenkomst met Aegon Levensverzekering N.V. getekend, waarin naar de toekomst toe een gegarandeerde aan de HICPxT gekoppelde toeslag van 100% is vastgelegd, plus een eenmalige toeslag van 1,8%. Vanaf 18 juni 2025 is het pensioenfonds formeel in liquidatie en als gevolg hiervan treden de bestuursleden vanaf deze datum op als college van vereffenaars en is de naam van het pensioenfonds gewijzigd doordat ‘in liquidatie’ moet worden toegevoegd. De verwachting van het college van vereffenaars is dat de CWO in 2025 is afgerond en dat alle verplichtingen van het pensioenfonds zijn afgewikkeld. Alle liquide middelen die na deze afwikkeling eventueel nog vrijkomen zullen worden aangewend voor een aanvullende eenmalige toeslag ten gunste van de deelnemers.

Tot slot

Het college van vereffenaars bedankt iedereen die zich in 2024 voor ons pensioenfonds heeft ingezet.

Amstelveen, 23 juni 2025

E.G.M. Donders, voorzitter
P.A.H. Martens, secretaris
F.P. Lamein
A.P.M. Mol
R.A.L. Monnens
J. van Noord
M.E.J. Schuit
T. Stanoevska

Kerncijfers

	2024	2023	2022	2021	2020
Deelnemers (aantallen)					
Actieve deelnemers	33	38	42	50	54
Gewezen deelnemers	3.240	3.435	3.603	4.225	4.441
Pensioengerechtigden	4.158	4.187	4.231	4.295	4.329
Totaal	7.431	7.660	7.876	8.570	8.824
Pensioenactiviteiten					
Premie voor risico pensioenfonds	-	-	-	-	3.708
Premie voor risico deelnemers	-	-	-	-	-
Totaal premie	-	-	-	-	3.708
Feitelijke premie	-	-	-	-	-
Zuiver kostendekkende premie	-	-	-	-	-
Pensioenuitkeringen	32.125	33.496	31.919	31.587	31.788
Pensioenuitvoeringskosten	2.580	2.167	2.056	1.964	1.405
Resultaat					
Pensioenactiviteiten	-29.349	-36.008	126.893	20.109	-43.736
Beleggingsactiviteiten	46.691	63.421	-227.934	28.962	64.498
Totaal	17.342	27.413	-100.843	49.071	20.762
Vermogen					
Aanwezig eigen vermogen	153.789	136.447	109.034	209.877	160.806
Vereist eigen vermogen volgens FTK	84.525	78.594	66.135	88.812	113.502
Technische voorziening voor risico pensioenfonds	553.376	559.799	561.208	727.433	781.769
Gemiddelde rekenrente technische voorziening	2,2%	2,4%	2,7%	0,5%	0,1%
Dekkingsgraad					
Actuele dekkingsgraad	127,8%	124,4%	119,4%	128,9%	120,6%
Beleidsdekkingsgraad	128,4%	123,1%	127,6%	128,0%	112,4%
Vereiste dekkingsgraad volgens FTK	115,3%	114,0%	111,8%	112,2%	114,5%
Reële dekkingsgraad	94,6%	89,1%	82,4%	89,9%	94,6%
Toeslagverlening					
Pensioenrechten actieve deelnemers	2,23%	0,00%	8,30%	4,00%	0,24%
Premievrije pensioenrechten en ingegane pensioenen	2,23%	0,00%	8,30%	4,00%	0,24%
Beleggingen					
Vastgoed	42.424	44.061	34.036	49.180	61.156
Aandelen	180.665	153.514	118.385	159.335	228.909
Vastrentende waarden	475.351	486.309	539.625	723.729	622.054
Overig, per saldo	2.750	5.309	-28.430	-4.740	13.321
Totaal beleggingen voor risico pensioenfonds	701.190	689.193	663.616	927.504	925.440
Rendement beleggingen					
Vóór kosten vermogensbeheer	7,2%	10,3%	-24,8%	3,4%	7,8%
Na kosten vermogensbeheer	6,7%	9,9%	-25,0%	3,0%	7,4%

	2024	2023	2022	2021	2020
Kostenratio's					
Pensioenuitvoeringskosten per deelnemer	616	512	481	429	393
Kosten vermogensbeheer / gemiddeld belegd vermogen	0,45%	0,49%	0,41%	0,40%	0,41%
Transactiekosten / gemiddeld belegd vermogen	0,06%	0,12%	0,11%	0,13%	0,08%

Bestuursverslag

Voor u ligt het jaarverslag 2024 van Stichting Pensioenfonds Staples i.l., opgesteld volgens de bepalingen vastgelegd in het Burgerlijk Wetboek, boek 2, titel 9.

Organisatie van het pensioenfonds

Het bestuur bestond uit acht leden, van wie vier namens de pensioengerechtigden, twee namens de gewezen deelnemers en twee onafhankelijke. Het bestuur wees uit hun midden een voorzitter, een plaatsvervangend voorzitter, een secretaris en een plaatsvervangend secretaris aan. De dagelijkse uitvoering van het door het bestuur vastgestelde beleid werd verzorgd door de voorzitter en de secretaris.

EY Accountants B.V. is als externe accountant aangesteld en Willis Towers Watson Netherlands B.V. als adviserend en certificerend actuaire, waarbij een scheiding in persoon gewaarborgd is.

De uitvoering van de taken op het gebied van bestuursondersteuning, pensioenrecht vaststelling, uitkeringen en financiële administratie zijn uitbesteed aan BSG Pension Management B.V.

BNP PARIBAS ASSET MANAGEMENT Europe treedt op als fiduciair manager en CACEIS Bank, Netherlands Branch als custodian.

Basispoint B.V. treedt op als financiële riskmanager, het Nederlands Compliance Instituut functioneert als Compliance Officer en Blue Sky Group Holding B.V. treedt op als Privacy Officer.

Het bestuur

Het bestuur van het pensioenfonds voerde een door de voormalige ondernemingsraden en werkgevers overeengekomen pensioenregeling uit, na toetsing op uitvoerbaarheid, evenwichtige belangenafweging en wettelijke eisen. Het bestuur was verantwoordelijk voor het prudent beleggen van de pensioengelden, het voeren van een solide financieel beleid, een juiste administratieve uitvoering van de pensioenregeling en de communicatie met belanghebbenden.

Daarnaast bepaalde het bestuur de strategie van het pensioenfonds en het te voeren beleid, geeft het leiding aan de uitbestede activiteiten en houdt het toezicht op de uitvoering. Daarbij is risicomanagement een essentieel onderdeel van de bestuursfunctie. Het bestuur communiceerde periodiek over de financiële positie van het pensioenfonds, het gevoerde beleid, de resultaten van dat beleid en over de toekomst van het pensioenfonds.

Het bestuur legde verantwoording af over het gevoerde beleid aan een verantwoordingsorgaan (VO), waarin de belanghebbenden zijn vertegenwoordigd. Een visitatiecommissie van drie onafhankelijke deskundigen houdt intern toezicht op het pensioenfonds.

Vanaf het moment van tekenen van de overeenkomst met Aegon Levensverzekering N.V. op 18 juni 2025 is Stichting Pensioenfonds Staples formeel in liquidatie en als gevolg hiervan treden de bestuursleden vanaf deze datum op als college van vereffenaars en wijzigt de naam van het pensioenfonds doordat 'in liquidatie' moet worden toegevoegd.

Samenstelling van het college van vereffenaars per 23 juni 2025

De samenstelling van het college van vereffenaars is als volgt:

Onafhankelijke leden

E.G.M. Donders, voorzitter

T. Stanoevska

Namens de pensioengerechtigden

P.A.H. Martens, secretaris

A.P.M. Mol

J. van Noord

M.E.J. Schuit

Namens de gewezen deelnemers

F.P. Lamein

De leeftijdsverdeling in het college van vereffenaars is als volgt:

Leeftijdscategorie	Aantal
Van 50 tot 60	4
Van 60 tot 70	0
Van 70 tot 80	4

De gemiddelde leeftijd in het college van vereffenaars is afgerond 65 jaar. Het college van vereffenaars zou gedeeltelijk aan norm 35 (diversiteit) van de Code Pensioenfondsen 2024 voldoen, want per 23 juni 2025 bestaat het college van vereffenaars uit zes mannen en twee vrouwen, maar geen van hen is jonger dan 40 jaar.

Wijziging in de samenstelling van het college van vereffenaars

In 2024 hebben er geen wijzigingen in de samenstelling van het bestuur plaatsgevonden. Wel zijn er zes bestuursleden van geleding gewijzigd, omdat zij i.v.m. de afwezigheid van een werkgever, geen zitting meer kunnen hebben namens de werkgever en werknemers. De bestuursleden die op 18 juni 2025 zitting hadden in het bestuur treden vanaf dat moment op als vereffenaar en vormen samen het college van vereffenaars.

Verantwoordingsorgaan

Het verantwoordingsorgaan had als taak om jaarlijks een oordeel te geven over het handelen van het bestuur, over het door het bestuur gevoerde beleid en over de beleidskeuzes van het bestuur voor de toekomst.

Het verantwoordingsorgaan is gedurende het jaar 2024 zesmaal bijeengekomen. Hierbij zijn het jaarverslag, wijziging van de governance van het pensioenfonds, het collectieve waardeoverdracht traject en de stand van zaken rond actuele onderwerpen aan de orde gekomen. In elke vergadering van het verantwoordingsorgaan werd het dagelijks bestuur uitgenodigd om toelichting te geven op het gevoerde beleid. Het verantwoordingsorgaan heeft positief advies gegeven over aanpassing van de klachten- en geschillenregeling en de collectieve waardeoverdracht en liquidatie van het fonds. Daarnaast heeft het VO een bindende voordracht gedaan met betrekking tot het invullen van een vacature binnen de visitatiecommissie. De samenwerking tussen het bestuur en verantwoordingsorgaan, ieder met zijn eigen verantwoordelijkheid, was uitstekend.

Samenstelling Verantwoordingsorgaan per 23 juni 2025

Het verantwoordingsorgaan bestaat uit zes leden, van wie vier namens de pensioengerechtigden en twee namens de gewezen deelnemers. De samenstelling van het verantwoordingsorgaan is als volgt:

Namens de pensioengerechtigden

H. Winkel, voorzitter
G. Altena, secretaris
H.B. Albers
D. de Rooij

Namens de gewezen deelnemers

R. Pauptit
J. Walraven

De leeftijdsverdeling in het verantwoordingsorgaan is als volgt:

Leeftijdscategorie	Aantal
Van 50 tot 60	1
Van 60 tot 70	3
Van 70 tot 80	2

De gemiddelde leeftijd in het verantwoordingsorgaan is afgerond 68 jaar. Het verantwoordingsorgaan voldoet niet aan norm 35 (diversiteit) van de Code Pensioenfondsen 2024, want per 23 juni 2025 heeft het verantwoordingsorgaan geen vrouwelijke leden en geen leden jonger dan 40 jaar.

Wijziging in de samenstelling van het Verantwoordingsorgaan

De heer J. Walraven is per 19 september 2024 toegetreden als lid namens de gewezen deelnemers in het verantwoordingsorgaan. Verder zijn er twee leden van geleding gewijzigd, omdat zij i.v.m. de afwezigheid van een werkgever, geen zitting meer kunnen hebben namens de werkgever en werknemers.

Visitatiecommissie

De visitatiecommissie had tot taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het pensioenfonds. De visitatiecommissie was ten minste belast met het toezien op adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur en legde verantwoording af over de uitvoering van de taken aan het verantwoordingsorgaan en in het jaarverslag.

De visitatiecommissie had zich op de hoogte gehouden van de stand van zaken bij het pensioenfonds door na elke bestuursvergadering te spreken met het dagelijks bestuur. Daarnaast voerde de visitatiecommissie gesprekken met onder meer bestuursleden, leden van het verantwoordingsorgaan en andere direct bij het pensioenfonds betrokkenen. De visitatiecommissie heeft inzage in alle stukken. De visitatiecommissie heeft een rapportage opgesteld, dat op 19 mei 2025 door het bestuur is behandeld. Een samenvatting van de bevindingen van de visitatiecommissie en een reactie van het bestuur zijn in dit jaarverslag opgenomen.

Samenstelling visitatiecommissie per 23 juni 2025

De samenstelling van de visitatiecommissie is als volgt:

N. Swagers, voorzitter
A.G. Doornink
E.H. Janssen

De leeftijdsverdeling in de visitatiecommissie is als volgt:

Leeftijdscategorie	Aantal
Van 40 tot 50	1
Van 50 tot 60	2

De gemiddelde leeftijd in de visitatiecommissie is afgerond 50 jaar. De visitatiecommissie bestaat per 23 juni 2025 uit één man en twee vrouwen.

Wijziging in de samenstelling van de visitatiecommissie

Mevrouw E.H. Jansen is per 21 mei 2024 toegetreden als lid van de visitatiecommissie. Zij vervult de vacant geworden positie van de heer L.G. van den Hoek die op 7 maart 2024 is overleden.

Sleutelfunctiehouders

Belangrijk onderdeel van de governance voorschriften betreft de verplichting tot inrichting van drie sleutelfuncties: actuariael, risicobeheer en interne audit. Binnen deze sleutelfuncties wordt onderscheid gemaakt tussen de (bestuurlijke) eindverantwoordelijkheid – het functiehouderschap - en de feitelijke uitvoering van de functie – de functievervulling. Alle sleutelfuncties moeten onafhankelijk kunnen worden uitgevoerd. Ook gelden geschiktheidseisen voor de personen die de functies vervullen. Het pensioenfonds had de sleutelfunctiehouderschap risicobeheer en interne audit bij twee bestuursleden belegd. De certificerend actuaire is tevens sleutelfunctiehouder actuariael. DNB heeft ingestemd met deze invulling van de sleutelfuncties.

Het pensioenfonds kent de volgende sleutelfunctiehouders:

Sleutelfunctiehouder actuariael - J. Schilder
Sleutelfunctiehouder interne audit - A.P.M. Mol
Sleutelfunctiehouder risicobeheer - T. Stanoevska

Samenstelling beleggings- en controlecommissie per 23 juni 2025

Leden van de beleggings- en controlecommissie:

R.A.L. Monnens (vereffenaar, voorzitter)
F.P. Lamein (vereffenaar)

B.P.H. Puijn (extern deskundige)
M. Iglesias del Sol (extern deskundige)

Wijziging in de samenstelling van de beleggings- en controlecommissie

In 2024 hebben er geen wijzigingen in de samenstelling van de beleggings- en controlecommissie plaatsgevonden.

De missie, visie en strategie van het pensioenfonds

Missie

Het pensioenfonds wil voor alle belanghebbenden een duurzaam en betrouwbaar pensioenfonds zijn. Het bestuur voerde hiertoe een solide financieel beleid en toetste of afspraken in overeenstemming waren met wet- en regelgeving. Belangrijke onderdelen van het beleid waren onder meer het toeslagenbeleid, medezeggenschap van alle belanghebbenden, beginselen van goed pensioenfondsbestuur en een gedegen risicomanagement- en communicatiebeleid.

Visie

Het pensioenfonds wil in de toekomst blijven zorgdragen voor de belangen van de diverse aangesloten groepen waardoor iedere belanghebbende zich gezien en vertegenwoordigd voelt op basis van solidariteit.

Het pensioenfonds streeft naar optimale transparantie en duidelijke en heldere communicatie. Bij de bemensing van het pensioenfonds wordt gestreefd naar een juiste mix van relevante deskundigheid, ervaring, en competenties en naar continue verbetering. De ambitie van het pensioenfonds uit zich om onder iedere omstandigheid het best mogelijke pensioen aan te kunnen blijven bieden.

Strategie

Doelstellingen

Het pensioenfonds levert een actieve bijdrage aan het behoud van een duurzame pensioenregeling dat breed vertrouwen geniet en daarnaast voor een goede en betaalbare regeling zorgt die aantrekkelijk blijft voor alle belanghebbenden, jong en oud.

- **Behoud van een breed draagvlak op basis van solidariteit en collectiviteit**

Het pensioenfonds bedient zijn (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden zodanig dat ze zich binnen het pensioenfonds vertegenwoordigd voelen en deelt de risico's die in de regeling aanwezig zijn zo evenwichtig mogelijk aan alle belanghebbenden toe.

- **Verdere groei naar een klantgericht pensioenfonds**

Het pensioenfonds realiseert transparantie en betrokkenheid door de informatie te geven die zijn belanghebbenden daadwerkelijk helpt om de juiste keuzes op pensioengebied te maken. Het pensioenfonds geeft de deelnemers een helder inzicht in hun pensioensituatie. De communicatie is niet alleen op ouderen gericht, maar wijst ook jongeren op het belang van een goed pensioen. Voor een heldere communicatie is het van belang om open te staan voor feedback van deelnemers. Want door goed om te gaan met klachten en ervan te leren kunnen wij de communicatie en de pensioenuitvoering waar nodig verbeteren.

- **Continue professionalisering van de organisatie**

Het pensioenfonds leeft de Code Pensioenfondsen (pro)actief na. Deze code richt zich op de drie functies van 'goed pensioenfondsbestuur': besturen, toezicht houden en verantwoording afleggen over wat het pensioenfonds gepland en gerealiseerd heeft. Het pensioenfonds zorgt voorts voor een uitvoering van de pensioenregeling die binnen de doelstellingen van het pensioenfonds past, tegen een zo gunstig mogelijke prijs-kwaliteitverhouding.

Kernwaarden

De kernwaarden van het pensioenfonds zijn mede afgeleid van de mensen en de voormalige werkgever voor wie het pensioenfonds mag werken: het pensioenfonds is integer, betrokken, degelijk, deskundig en transparant en streeft ernaar aan deze kernwaarden op de volgende wijze inhoud te geven:

- **Degelijkheid**

De aan het pensioenfonds toevertrouwde taken moeten degelijk worden uitgevoerd. Alle belanghebbenden moeten niet alleen op het pensioenfonds kunnen vertrouwen, maar het pensioenfonds ook ervaren als een betrouwbaar pensioenfonds. Daarom wordt grote waarde gehecht aan de integriteit van het pensioenfonds en is het pensioenfonds alert op alles waardoor die in gevaar zou kunnen komen. Zo zijn alle beslissingen zorgvuldig en passend binnen het karakter en de verantwoordelijkheden van het pensioenfonds en is er ook voortdurend aandacht voor de reikwijdte van de gevolgen van deze beslissingen.

- **Deskundigheid**

Het pensioenfonds voert zijn taken deskundig en professioneel uit op een adequate en weloverwogen wijze. Het pensioenfonds is aanspreekbaar op zijn gedrag en zijn besluiten. Bij inschakeling van externe partijen moeten ook die aan de normen van het pensioenfonds voldoen.

- **Evenwichtige belangenafweging**

Het pensioenfonds houdt bij zijn besluitvorming rekening met een evenwichtige belangenafweging van alle deelnemersgroepen.

- **Transparantie**

Het pensioenfonds communiceert helder en open over de regeling, de financiële positie van het pensioenfonds en de risico's die daaraan verbonden zijn voor de belanghebbenden bij het pensioenfonds. Het pensioenfonds legt ook helder en open verantwoording af over de invulling van de aan hem opgedragen taken, het financiële beleid dat het pensioenfonds voert en de resultaten daarvan.

Ambitie

Het is de ambitie om de middelen die aan het pensioenfonds zijn toevertrouwd zo te beheren, dat alle participanten nu en in de toekomst een goed pensioen wordt geboden. Het is de ambitie van het pensioenfonds toeslagen te verlenen op dit pensioen op basis van de prijsindex voor de gewezen deelnemers en de gepensioneerden (een zogenoemd waardevast pensioen). Deze ambitie is vertaald in de pensioenregeling, die het pensioenfonds zorgvuldig en kwalitatief zo goed mogelijk uitvoert.

Het pensioenfonds kan echter geen garanties geven op een waardevast pensioen. Eventuele toeslagverlening dient uit het overrendement op de beleggingen te worden gefinancierd. Het resultaat van de beleggingen is echter afhankelijk van de economische ontwikkelingen en (de gevolgen daarvan op) onzekere en volatiele financiële markten. Om te kunnen voldoen aan de ambitie van de pensioenregeling moet het pensioenfonds beleggen, en beleggen is nooit zonder risico's. Het pensioenfonds belegt daarom weloverwogen en doet er alles aan om risico's zo veel mogelijk te beheersen. Op die manier kan op lange termijn een hoger rendement gerealiseerd worden dan met sparen alleen. Zo komt het pensioenfonds dichterbij de doelstelling om de participanten tegen aanvaardbare risico's een pensioen te bieden dat waardevast is, teneinde daarmee de koopkracht van de pensioenuitkering op peil te houden.

Compliance

De Compliance Officer heeft in de rapportage over de naleving van de Gedragscode Stichting Pensioenfonds Staples i.l. over de periode 1 januari tot en met 31 december 2024 geconstateerd dat geen van de verbonden personen in strijd met de Gedragscode heeft gehandeld.

Privacy

Het pensioenfonds beschikt over een adequaat privacy beleid en de daarvoor vereiste procedures, in lijn met de wet. De Privacy Officer heeft in 2024 geen verzoeken met betrekking tot de uitoefening van de rechten van een betrokkene ontvangen. Ook zijn er geen privacy klachten ontvangen. In 2024 heeft de Privacy Officer geen datalekken ontvangen die betrekking hadden op het pensioenfonds.

Jaarlijks voert de Privacy Officer van het pensioenfonds een privacy self-assessment uit over de naleving van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) zoals deze door het pensioenfonds wordt uitgevoerd. Hierin is de pensioenuitvoering door Blue Sky Group (BSG) meegenomen. Het pensioenfonds voldoet hiermee aan de gedragslijn van de Pensioenfederatie, waarin het pensioenfonds wordt verplicht om een interne controle uit te voeren op de naleving van de gedragslijn.

Communicatie

Het bestuur vond goede communicatie met deelnemers essentieel. Het pensioenfonds beschikt daarom over een communicatiecommissie dat tot 18 juni 2025 bestond uit twee bestuursleden (daarna twee vereffenaars), aangevuld met communicatiedeskundigen vanuit BSG.

De uitgevoerde communicatieactiviteiten in 2024 zijn in overeenstemming met het Communicatiebeleidskader 2022-2024. In 2024 heeft het bestuur besloten om het pensioenfonds op te heffen en de pensioenen over te dragen aan een verzekeraar. Daarom was besloten om het op dat moment geldende beleidskader met een jaar te verlengen. Het beleidskader loopt dus door in 2025.

De focus voor communicatie ligt op het zorgen voor een goede verbinding met de (gewezen) deelnemer en pensioengerechtigde om het vertrouwen in het pensioenfonds duurzaam te kunnen behouden. Zo was het bestuur aanwezig bij de jaarvergadering van de Vereniging Deelnemers Pensioenfonds Staples (VDPS). In de jaarvergadering informeerde het bestuur, aan de hand van presentaties, de (gewezen)

deelnemers en pensioengerechtigden over hetgeen er bij het pensioenfonds speelt. De communicatie aanpak is gebaseerd op drie speerpunten:

Vertrouwen in het pensioenfonds

Het bestuur wilde het vertrouwen in het pensioenfonds handhaven en de tevredenheid over de dienstverlening en communicatie waarborgen. Heldere informatie en transparantie over het beleid en keuzes naar de (gewezen) deelnemer droegen hieraan bij.

Toekomst van het pensioenfonds

De toekomst van het pensioenfonds is een van de belangrijkste vraagstukken waar het pensioenfonds mee te maken heeft. Het is een belangrijk thema in de communicatie met de (gewezen) deelnemer en pensioengerechtigde. Het tijdig informeren van de (gewezen) deelnemer en pensioengerechtigde draagt bij aan het vertrouwen in het pensioenfonds. We benoemen dit onderwerp daarom als apart speerpunt.

Optimale klantbediening

Het optimaal bedienen van de (gewezen) deelnemer en pensioengerechtigde is het derde speerpunt. Sinds eind 2020 vraagt het pensioenfonds aan deelnemers om feedback te geven wanneer zij telefonisch of per e-mail contact met het pensioenfonds hebben gehad. In de klantbediening gaat de aandacht extra uit naar de (gewezen) deelnemer die richting hun pensioen gaan. Om ze te ondersteunen bij het maken van pensioenkeuzes, organiseert het pensioenfonds sinds eind 2020 online pensioenwebinars. In 2024 zijn er vier webinars georganiseerd.

Het pensioenfonds blijft inzetten op digitale communicatie. Zo is informatie voor de (gewezen) deelnemer en pensioengerechtigde altijd en overal beschikbaar en worden waar mogelijk kosten bespaard. Centraal in de communicatie staat het deelnemersportaal www.pensioenfondsstaples.nl met naast algemene informatie een persoonlijke mijnomgeving voor de (gewezen) deelnemer en pensioengerechtigde. In 2024 zijn de (gewezen) deelnemer en pensioengerechtigde vier keer via een digitale nieuwsbrief geïnformeerd over het pensioenfonds en is een samenvatting van het jaarverslag met hen gedeeld.

Keuzebegeleiding

In de Wet Toekomst Pensioenen die vanaf 1 juli 2023 van kracht is, is een open norm opgenomen dat pensioenfondsen deelnemers voortaan moeten begeleiden bij het maken van pensioenkeuzes. Een pensioenfonds mag zelf bepalen hoe het deze open norm invult.

Het pensioenfonds heeft gekozen voor een basis keuzebegeleiding, omdat het pensioenfonds eerst wil afwachten hoe deelnemers de huidige keuzebegeleiding ervaren. Aan de hand van de resultaten zal het pensioenfonds op een later moment besluiten of het wenselijk is om over te stappen naar een meer uitgebreide keuzebegeleiding en de keuzebegeleiding(omgeving) verder te ontwikkelen. Uit een gezamenlijk onderzoek van het pensioenfonds en BSG blijkt dat wordt voldaan aan de wettelijke eisen voor de invulling van de keuzebegeleiding.

Geschiktheid

In het geschiktheidsplan van het pensioenfonds zijn de zogenoemde 'eindtermen' opgenomen waar een bestuur aan moet voldoen. Het geschiktheidsplan wordt tweejaarlijks of vaker als daar noodzaak toe is geactualiseerd en het benodigde kennisniveau wordt op het vereiste peil gehouden. Bestuursleden gingen geregeld naar voor het pensioenfonds relevante seminars en pensioenbijeenkomsten. Nieuwe bestuursleden en de leden van het verantwoordingsorgaan maakten gebruik van de opleidingsmogelijkheden van de Willis Towers Watson Academy en de Stichting Pensioen Opleidingen (SPO). Het bestuur agendeerde minimaal twee keer per jaar een studiedag waarin actuele onderwerpen worden uitgediept.

Na iedere bestuursvergadering gaven bestuursleden een schriftelijke evaluatie van hetgeen besproken was en hoe het groepsproces was verlopen. Deze "Benefits en Concerns" werden gecategoriseerd, geanalyseerd en in de volgende vergadering besproken. Het bestuur trok hier elke keer actief lering uit.

Extern Toezicht

De Nederlandsche Bank

Het bestuur onderschreef de noodzaak van goed extern toezicht op de pensioensector en hechte veel waarde aan een goede, open relatie met haar toezichthouder(s). Het bestuur stelde het regelmatig contact met DNB op prijs.

In 2024 had een delegatie van het bestuur tweemaal met haar toezichthouder(s) gesproken. In beide gesprekken stonden de governance en de (toekomstige) ontwikkelingen van het pensioenfonds t.a.v. de liquidatie van het pensioenfonds en een collectieve waardeoverdracht naar een verzekeraar centraal. Het pensioenfonds heeft enerzijds DNB over de actuele status van voornoemde onderwerpen geïnformeerd en anderzijds vernomen hoe DNB hier tegenaan kijkt. DNB kan de stappen van het pensioenfonds volgen. In het kader van aanpassing van de governance van het pensioenfonds zijn op 4 november 2024 de gewijzigde statuten aan DNB verstrekt. Verder is op 24 januari 2025 het formulier "Melding liquidatie en collectieve waardeoverdracht (CWO) art. 84 Pw" bij DNB ingediend. Het heeft naar aanleiding van deze melding vragen van DNB beantwoord en DNB gedurende het CWO proces op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen. Op 2 juni 2025 heeft het bestuur van DNB een brief ontvangen waarin DNB aangaf geen gebruik te maken van haar bevoegdheid tot het opleggen van een verbod tot waardeoverdracht naar AEGON Levensverzekering N.V..

Het pensioenfonds heeft naar aanleiding van de monitoringsvragenlijst Wet Toekomst Pensioenen (hierna: Wtp) in 2024 een terugkoppeling ontvangen met een aantal sectorbrede observaties met ons gesloten pensioenfonds, dit in het kader van het identificeren van potentiële risico's in relatie tot een beheerste en tijdige transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. Aangezien het pensioenfonds wegens het ontbreken van een werkgever geen invaarverzoek zal ontvangen en dus ook niet kan invaren, waren de observaties door het bestuur ter kennisgeving aangenomen.

Verder heeft het pensioenfonds de DNB benchmarkrapportage informatiebeveiliging 2024 ontvangen. De benchmarkrapportage en de uitkomsten daarvan waren in het bestuur besproken en met de visitatiecommissie gedeeld.

Ook heeft het pensioenfonds de self assessment 'duurzaamheid' ingevuld. Het pensioenfonds is in het najaar van 2024 middels een sectorbreed nieuwsbericht over de resultaten van deze uitvraag geïnformeerd. Het bestuur had hier kennis van genomen. Daarnaast heeft het pensioenfonds de jaarlijks terugkerende uitvraag sector brede analyse niet-financiële risico's ingevuld.

Op grond van de wettelijke voorschriften zijn het jaarverslag en de actuariële- en bedrijfstechnische nota (Abtn) ter kennis gebracht aan DNB. Daarnaast had het bestuur kennisgenomen van de verschillende circulaire van DNB en daaraan uitvoering gegeven. De haalbaarheidstoets is op tijd bij DNB ingediend. Tot slot hebben de bestuursleden seminars en bijeenkomsten van DNB bijgewoond.

Autoriteit Financiële Markten

De AFM is belast met het gedragstoezicht op het pensioenfonds. Met het oog op de Wet Toekomst Pensioenen (Wtp) pleit de AFM voor voldoende aandacht voor de kwaliteit van de pensioenadministraties en de rechtspositie van de deelnemer. De AFM voert toezichttoetsen uit op specifieke elementen van het nieuwe stelsel. Wij werken mee aan de toezichttoetsen vanuit de AFM en nemen kennis van de gepubliceerde onderzoeksresultaten.

In 2024 heeft het pensioenfonds de terugkoppeling ontvangen over het in 2023 ingevulde self-assessment onderzoek naar de naleving van de duurzaamheidsregelgeving met betrekking tot de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) en de Taxonomieverordening. De AFM geeft in zijn terugkoppeling aan dat uit de antwoorden uit de self-assessment blijkt dat het Pensioenfonds aan alle basisvereisten zou voldoen die volgen uit de SFDR. De AFM heeft daarom geen individuele terugkoppeling gestuurd en heeft het onderzoek afgesloten. Op de website van het pensioenfonds is onze duurzaamheidsinformatie terug te vinden. Deze wordt periodiek danwel tussentijds geactualiseerd, zodat het pensioenfonds aan de wettelijke benodigde (relevante) informatievereisten voldoet.

Net als in voorgaande jaren heeft de AFM in 2024 een uitvraag gedaan over de Toezichtrapportage tweedepijlerpensioen. De gevraagde informatie is in september 2024 aangeleverd bij de AFM.

Tot slot heeft het pensioenfonds in maart 2025 de bevestiging ontvangen dat de AFM de deelnemerinformatie bij een CWO heeft beoordeeld en dat deze voldoende is. De AFM heeft het akkoord aan DNB kenbaar gemaakt.

Kwalitatieve risicohouding

Het bestuur achtte de realisatie van een koopkrachtbestendig pensioen en het beoogde pensioenresultaat het meest belangrijk. Een gemiddelde toeslagverlening op lange termijn van minder dan 40% wordt als onacceptabel gezien. Er wordt naar gestreefd om zoveel mogelijk een dekkingstekort en de kansen

op een korting te vermijden. Er wordt gestreefd naar een maximale rechtenkorting van 2,5% per jaar, waarbij een korting van 1% wordt gezien als een beperkte kortingsmaatregel. De kritische grens voor de dekkingsgraad is afhankelijk van de minimale dekkingsgraad waarbij nog ten minste kan worden voldaan aan de vereisten om bij een herstelplan binnen de gestelde termijnen te beschikken over het vereist eigen vermogen zonder een kortingsmaatregel te nemen. De minimale beleidsdekkingsgraad die één keer in de 40 jaar mag voorkomen bedraagt 90%.

Er wordt gestreefd naar een dekkingsgraad na 10 jaar van ten minste 140%, waarbij in een negatief scenario na 10 jaar de dekkingsgraad boven 104% als belangrijk wordt gezien. De eigenschappen van het strategisch beleggingsbeleid dienen tot gevolg te hebben dat de wensen met betrekking tot de risicohouding en de prioritering van de doelstelling tot uitdrukking komt.

Er is een prioritering in het belang van de doelstellingen aangegeven, waarbij sommige doelstellingen qua prioritering redelijk vergelijkbaar zijn:

1. Realisatie van een koopkrachtbestendig pensioen en het beoogd pensioenresultaat;
2. Minimalisatie van de kans op een kortingsmaatregel en de omvang van de korting;
3. Stabiele dekkingsgraad en maximalisatie van de dekkingsgraad.

Kwantitatieve risicohouding

Het bestuur van het pensioenfonds streefde ernaar om het vermogen ter dekking van de som van de voorzieningen minimaal gelijk te laten zijn aan het vereiste eigen vermogen. Voor de vaststelling van het vereiste eigen vermogen wordt uitgegaan van het in de regelgeving opgenomen standaardmodel. In het kader van het vastleggen van de risicohouding dient het risico op de korte termijn te worden uitgedrukt in de wettelijk vereiste solvabiliteitsbuffer. Deze is voor het beleggingsprofiel van het pensioenfonds rond 116%. Hierbij wordt een bandbreedte toegestaan van plus en min 4%. Dit betekent dat de vereiste dekkingsgraad in principe ligt tussen 112% en 120%.

Kwantitatieve risicohouding - lange termijn Het pensioenfonds heeft de onderstaande ondergrenzen gedefinieerd voor wat betreft de risicohouding op de lange termijn:

- De mediaan van het verwachte pensioenresultaat vanuit de evenwichtssituatie (situatie waarbij eigen vermogen gelijk is aan het vereist eigen vermogen): 95%;
- De mediaan van het verwachte pensioenresultaat vanuit de feitelijke situatie: 95%;
- De maximale afwijking van de mediaan in een 'slecht weer scenario' (5e percentiel) ten opzichte van de mediaan vanuit de feitelijke situatie: 30%.

Haalbaarheidstoets

Het pensioenfonds voert jaarlijks een haalbaarheidstoets uit. De haalbaarheidstoets geeft inzicht in de samenhang tussen de financiële opzet, het verwachte pensioenresultaat en de risico's die daarbij gelden. In 2015 had het bestuur de (lange termijn) risicohouding van het pensioenfonds vastgelegd. Hierbij zijn bovengenoemde ondergrenzen voor het pensioenresultaat bepaald. Het verwachte pensioenresultaat wordt vervolgens ieder jaar aan deze grenzen getoetst. Het pensioenfonds heeft blijkens de haalbaarheidstoets die in juni 2024 bij de toezichthouder is ingediend een goede financiële opzet. Het pensioenfonds voldoet aan de eigen normen.

Herstelplan

Voor het pensioenfonds is geen herstelplan van kracht, omdat zowel de actuele als de beleidsdekkingsgraad hoger zijn dan het vereist eigen vermogen van het pensioenfonds.

Sancties

In 2024 kreeg het pensioenfonds geen boetes of dwangsommen opgelegd. Evenmin was sprake van andere maatregelen, zoals een aanwijzing van de toezichthouder of het aanstellen van een bewindvoerder of curator.

Klachten- en geschillenregeling

Onze pensioenuitvoeringsorganisatie BSG registreert sinds 1 juli 2023 elke uiting van ontevredenheid en verstrekt daarover ieder kwartaal een klachtenrapportage. Middels de klachtenrapportage heeft het pensioenfonds inzicht in de geregistreerde klachten en de aanbevelingen om klachten te voorkomen/beperken en de kwaliteit van de dienstverlening te verbeteren. De klanttevredenheid over de afwikkeling van klachten wordt door BSG geregeld. BSG verstuurt naar iedere deelnemer een enquête over hoe de afhandeling van de klacht is ervaren. Onderstaande tabel (conform de gedragslijn 'Goed omgaan

met klachten') geeft het aantal klachten per onderwerp weer over de periode 1 januari 2024 tot 31 december 2024.

Onderwerp	Klachten	Aantal behandelde	
		Geëscaleerde klachten	Geschillen
1. Service en klantgerichtheid	1	0	0
2. Behandelingsduur	0	0	0
3. Informatieverstrekking	1	0	0
4. Deelnemersportaal	0	0	0
5. Keuzebegeleiding	0	0	0
6. Pensioenberekening en -betaling	4	0	0
7. Registratie werknemersgegevens/datakwaliteit	0	0	0
8. Toepassing wet- en regelgeving: algemeen	0	0	0
9. Toepassing wet- en regelgeving: invaren, transitie	0	0	0
10. Financiële situatie	2	1	0
11. Duurzaamheid	0	0	0
12. Overig	7	1	0
Totaal	15	2	0

De Ombudsman Pensioenen heeft in 2024 geen uitspraken over geschillen van belanghebbenden gedaan.

In 2024 waren er twee geëscaleerde klachten. Klacht 1 : De deelnemer heeft de klacht ingediend omtrent het ontbreken van de indexatie 2024. De klacht is ongegrond verklaard. Klacht 2 was gericht aan het bestuur. De advocaat van het pensioenfonds heeft contact opgenomen met de advocaat van de betreffende persoon en een voorstel gedaan om de kwestie door middel van een schadeloosstelling af te wikkelen. Het schikkingsvoorstel is afgewezen. Het pensioenfonds heeft van de advocaat van de betreffende persoon een tegenvoorstel ontvangen. Met dit tegenvoorstel is het pensioenfonds niet akkoord gegaan en sindsdien is het pensioenfonds in afwachting van een reactie.

In 2024 is aandacht besteed aan het minimaal op peil houden van de dienstverlening en waar mogelijk de kwaliteit nog verder te verbeteren. De volgende aandachtspunten zijn hierbij van belang:

- 1) Door actuele uitingen van ongenoegen dagelijks te bespreken wordt ervoor gezorgd dat alle medewerkers bij BSG consistent handelen en adequaat geïnformeerd zijn. Dit draagt bij aan een eenduidige aanpak van vragen en problemen en versterkt de samenwerking binnen het team;
- 2) Door deelnemers via meerdere kanalen beter en tijdig te informeren wordt gestreefd naar het voorkomen van vragen en klachten en het vergroten van het vertrouwen in het pensioenfonds. Heldere en toegankelijke communicatie zorgt ervoor dat deelnemers zich gehoord en ondersteund voelen;
- 3) Door processen beter op elkaar af te stemmen en effectief samen te werken, kunnen problemen sneller worden opgelost en een efficiëntere werkwijze worden gecreëerd.

Zowel de pensioenuitvoeringsorganisatie BSG als het pensioenfonds blijven de klachtenafhandeling monitoren en met elkaar afstemmen wat er kan worden verbeterd.

Interne Audit

Het doel van de Interne Audit Functie (IAF) is het verschaffen van zekerheid over de adequaatheid van de diverse interne controlemaatregelen die zorgen voor een beheerste en integere bedrijfsvoering. In dit kader zijn in 2024 diverse activiteiten verricht die bestonden uit:

- 1) Algemene interne auditactiviteiten;
- 2) Interne Audit onderzoeken;
 - a) Integraal risicomanagement;
 - b) Governance;
- 3) Onderzoeken door BSG.

Ad1 Samenvatting interne auditactiviteiten

De algemene auditactiviteiten in 2024 hebben voornamelijk bestaan uit: het opstellen van de jaarrapportage 2023, het interne auditplan 2024, opstellen auditplan 2025, het regulier overleg tussen sleutelfunctiehouder en sleutelfunctievervuller, met bestuursleden, visitatiecommissie en met andere sleutelfunctiehouders interne audit van BSG en de follow-up van bevindingen.

Ad2.a Samenvatting Interne Audit onderzoek Integraal Risicomanagement

Het eindoordeel van de IAF op de interne audit ORM is voldoende: Uit het onderzoek en waarnemingen in bestuursvergaderingen kwam het beeld naar voren dat ORM de laatste jaren een groei heeft doorgemaakt. Deze interne audit leidde tot vier bevindingen en een observatie. Bij de bevindingen en observaties heeft de IAF aanbevelingen gegeven, waarvan de meeste in het eerste kwartaal van 2025 zijn afgerond.

Ad 2.b Onderzoek Governance

Gezien de uitgebreide juridische toetsing gedurende het proces van de wijziging van het governance model, de verwachte toekomstige ontwikkeling bij het pensioenfonds met daarbij een mogelijke collectieve waardeoverdracht was in overleg met het bestuur besloten dat een dergelijk intern audit onderzoek uit te voeren in 2024 niet opportuun was.

Ad 3 Onderzoeken door de Interne Audit Functie van BSG

De IAF heeft driemaal een bijeenkomst van BSG voor de Interne Audit Functies van aangesloten pensioenfondsen bijgewoond en de door BSG in 2024 uitgebrachte rapporten besproken. Aangaande deze rapporten had de IAF van het pensioenfonds een beoordeling uitgevoerd en beschreven in de halfjaarrapportage 2024 aan het bestuur van het pensioenfonds.

Karakteristieken van de pensioenregeling

De pensioenregeling van het pensioenfonds is gesloten. Dat betekent dat er geen premie meer wordt ontvangen en dat er geen nieuwe pensioenopbouw meer plaatsvindt, met uitzondering van premievrije opbouw voor arbeidsongeschikte deelnemers. Het pensioenfonds voert de regeling Pensioenreglement 2015 uit die sinds 30 juni 2018 gesloten is.

Pensioenreglement 2015 (beëindigd per 30 juni 2018)

Hieronder valt de werknemer van 21 jaar of ouder, voor wie in de arbeidsovereenkomst niet uitdrukkelijk is vermeld dat deze is uitgesloten van het deelnemerschap van het pensioenfonds en die op 31 december 2014 reeds deelnemer was uit hoofde van het op dat moment geldende pensioenreglement én die tevens op 1 januari 2015 in dienst was bij de aangesloten onderneming.

Het ouderdomspensioen is een toegezegd-pensioenregeling (DB) op basis van (voorwaardelijk) geïndexeerd middelloon. De opbouw van ouderdomspensioen bedraagt in de jaren 2015 tot en met 2017 in enig jaar 1,875% van de pensioengrondslag en vanaf 2018 in enig jaar 1,738% van de pensioengrondslag. Naast het ouderdomspensioen werd tijdens deelname aan de pensioenregeling ook partnerpensioen en wezenpensioen opgebouwd. Het partnerpensioen geldt voor de nagelaten partner van een deelnemer. Het partnerpensioen bedraagt vanaf 1 januari 2015 voor ieder deelnemersjaar 1,3125% van de pensioengrondslag. De jaarlijkse opbouw van wezenpensioen bedraagt voor elk gerechtigd kind 0,2625% van de jaarlijkse opbouw ouderdomspensioen.

Toeslagen

Het pensioenfonds heeft een voorwaardelijk toeslagbeleid. Het pensioenfonds streeft ernaar de opgebouwde pensioenrechten voor de gewezen deelnemers en de ingegane pensioenen jaarlijks aan te passen aan de ontwikkeling van het CBS-prijsindexcijfer. Ten aanzien van de maatstaf gelden de volgende grootheden als referentie:

- Prijsindex: De consumentenprijsindex, alle bestedingen, afgeleid, zoals die wordt vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). De referentieperiode is oktober van het lopende jaar ten opzichte van oktober van het jaar daarvoor.

Ten aanzien van de door het CBS gepubliceerde indexcijfers gaat het pensioenfonds uit van de eerst-gepubliceerde cijfers. De mate van toeslagverlening werd jaarlijks vastgesteld door het bestuur en was afhankelijk van de financiële positie van het pensioenfonds. Er bestaat geen recht op toeslagen en er wordt hiervoor geen reserve aangehouden. Er zal alleen toeslagverlening plaats kunnen vinden, voor zover dit conform de wettelijke eisen toekomstbestendig is. Dat wil zeggen dat de financiële positie van het pensioenfonds zodanig is dat het te verlenen toeslagpercentage ook naar verwachting in de toekomst uitgekeerd zal kunnen worden.

Situatie per 1 januari 2025

Als maatstaf voor de (gedeeltelijke) toeslagverlening per 1 januari 2025 geldt de relatieve verandering van de (afgeleide) consumenten prijsindex (CPI) over de periode oktober 2023-oktober 2024. De maatstaf voor toeslagverlening per 1 januari 2025 komt uit op 2,58% (= 129,68 / 126,42/- 1). Er is volledige toeslagverlening mogelijk bij een beleidsdekkingsgraad van 131,5%. Eind november was de

beleidsdekkingsgraad 128,1%, en is daarmee niet hoog genoeg om volledig te kunnen verhogen. Deze twee onderdelen samen zorgen ervoor dat de pensioenen per 1 januari 2025 gedeeltelijk met 2,23% zijn verhoogd.

In de jaren 2020 tot en met 2025 zijn de volgende toeslagen verleend.

	Actieve deelnemers*)		Gewezen deelnemers en pensioengerechtigden	
	verleende toeslag	Stijging loonindex	verleende toeslag	stijging prijsindex
1-1-2025			2,23%	2,58%
1-1-2024	-	-	0,00%	-1,98%
1-1-2023	-	-	8,30%	16,93%
1-1-2022	-	-	3,28%**)	3,28%
1-1-2021	-	-	0,24%	1,12%
1-1-2020	-	-	1,27%	1,73%

*) Met ingang van 1 juli 2018 zijn er geen actieve deelnemers meer.

**) Exclusief inhaaltoeslag van 0,72%.

Code Pensioenfondsen

Voor het pensioenfonds geldt de Code Pensioenfondsen, welke als doel heeft het verbeteren en het inzichtelijker maken van het functioneren van pensioenfondsen, het transparanter maken van de verhoudingen binnen het pensioenfonds en het verzekeren van een adequate communicatie met belanghebbenden. De Code gaat uit van het zogenoemde 'pas toe of leg uit'-beginsel. Dat betekent dat het pensioenfonds kan afwijken van de normen in de Code, maar deze afwijking dan moet motiveren en toelichten aan belanghebbenden. De sector heeft een commissie ingesteld om de naleving van de Code door de fondsen kritisch te beoordelen en daarover te rapporteren.

Op 21 november 2023 hebben de Pensioenfederatie en de Stichting van de Arbeid de herziene Code Pensioenfondsen (Code Pensioenfondsen 2024) gepubliceerd. De Code geldt vanaf 1 januari 2024 en pensioenfondsen hadden tot uiterlijk 31 december 2024 de tijd om compliant aan de herziene Code te zijn. Het college van vereffenaars onderschrijft de Code, maar het 'afvinken' van normen was geen doel op zich. Het karakter van de normen in de Code Pensioenfondsen verschilt. De naleving van sommige normen is duidelijk vast te stellen aan de hand van concrete beleidsdocumenten, publicaties of acties. Veel normen richten zich echter op gedrag en zijn minder eenvoudig objectief aantoonbaar. De herziene Code Pensioenfondsen is in het bestuur besproken en naar aanleiding hiervan zijn diverse acties uitgevoerd. Hierna worden de volgende normen uitgelicht:

Norm 1: Missie, visie en strategie

Het pensioenfonds evalueert zijn missie, visie en strategie periodiek. Deze is voor het laatst vastgesteld in de bestuursvergadering van september 2023. De integrale tekst is overgenomen in dit jaarverslag. Indien de collectieve waardeoverdracht naar een verzekeraar door omstandigheden geen doorgang zou vinden, dan zou het bestuur de toekomst van het pensioenfonds opnieuw bezien. Hierbij zou het bestuur ook de missie, visie en strategie van het pensioenfonds betrekken.

Norm 4: Voorkeuren van belanghebbenden

De norm geeft aan dat het pensioenfonds zich verdiept in de voorkeuren van de bij het pensioenfonds betrokken belanghebbenden en deze voorkeuren betreft bij het bepalen van zijn strategische doelstellingen en beleidsuitgangspunten en gaat daarover met de belanghebbenden in gesprek. Gezien het besluit van het bestuur om het pensioenfonds te liquideren en alle pensioenaanspraken en -rechten middels een collectieve waardeoverdracht conform artikel 84 van de Pensioenwet heeft het bestuur besloten om geen deelnemersonderzoek uit te voeren, maar de tool Check Your Service hiervoor in te zetten. Middels deze tool wordt de klantervaring gemeten naar aanleiding van telefonisch of e-mailcontact met de afdeling Pensioenservice van BSG. Dit inzicht wordt gebruikt om onze deelnemers beter van dienst te kunnen zijn.

Norm 15: Verantwoording taken bestuur

Het bestuur vervulde zijn taken op een voor belanghebbenden transparante, open en toegankelijke wijze en rapporteerde daar jaarlijks in het jaarverslag over. Ook het college van vereffenaars rapporteert in zijn bestuursverslag in ieder geval over:

- de missie, visie en strategie van het pensioenfonds (zie [pagina 9 en 10](#));

- de naleving van deze code en de interne gedragscode (zie [pagina 11](#));
- de evaluatie van het functioneren van het bestuur (zie [pagina 12](#));
- de afhandeling van klachten en geschillen en de wijzigingen in regelingen of processen die daaruit voortvloeien (zie [pagina 13](#)).

Norm 17: Toezichtvisie van de Visitatiecommissie (VC)

De norm geeft aan dat het intern toezicht (bij ons pensioenfonds wordt het intern toezicht door de VC verzorgd) een toezichtvisie ten grondslag legt aan zijn toezicht. De VC heeft in 2024 een toezichtvisie opgesteld en legt in het jaarverslag op basis hiervan verantwoording af.

Norm 34: Diversiteit- en inclusiebeleid

De norm geeft aan dat het pensioenfonds een schriftelijk beleid heeft vastgesteld om de diversiteit en inclusie in zijn fondsorganen te vergroten of in stand te houden. Het bestuur heeft in overleg met de Compliance Officer en rekening houdend met de beperkte tijdshorizon van het pensioenfonds voor een pragmatisch invulling gekozen door het diversiteits- en inclusiebeleid te incorporeren in het huidige geschiktheidsplan. Het aangepaste geschiktheidsplan is in de bestuursvergadering van september 2024 vastgesteld.

Norm 35: Diversiteit in leeftijd en geslacht

De norm is dat zowel in het bestuur als in het verantwoordingsorgaan er ten minste één vrouw en één man zitting hebben en zowel leden van boven als van onder de 40 jaar telt. Er werd gedeeltelijk aan deze norm voldaan, want in het verantwoordingsorgaan had thans geen vrouw zitting, in het bestuur wel. Van de acht bestuursleden werden namelijk twee zetels door vrouwelijke bestuursleden ingevuld. Daarnaast had zowel het bestuur als het verantwoordingsorgaan geen leden jonger dan 40 jaar.

Het bestuur, maar ook de vereffenaars streven naar een complementaire, diverse en representatieve samenstelling van de organen van het pensioenfonds, waarbij belangenafweging, besluitvorming en verantwoording plaatsvindt vanuit verschillende achtergronden, belangen, kennis en ervaring, invalshoeken en competenties. Geschiktheid van functionarissen blijft een onvoorwaardelijk uitgangspunt. Bij het vervullen van elke vacature die ontstaat wordt actief gezocht naar kandidaten die voldoen aan de criteria, waardoor aan norm 35 kan worden voldaan. Aangezien het pensioenfonds al enkele jaren gesloten is, waren er geen nieuwe toetreders en was het daarom lastig om uit de pensioenfondspopulatie leden onder de 40 jaar voor zowel het bestuur als voor het VO te vinden.

Financiering en premie

Vanaf 1 juli 2018 wordt er geen premie meer aan het pensioenfonds afgedragen. Er zijn vanaf 1 juli 2018 geen actieve deelnemers meer.

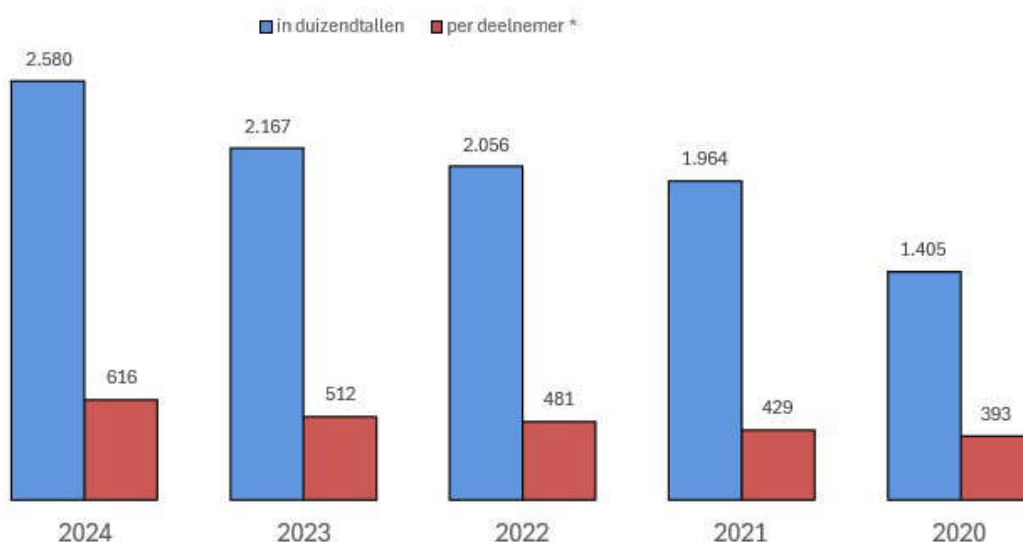
Kosten

De kosten worden gesplitst in kosten voor de pensioenuitvoering en kosten voor vermogensbeheer.

Pensioenuitvoeringskosten

De totale kosten pensioenuitvoering voor 2024 zijn EUR 2.580 duizend, dit is circa 0,47% van de verplichtingen (2023: EUR 2.167 duizend, dit is circa 0,39%). Per deelnemer bedragen deze kosten EUR 616 (2023: EUR 512). Voor een overzicht van de pensioenuitvoeringskosten verwijzen wij u naar toelichting 22 op pagina [77](#).

Pensioenuitvoeringskosten

De wettelijke voorgeschreven bepaling voor het aantal deelnemers laat de gewezen deelnemers buiten beschouwing. Hierdoor is er voor een gesloten pensioenfonds (zoals Stichting Pensioenfonds Staples i.l. geen goede kostenbenchmark beschikbaar.

In 2024 heeft het pensioenfonds meegewerkt aan de Bell Kostenbenchmark 2024. Het rapport geeft inzicht in de in 2023 gemaakte uitvoeringskosten en het gerealiseerde rendement, in relatie tot pensioenfonds van vergelijkbare omvang. Tevens geeft het rapport inzicht in de kosten en de rendementen per beleggingscategorie en hoe de beleggingsstrategie zich verhoudt met die van de peer group. Daarbij wordt aandacht besteed aan de beleggingsmix, de mate van renteafdekking en het risicoprofiel van de pensioenfonds. Het interpreteren van de benchmarkresultaten dient behoedzaam te gebeuren. Ieder pensioenfonds is immers anders.

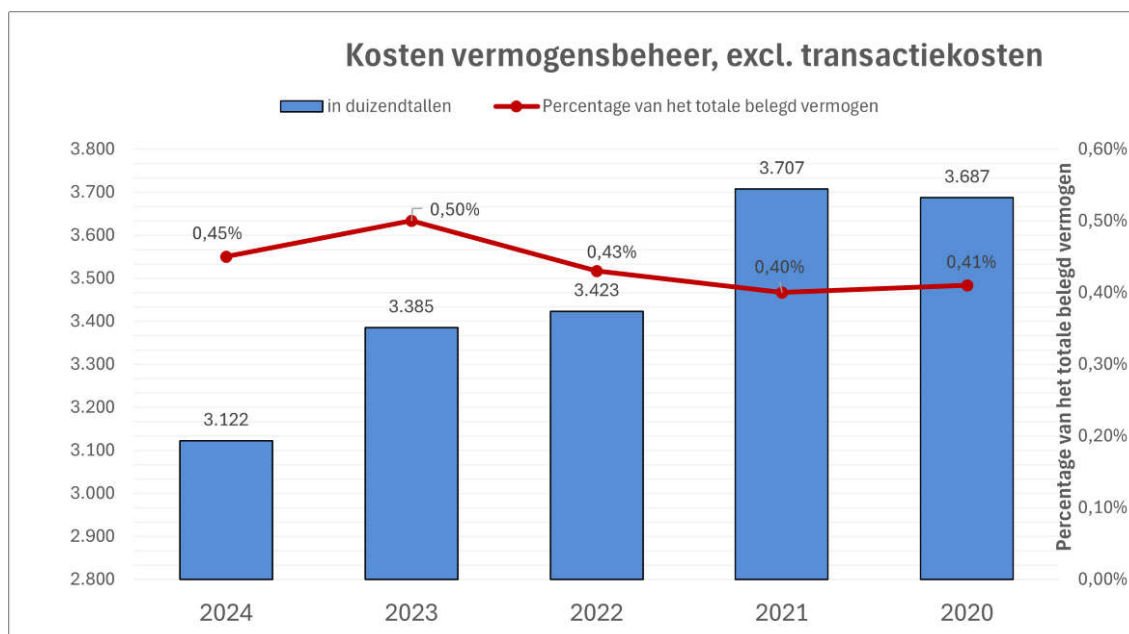
In de periode 2021-2023 zijn de gemiddelde pensioenbeheerkosten, de vermogensbeheerkosten, de transactiekosten en de totale kostenratio van ons pensioenfonds hoger dan de mediaan binnen de peer group. Het gemiddelde beleggingsrendement in dezelfde periode is omwille van de rentehedge strategie van ons pensioenfonds onder de mediaan van de peer group. Het bestuur was zich bewust van de bovengemiddelde kosten en iedere bestuursvergadering werd aandacht aan voorgaande besteed. Het bestuur trachtte op een zo kosteneffectief mogelijke wijze invulling te geven aan haar taken, teneinde het resultaat voor alle deelnemersgroepen optimaal te behouden. De bovengemiddelde kosten zijn verklaarbaar doordat het pensioenfonds een gesloten fonds is zonder werkgever en met een beperkt toekomstperspectief. Verder zijn er in 2024 extra kosten gemaakt in verband met de wijziging van de governance en de aanloop naar het collectieve waardeoverdracht (CWO) proces.

Kosten vermogensbeheer

De kosten voor vermogensbeheer exclusief de transactiekosten bedragen in totaal EUR 3.122 miljoen, dit is circa 0,44% van het totaal belegd vermogen (2023: EUR 3.385 miljoen respectievelijk circa 0,49%).

De transactiekosten bedragen in totaal EUR 0,408 miljoen, dit is circa 0,06% van het totaal belegd vermogen (2023: EUR 0,841 miljoen respectievelijk circa 0,12%).

Voor een overzicht van de kosten vermogensbeheer verwijzen wij u naar punt 23 op pagina 78.

Beloning bestuur en verantwoordingsorgaan

Het pensioenfonds kent een beloningsbeleid dat onderdeel is van de beheersing van de integere bedrijfsvoering en beschrijft de wijze waarop het pensioenfonds invulling geeft aan zijn verantwoordelijkheid met betrekking tot een beheerst en duurzaam beloningsbeleid dat het fonds op grond van o.a. het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen schriftelijk moet vastleggen. Het beloningsbeleid maakt onderdeel uit van de Actuariële- en bedrijfstechnische nota (Abtn)

De beloning voor leden van het bestuur en het verantwoordingsorgaan zijn vanaf 2020 vastgesteld op basis van benchmarkgegevens (uitgangspunten Pensioenfederatie, vergelijking bedrijfstak/ ondernemingspensioenfondsen en interne informatie van 21 ondernemingspensioenfondsen) enerzijds en de tot 2020 bestaande vergoedingen van (externe) bestuurders van het pensioenfonds anderzijds. De beloningen worden jaarlijks per 1 januari aangepast met de percentages waarmee de pensioenen van de deelnemers worden verhoogd/verlaagd, met uitzondering van inhaaltoeslagen. In onderstaande tabel staan de bedragen zoals deze per 1 januari 2024 van toepassing waren.

Functionaris

Niveau 1 januari 2024 (bedragen in euro's per jaar)

Bestuursleden (uitgaand van een tijdsbesteding van 1 dag per week)	28.030
Voorzitter bestuur/ BCC/ IRMC (uitgaand van een tijdsbesteding van 1,5 dag per week)	42.045
VO-lid	4.204
Secretaris VO	4.988

De werkzaamheden met betrekking tot vermogensbeheer door de secretaris van ons pensioenfonds worden gedeclareerd tegen een uurtarief van € 86,33.

Pensioenreglement en statuten

De statuten zijn door Allen & Overy LLP, advocaten, notarissen en belastingadviseurs, kantoor Amsterdam gepasseerd op 1 november 2024 en bij de Kamer van Koophandel gedeponeerd. Het pensioenreglement is ongewijzigd gebleven. In 2024 is wel een addendum vastgesteld, waarmee het pensioenreglement consistent is gemaakt met de uitvoeringspraktijk en geactualiseerd naar de stand van januari 2024.

Pensioengerechtigden en uitkeringen

	2024	2023	2022	2021	2020
Aantal Pensioengerechtigden per 31 december					
Ouderdompensioen	2.839	2.843	2.847	2.881	2.868
Partnerpensioen	1.270	1.292	1.331	1.357	1.392
Wezenpensioen	10	10	9	10	15
Arbeidsongeschiktheidspensioen	39	42	44	47	54
Totaal	4.158	4.187	4.231	4.295	4.329
Uitkeringen (x 1 miljoen euro)					
Ouderdompensioen	22,3	23,2	22,0	21,9	21,9
Nabestaandenpensioen	9,4	9,8	9,2	9,1	9,3
Wezenpensioen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Arbeidsongeschiktheidspensioen	0,3	0,26	0,3	0,3	0,3
Afkopen	0,2	0,2	0,4	0,3	0,3
Pensioenuitkeringen	32,1	33,5	31,9	31,6	31,8

Risicobeheer

Om de financiële doelstellingen, gerelateerd aan nominale zekerheid en toeslagverlening, te realiseren, acht het pensioenfonds het noodzakelijk om in bepaalde mate financiële risico's te nemen. Daarnaast wordt het pensioenfonds bij de uitvoering van de pensioenregeling geconfronteerd met diverse niet-financiële risico's die het behalen van de doelstellingen van het pensioenfonds in de weg kunnen staan. Het pensioenfonds heeft de organisatie zo ingericht dat sprake is van een beheerste en integere bedrijfsvoering en beheersing van de risico's waaraan het fonds is blootgesteld.

Risicogovernance

Het bestuur was eindverantwoordelijk voor het integrale risicomanagement. Voldoende functiescheiding, onder andere door het gebruik van het Three Lines model, moet zorgen voor voldoende countervailing power en voorkomen dat een orgaan van het pensioenfonds zichzelf controleert. Tegelijkertijd speelt proportionaliteit een rol. De werkverdeling binnen het pensioenfonds moest praktisch uitvoerbaar zijn, gelet op de omvang van het bestuur, de aanwezigheid van andere (al dan niet verplichte) fondsorganen en de vereiste tijdsbesteding die aan functies kon en mocht worden gekoppeld.

Het fonds hanteerde voor het beheersen van het risico's en binnen de eindverantwoordelijkheid van het bestuur drie van elkaar gescheiden lijnen (Three Lines model):

- Het eerstelijns risicomanagement is belegd bij de risico-eigenaren. Een risico-eigenaar was een rol binnen het bestuur, verantwoordelijk voor een bepaald proces en de risico's die daarbij horen. De risico-eigenaar is verantwoordelijk voor het beheren en beheersen van alle aspecten van de risico's, waaronder de implementatie van de beheersmaatregelen en rapporteren daarover. De risico-eigenaren waren onderdeel van het bestuur, doorgaans portefeuillehouders;
- Het tweedelijns risicomanagement is belegd bij functies die ondersteuning verlenen bij risicomanagement. Dit zijn de sleutelfunctiehouder risicobeheer, de sleutelfunctie actuarieel, de compliance officer en de privacy officer¹. De sleutelfunctiehouder risicobeheer is verantwoordelijk voor het 'totaalbeeld' van de verschillende risico's waaraan het pensioenfonds is blootgesteld. Zij/hij beoordeelt, monitort, rapporteert over het risicobeheersysteem en heeft een adviserende en initiërende rol met betrekking tot het risicobeheer. Deze rol dient zo veel mogelijk onafhankelijk te zijn van de verantwoordelijkheid van de risico-eigenaar, maar wel dichtbij de risico-eigenaar. Dit wordt bereikt doordat de tweede lijn geen eigenaar is van eerstelijns processen en/of risico's, maar er wel bij betrokken is in enerzijds een adviserende rol en anderzijds in de kritische tegenrol. De sleutelfunctiehouder risicobeheer is ook verantwoordelijk voor het onderhoud en beheer van de risicomanagement documentatie.
De sleutelfunctie actuarieel, de compliance officer en de privacy officer zijn onderdeel van de tweede lijn en hebben een specifiek controlegebied.
De sleutelfunctiehouder risicobeheer, tevens een bestuurder, werd ondersteund door de IRM commissie en een niet-financiële risicomanager. Daarnaast was er een financiële risicomanager, die primair de BCC en portefeuillehouders financieel-technische en actuariële aspecten in de eerste lijn ondersteunde, maar ook de sleutelfunctiehouder risicobeheer adviseerde;
- Het derdelijns risicomanagement is belegd bij de interne auditfunctie. De interne auditfunctie bestaat uit de sleutelfunctiehouder interne audit, tevens een bestuurder en een externe partij ingehuurd als sleutelfunctie vervuller. De interne auditfunctie verleent assurance over de opzet en werking van het gehele risicobeheersysteem en onderzoekt daarbij onder andere de wisselwerking tussen de eerste en tweede lijn. De interne audit is belast met het uitvoeren van (interne) audits binnen de bedrijfsvoering van het pensioenfonds.

Risicoprofiel

Het risicoprofiel van het pensioenfonds wordt gevormd door de voornaamste risico's waaraan het blootstaat. Deze zijn gekoppeld aan de missie, visie en risicohouding van het pensioenfonds. In de jaarrekening wordt vooral ingegaan op de financiële risico's, namelijk beleggings- en verzekeringstechnische risico's. In deze paragraaf worden, naast de belangrijke financiële risico's, ook de belangrijkste niet-financiële risico's toegelicht en de impact hiervan op het pensioenfonds.

Het bestuur heeft de volgende risico's geïdentificeerd:

¹ De privacy officer voert ook bepaalde eerstelijns activiteiten uit zoals afhandeling van datalekken en beoordeling van (verwerkers)overeenkomsten. Voor deze activiteiten zijn de portefeuillehouders uitbesteding het eerste aanspreekpunt.

Financiële risico's:

1. Beleggingsrisico's

- Marktrisico
- Renterisico
- Kredietrisico
- Valutarisico
- Liquiditeitsrisico
- ESG-risico
- Risico van actief beheer

2. Verzekeringstechnisch risico

Niet-financiële risico's:

3. Uitbestedingsrisico's pensioenbeheer, vermogensbeheer en custodian

4. Risico's gerelateerd aan de bestuursomgeving, waaronder

- Governance risico
- Operationeel risico
- IT risico
- Integriteitsrisico
- Juridisch risico

5. Omgevingsrisico's

Hieronder worden de belangrijkste risico's en beheersmaatregelen beschreven:

Beleggingsrisico's

Marktrisico

Dat is het risico dat de dekkingsgraad wordt beïnvloed door prijsvolatiliteit, marktliquiditeit en correlatie. Om te kunnen voldoen aan de ambitie van de pensioenregeling moet het pensioenfonds beleggen, maar beleggingen kunnen ook dalen in waarde door averechtse ontwikkelingen op de financiële markten. De impact van het marktrisico op de waarde van de beleggingen en daarmee op de dekkingsgraad is groot. Samen met het renterisico is het marktrisico het meest bepalende risico voor de hoogte van de dekkingsgraad. Onder de volgende paragraaf "Renterisico" is een tabel opgenomen waarin de mogelijke impact van deze twee risico's op de dekkingsgraad is weergegeven.

Beheersmaatregel(en): Het bestuur maakte op basis van een ALM-studie een afweging van risico en rendement waarna een allocatie van het vermogen werd bepaald die op lange termijn zou bijdragen aan de solvabiliteit en die de basis vormde van het strategische beleggingsbeleid. Voordat in een beleggingscategorie wordt belegd, wordt een investment case opgesteld en worden criteria en randvoorwaarden voor een dergelijke beleggingscategorie vastgesteld. De investment cases worden periodiek geëvalueerd. In 2024 zijn de volgende investment cases geëvalueerd: Global Listed Real Estate, Leveraged Loans en Valuta afdekking. Zie voor aanpassingen in de beleggingsportefeuille in de loop van 2024 het hoofdstuk "Beleggingen". Het marktrisico wordt verder beheerst door te zorgen voor voldoende spreiding in de portefeuille, diversificatie en het vermijden van grote concentratie. Daarnaast worden de ontwikkelingen van de financiële markten nauwkeurig gevolgd.

Renterisico

Dat is het risico, dat de dekkingsgraad wijzigt als gevolg van renteverandering vanwege het verschil in rentegevoeligheid tussen de beleggingen en de technische voorziening. De impact van een rentewijziging kan zeer groot zijn. Indien de rente daalt, dan stijgt de technische voorziening en daalt de dekkingsgraad, bij gelijkblijvende waarde van de beleggingen.

In navolgende tabel wordt de afhankelijkheid van de twee belangrijkste beleggingsrisico's weergegeven, namelijk het marktrisico en het renterisico. De beginsituatie bevindt zich in het midden van de tabel en is gebaseerd op de actuele dekkingsgraad per 31 december 2024 van 127,8%. Op de verticale as wordt een indicatie gegeven van de impact van veranderingen in de (UFR) rente. Op de horizontale as is de impact te zien van een schok in de waarde van de zakelijke waarden, zoals aandelen. Ook is de impact op de dekkingsgraad te zien bij een combinatie van deze risico's. Groen betekent daarbij dat de dekkingsgraad boven de vereiste dekkingsgraad blijft en rood dat de dekkingsgraad daaronder daalt.

		Schok zakelijke waarden in %-punten				
DG UFR		-25%	-10%	0%	10%	25%
Parallele schok UFR curve (in basispunten)	-100	108,5%	117,0%	122,8%	128,8%	138,7%
	-75	109,4%	118,1%	124,0%	130,2%	140,3%
	-50	110,3%	119,2%	125,3%	131,6%	141,9%
	0	112,0%	121,3%	127,8%	134,4%	145,1%
	50	113,6%	123,4%	130,0%	137,0%	148,1%
	75	114,4%	124,4%	131,2%	138,3%	149,6%
	100	115,1%	125,4%	132,3%	139,6%	151,2%

Beheersmaatregel(en): Het renterisico wordt beheerst door een gebalanceerd hedgingbeleid, gebaseerd op de ALM-studie. Gebruik wordt gemaakt van langlopende obligaties en interest rate swaps. Om het curverisico te begrenzen wordt daarnaast voor de mismatch per looptijdsegment een limiet gehanteerd. Beheersing van het renterisico is één van de belangrijke elementen in het risico-rendementsprofiel van de beleggingsportefeuille, welke is afgestemd op het deelnemersbestand van ons pensioenfonds. I.v.m. de rijpheid hiervan is de looptijd van de verplichtingen relatief gezien korter en daarmee de rentegevoeligheid relatief iets kleiner dan bij veel andere pensioenfondsen. Gedurende het jaar bedroeg de strategische renteafdekking ongewijzigd 88% van de technische voorziening, wat betekent dat het renterisico voor een heel groot deel is afgedekt. Bovenstaande tabel houdt rekening met deze afdekking. In 2024 is de investment case Rente afdekking geëvalueerd.

Kredietrisico

Dit is het risico betreffende de kredietwaardigheid van tegenpartijen in de beleggingsportefeuille, waardoor het rendement wordt beïnvloed of risico van een verlies dat optreedt als de schuldenaar zijn beloofde betalingen niet na kan komen. Het bestuur maakte onderscheid naar kredietrisico vanuit de allocaties van het vermogen en kredietrisico m.b.t. tegenpartijen. Indien een tegenpartij omvalt heeft dat impact op de waarde van het vermogen en daarmee op de dekkingsgraad.

Beheersmaatregel(en): Het risico wordt beheerst door een selectie van hoogwaardige tegenpartijen met goede reputatie en rating en door de keuze voor onderpand van de hoogste kwaliteit en liquiditeit. Waar relevant, bij swaps, wordt gebruik gemaakt van ISDA- en CSA-overeenkomsten. Ook wordt een nauwkeurige analyse gemaakt van de banken waar wij liquide middelen hebben uitgezet. Verder is er een weloverwogen diversificatie over managers, bedrijven en landen. In 2024 had dit risico geen grote impact op de dekkingsgraad van ons pensioenfonds.

Valutarisico

Valutarisico is het risico op koersschommelingen in vreemde valuta ten opzichte van de euro, waardoor het rendement wordt beïnvloed. Valutarisico's kunnen ook impact hebben op de dekkingsgraad. Beheersmaatregel(en): Conform ons strategisch beleggingsbeleid dekt het pensioenfonds ongewijzigd ten opzichte van het jaar daarvoor alleen de Amerikaanse dollar gedeeltelijk af (75% gemiddeld – 65% voor returnportefeuille en 100% voor matchingportefeuille) door middel van valutatermijncontracten. Overige valuta hebben maar een beperkte invloed.

Liquiditeitsrisico

Dit is het risico dat ons pensioenfonds over onvoldoende middelen beschikt om aan betalingsverplichtingen op korte termijn te voldoen, meer specifiek pensioenbetalingen, betalingsverplichtingen vanuit beleggingsactiviteiten en derivaten verplichtingen. De door ons gecontracteerde externe managers kunnen geconfronteerd worden met een gebrek aan liquiditeit op de financiële markten, waardoor de mogelijkheid ontstaat dat er niet tegen aanvaardbare prijzen gehandeld kan worden. Daarnaast beleggen wij in enkele gespecialiseerde categorieën met een lage mate van liquiditeit, door het type financiële instrument (hypotheekfondsen, onderhandse leningen). De impact van het liquiditeitsrisico is natuurlijk groot als het pensioenfonds de uitkeringen niet zou kunnen betalen.

Beheersmaatregel(en): Wij hebben een liquiditeitsbeleid geformuleerd. Het liquiditeitsrisico wordt o.a. beheerst door een maximering van het illiquide segment van de beleggingen, liquiditeitsprognoses en monitoring van de liquiditeitspositie van ons pensioenfonds. Daarnaast maakt human assessment deel uit van de controle. Gezien de hoge mate van liquide beleggingen is het liquiditeitsrisico beperkt en speelde ook in 2024 geen grote rol.

ESG-risico

Dit is het risico van negatieve effecten op financieel vlak en afwaardering van beleggingen door ESG factoren.

Beheersmaatregel(en): Wij hebben een MVB-beleid geformuleerd. Daarnaast meten en monitoren wij diverse ESG-factoren en acteren wij waar nodig en relevant. Verder is ESG-beleid en impact één van de selectiefactoren bij de selectie van beleggingsfondsen en wordt ESG-risico ook meegenomen in

de investment cases. De ESG-risico's spelen vaak een rol op een langere termijn, in 2024 was de impact beperkt.

Risico van actief beheer

Risico dat als gevolg van actief beheer het rendement afwijkt van de voor deze beleggingsportefeuille gehanteerde benchmark.

Beheersmaatregel(en): Voor wat betreft de posities op categorieniveau, wordt dit risico beheerst door de strategische bandbreedtes en voor wat de posities binnen een categorie betreft, wordt het beheerst door een algemene voorkeur voor passief beheer en begrenzing van de toegestane tracking error, alsmede het opleggen van bandbreedtes voor en limieten aan posities binnen deelpartefeuilles. De impact van dit risico op de dekkingsgraad is beperkt en speelde ook in 2024 geen grote rol.

Verzekeringstechnische risico's

Dit betreft het risico op realisaties die afwijken van technische aannames en grondslagen die gebruikt worden bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen. Hieronder valt het langlevensrisico, overlijdensrisico en arbeidsongeschiktheidsrisico. Wanneer bijvoorbeeld de levensverwachting van onze deelnemers ineens door bepaalde medicijnen of door een pandemie bijgesteld worden, dan kan dat een grote impact op de dekkingsgraad hebben.

Beheersmaatregel(en): Het bestuur stelde een toereikende technische voorzieningen vast voor het geheel van de pensioenverplichtingen, waarbij de grondslagen waren gebaseerd op prudente beginselen en periodiek op basis van een consistente methodiek geactualiseerd werden. In de pensioenverplichting wordt reeds rekening gehouden met (de nadelige financiële gevolgen van) toekomstige toename van de levensverwachting conform gangbare rekenmodellen/methodieken. Er wordt gebruik gemaakt van de meest recente AG-prognosetafel en een actuele ervaringssterfte. Het model wordt hierbij expliciet getoetst op fonds specifieke toepasbaarheid. Op 12 september 2024 heeft het Koninklijk Actuariel Genootschap de nieuwe Prognosetafel AG2024 gepubliceerd. Naar aanleiding hiervan heeft het bestuur het volgende besloten:

- 1) het gebruik van de Prognosetafel AG2024 voor de vaststelling van de technische voorziening (TV);
- 2) het handhaven van de huidige ervaringssterfte.

Op basis van het deelnemersbestand per 31 december 2023 en de rente per 31 oktober 2024 is het effect van de nieuwe prognosetafel op de TV een afname van afgerond 0,4%.

Uitbestedingsrisico

Uitbestedingsrisico is het risico dat de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van de aan derden uitbestede werkzaamheden worden geschaad. Het pensioenfonds heeft veel werkzaamheden uitbesteed. Daardoor is dit één van de belangrijkste niet-financiële risico's en kan de impact op het realiseren van de doelstellingen van het pensioenfonds groot zijn. De belangrijkste risico's betreffen de uitbesteding van het pensioenbeheer, van het vermogensbeheer en de custodian. Voor ieder van deze partijen wordt in het risicoraamwerk verder onderscheid gemaakt naar risico's op het gebied van kwaliteit dienstverlening, continuïteit, IT en integriteit.

Beheersingsmaatregel(en): Afspraken met uitbestedingspartijen in overeenkomsten en Service Level Agreements (SLA's) en permanente monitoring van uitvoering, onder andere via de SLA- en de niet-financiële risicorapportages en de ISAE 3402 verklaringen van de uitvoerders. In het Uitbestedingsbeleid is vastgelegd welke eisen aan de uitvoerders worden gesteld. Er zijn daarnaast periodieke overleggen met de uitvoerders en ze worden jaarlijks geëvalueerd. Het pensioenfonds heeft in 2024 veel activiteiten ontplooid om de ontwikkeling van dit risico te monitoren, gezien ook het feit dat alle uitbestedingspartijen bezig zijn met voorbereiding op de Wtp-transitie en grote IT-projecten draaien. De impact voor het pensioenfonds viel echter in 2024 mee, er waren geen grotere incidenten, datalekken of verstoringen.

Risico's gerelateerd aan de bestuursomgeving

Governance risico

Het governance risico betreft risico's van sancties en schade met oorzaak in het besluitvormingsproces, de fondsstructuur en/of de rapportagelijnen.

Beheersmaatregel(en): De belangrijkste maatregel is de inrichting van de governance van het pensioenfonds, waarbij het Three Lines Model wordt gebruikt en de geschiktheidsmatrix. Voor de bemensing van de diverse fondsorganen, zoals bestuurder en verantwoordingsorgaan, gelden wettelijke vertegenwoordigingsverplichtingen en geschiktheidseisen. Met name bij een gesloten pensioenfonds kan het lastig zijn om aan deze eisen te voldoen, wat een continuïteitsrisico met zich zou kunnen meebrengen. Het pensioenfonds heeft deze moeilijkheden nog niet ervaren. In 2024 is een wijziging doorgevoerd in de governance van het pensioenfonds, maar de impact was beperkt en de wijziging is vlekkeloos verlopen.

Operationeel risico

Het pensioenfonds heeft het operationeel risico gedefinieerd als het risico met oorzaak in operationele fouten of ondoelmatige of onvoldoende doeltreffend ingerichte dan wel uitgevoerde processen. Het heeft betrekking op niet-afdoende of falende interne processen, menselijke gedragingen en systemen of externe gebeurtenissen. De impact van operationele risico's kan groot zijn.

Beheersmaatregel(en): De belangrijkste beheersmaatregel is de inrichting van de governance van het pensioenfonds en de beheersing van het uitbestedings- en overige niet-financiële risico's. In 2024 hebben zich geen grotere incidenten of verstoringen voorgedaan.

IT-risico

IT-risico betreft de risico's met oorzaak in de vertrouwelijkheid, beschikbaarheid integriteit en aanpasbaarheid van de IT (informatietechnologie). Het pensioenfonds definieert en beheerst de IT-risico's op basis van het COBIT raamwerk dat ook door DNB wordt gebruikt bij het toezicht op de pensioenfondsen. Ontwikkelingen in IT, informatiebeveiliging en cyberrisico's kunnen een grote impact hebben op de doelstellingen van het pensioenfonds en hebben daarom veel aandacht van het pensioenfonds en de externe toezichthouders.

Beheersmaatregel(en): De belangrijkste maatregel is het IT-beleid en het IT-ricoraamwerk. Omdat de impact van het IT-risico het grootst is bij de uitbestedingsorganisaties is ook het uitbestedingsbeleid en het beheersen van het IT-risico bij de uitbestedingen en het monitoren door het pensioenfonds van uiterst belang. In 2024 is het pensioenfonds, in vervolg op de verbeteringen doorgevoerd in 2023, verdergegaan met verhogen van de volwassenheid van het IT-ricoraamwerk, is de IT-risicoanalyse geactualiseerd, is naar oordeel van het bestuur voldaan aan compliance met de Europese wetgeving DORA en zijn onder andere diverse fondsdocumenten geactualiseerd. Het pensioenfonds heeft het DORA informatieregister gevuld, welke tijdig bij DNB is ingediend. Verder beschikt het pensioenfonds over een incidentenregister, waarin alle ICT-incidenten worden geregistreerd. Het incidentenregister wordt iedere bestuursvergadering besproken en biedt de mogelijkheid om incidenten te evalueren en analyses uit te voeren om de oorzaak van het incident te achterhalen. Verder is in overleg met Kouters Van der Meer een evaluatie van de IT-risicomanagement cyclus conform de vereisten van DORA uitgevoerd. De conclusie is dat de IT-risicomanagementcyclus in voldoende mate is uitgevoerd in de periode 2024, wat heeft geleid tot voldoende beheersing van ICT-risico's. Het IT-risico kan in potentie grote gevolgen hebben, daarom wordt daar veel aandacht aan geschonken door het pensioenfonds, maar in 2024 hebben zich geen grotere verstoringen of incidenten voorgedaan.

Integriteitsrisico

Bij het integriteitsrisico gaat het om het risico dat het pensioenfonds of aan het pensioenfonds verbonden personen niet integer handelen. Het pensioenfonds voert periodiek een systematische integriteitsrisicoanalyse (SIRA) uit om de integriteitsrisico's en de beheersing daarvan inzichtelijk te maken. Hiermee identificeert het pensioenfonds de relevante integriteitsrisico's binnen en buiten het pensioenfonds en in de uitvoeringsorganisaties.

Beheersmaatregel(en): Het pensioenfonds beheerst dit door het formuleren en bewaken van het integriteitsbeleid en de Gedragscode en door transparante communicatie met belanghebbenden. Daarnaast beschikt het pensioenfonds over een Klokkenluiders- en integriteitsincidentenregeling, een klachtenprocedure en is een Compliance Officer en een vertrouwenspersoon ingesteld. Ook in 2024 heeft het pensioenfonds de systematische integriteitsrisicoanalyse uitgevoerd en zijn awareness sessies met de compliance officer gehouden. Hierin is vooral aandacht besteed aan risico's gericht op belangenverstrengeling, maatschappelijk onbetamelijk gedrag en cybercriminaliteit.

Juridisch risico

Het juridisch risico hangt samen met (veranderingen in) wet- en regelgeving, bijvoorbeeld door het niet (tijdig) implementeren van wet- en regelgeving, of vanwege het niet aan de letter of geest van de wet houden, en/of aansprakelijk worden gesteld waardoor de rechtspositie van het pensioenfonds mogelijk in gevaar komt. Daarnaast wordt hieronder verstaan het risico van sancties en verlies van het niet naleven van formele afspraken (contracten), niet contractuele verplichtingen.

Beheersmaatregel(en): Het bestuur monitorde veranderingen in wet- en regelgeving en liet zich waar nodig bijstaan door juridische adviseurs. Ook het uitbestedingsbeleid en de overeenkomsten met de uitbestedingsorganisaties en de toetsing van de fondsdocumenten dragen bij aan de beheersing van het juridische risico. In 2024 was de impact beperkt, er is met name gewerkt aan compliance met de Europese DORA-wetgeving. In het kader hiervan is er veelvuldig overleg met BSG geweest en is een addendum getekend waarin de eisen vanuit DORA zijn opgenomen. Hierbij is overeengekomen dat het pensioenfonds zich conformeert aan de door BSG gehanteerde classificatie van kritische IT-incidenten.

Omgevingsrisico's

Het omgevingsrisico betreft veranderingen van buiten het pensioenfonds. Deze kunnen voorkomen op het gebied van draagvlak en ondernemingsklimaat, waaronder ESG ontwikkelingen. Onder draagvlak valt het risico van afname van het draagvlak onder deelnemers of andere stakeholders. Onder risico's op het gebied van ondernemingsklimaat vallen (geo)politieke, maatschappelijke en economische ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op het pensioenfonds. De impact van (geo)politieke risico's manifesteert zich meestal via reacties op de financiële markten en derhalve via de financiële risico's.

Belangrijkste beheersmaatregel(en): Het pensioenfonds beheerst dit risico door te monitoren en anticiperen op nieuwe ontwikkelingen en transparant te zijn bij de belangenafweging en besluitvorming. Iedere vergadering van de BCC werd aandacht besteed aan risico's en ad hoc topics die op dat ogenblik voor het pensioenfonds relevant konden zijn. Indien hier sprake van was, werd vanuit de BCC een advies voor het bestuur voorbereid. In 2024 waren er geen ontwikkelingen die speciale aandacht behoeften en de impact op ons pensioenfonds is daarmee beperkt.

Risicomanagementcyclus

Het pensioenfonds werkt volgens de principes van Integraal Risicomanagement. Integraal betekent hierbij:

- met betrekking tot de gehele organisatie van het pensioenfonds;
- met het overzicht over het geheel van risico's;
- rekening houdend met de onderlinge samenhang van (sommige) risico's;
- geïntegreerd in de dagelijkse uitvoering- en besluitvormingsprocessen.

Het proces dat is ingericht voor het integraal risicomanagement bestaat uit de volgende stappen:

- 1) Attitude of risicohouding: hoeveel risico is wenselijk dan wel acceptabel. De geformuleerde attitude of risicohouding sluit aan bij de missie, visie, strategie en doelstellingen van het pensioenfonds;
- 2) Identificatie: Er is een veelheid aan risico's die van invloed zijn op het realiseren van missie, visie, strategie en/of doelstellingen van het pensioenfonds. De identificatie van risico's gaat over het identificeren van de belangrijkste risico's en de logische indeling. Het pensioenfonds hanteert een logische indeling naar risico-categorieën en subcategorieën die leidt tot een samenhangend geheel dat overzicht kan bieden over alle risico's;
- 3) Analyse: De geïdentificeerde risico's vormen de input voor de risicoanalyse. Bij de risicoanalyse van de financiële risico's wordt gebruik gemaakt van modellen waarin risico's waar mogelijk worden gekwantificeerd. Bij de risicoanalyse van de niet-financiële risico's wordt gebruik gemaakt van een 'risico self assessment' waarbij wordt ingeschat hoe groot het risico voor het pensioenfonds is. Per risicocategorie wordt een inschatting gemaakt van kans en impact van zowel het bruto als het netto risico. De hoogte van het risico wordt vervolgens bepaald door de combinatie van kans en impact. Het netto risico betreft de hoogte van het risico na het nemen van beheersmaatregelen;
- 4) Reactie: De hoogte van het netto risico wordt afgezet tegen de risicohouding. Vanuit het gewenste beheersingsniveau wordt overwogen of verdere beheersmaatregelen nodig zijn en worden, waar relevant, concrete acties geformuleerd;
- 5) Evaluatie: evaluatie risico's en beheersing. Jaarlijks evalueerde het bestuur de doelmatigheid en doeltreffendheid van het IRM. Minimaal één keer in de drie jaar werd daarnaast een eigenrisicobeoordeling uitgevoerd.

Ter invulling van de continue monitoring van de risico's was een proces ingericht dat leidt tot een niet-financiële risicorapportage aan het bestuur op kwartaalbasis. Uitgangspunt voor de kwartaalrapportage zijn wijzigingen in risico's en beheersing gedurende het kwartaal. Over de ontwikkeling van de financiële risico's wordt maandelijks gerapporteerd en is er ook inzicht op dagbasis.

Risicobereidheid

De bepaling van de risicobereidheid is de eerste stap van de risicomanagementcyclus. Voor de risicobereidheid betreffende de financiële risico's refereren we aan de hoofdstukken "Kwalitatieve risicohouding" en "Kwantitatieve risicohouding" op . De risicobereidheid is verder uitgewerkt in KPI's, KRIs en limieten.

De bepaling van de risicobereidheid van de niet-financiële risico's is onderdeel van de methodiek voor het bepalen van de kans en impact en de hoogte van de risico's. We werken met een heatmap met een vijf-punt schaal voor zowel kans als impact.

Ontwikkelingen risicobeheer in 2024 en verwachtingen 2025

Net als in voorgaande jaren is er veel aandacht geweest voor zowel financiële als niet financiële risico's. De financiële risico's worden frequent, zelfs op dagbasis gemonitord. In de loop van het jaar

zijn geen structurele overschrijdingen waargenomen van risico indicatoren die in het beleggingsbeleid zijn vastgesteld.

Van de niet-financiële risico's vroegen de uitbestedings- en IT-risico's de meeste aandacht. Daarnaast is een risicoanalyse gemaakt omtrent de mogelijke liquidatie en collectieve waardeoverdracht naar een verzekeraar. Deze risicoanalyse is onderdeel van de besluitvorming en werd regelmatig door het bestuur besproken en waar nodig geactualiseerd.

Gedurende het afgelopen jaar zijn diverse stappen ondernomen om de volwassenheid van het risicomanagement van het pensioenfonds, over alle drie linies, te verhogen. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste ontwikkelingen:

- Er is een risk selfassessment uitgevoerd op de mogelijke liquidatie en collectieve waardeoverdracht naar een verzekeraar die mede bijgedragen heeft aan de besluiten die door het bestuur zijn genomen;
- In 2024 is een reguliere Eigenrisicobeoordeling (ERB) uitgevoerd. Het risicobeheer is op grond van de zelfevaluatie op orde. Het volwassenheidsniveau wordt als voldoende ingeschat. Desondanks had het bestuur naar aanleiding van de bespreking van de enquête enkele verbetermogelijkheden geïdentificeerd en vertaald naar concrete actiepunten die binnen de reguliere IRM-cyclus (als onderdeel van de strategische IRM-jaarkalender) zijn/worden opgepakt;
- Er is door de interne auditfunctie (IAF) een onderzoek uitgevoerd naar het integraal risicomanagement (IRM). Het eindoordeel van de IAF op de interne audit IRM is voldoende, hetgeen betekent dat er een beperkt aantal bevindingen met een minimale impact zijn. De aanbevelingen zijn/worden door de IRM Commissie opgepakt. Verder is het beeld van de IAF dat het IRM de laatste jaren een groei heeft doorgemaakt;
- Het bestuur had op een studiedag gezamenlijk een algehele risk selfassessment uitgevoerd en met name stilgestaan bij de grootste risico's van het pensioenfonds. Er was ook uitgebreid gesproken over de invulling van het Three Lines model waardoor het eigenaarschap van risico's dieper is ingebed in de organisatie en de verantwoordelijkheden van de eerste en tweede lijn nog duidelijker zijn gespecificeerd;
- Tot slot is een IT risicoanalyse uitgevoerd op Pensioenbeheer (PB), Vermogensbeheer (VB) en bestuursomgeving (BO). Op basis van de uitgevoerde analyse worden geen belangrijke risico's gesignaleerd. Wel worden een aantal aandachtspunten gesignaleerd, die leiden tot vervolgacties. In de meeste gevallen gaat het om een verduidelijking of om een extra check. Deze vervolgacties waren opgenomen in een IT-actielijst, die iedere bestuursvergadering werd besproken.

De uitdaging voor 2025 ligt met name bij de verdeling van de aandacht en bestuurlijke capaciteit tussen de CWO/liquidatie enerzijds en de "business as usual" anderzijds en de mogelijke risico's die met name bij uitstel van werkzaamheden meespelen.

Beleggingen

Inleiding

In 2024 nam de inflatie geleidelijk af, waardoor centrale banken voorzichtig begonnen met renteverlagingen en de marktomstandigheden verbeterden. Tegelijkertijd bleven geopolitieke spanningen en internationale conflicten voor onrust zorgen, wat leidde tot volatiliteit op de financiële markten. Desondanks sloten alle beleggingscategorieën, op staatsobligaties na, het jaar met een positief rendement af en ook de portefeuille als geheel behaalde een positief rendement. De actuele dekkingsgraad steeg per saldo van 124,5% aan het eind van 2023 naar 127,8% aan het eind van 2024.

Monetair beleid

Het doelrentepercentage van de Amerikaanse federale fondsen werd in juli 2023 verhoogd naar de 5,25%-5,50% range en daar gehouden tot september 2024. Verwachtingen voor het monetaire beleid van de Federal Reserve (Fed) waren zeer volatiel gedurende het jaar. In januari voorspelden markten zeven verlagingen van 25 basispunten (bps) in 2024, met een hoge waarschijnlijkheid van een eerste verlaging in maart. In september kondigde de Fed een verlaging van 50 bps aan, wat beleggers verraste en verontrustte. Fed voorzitter Jerome Powell verzekerde hen dat deze omvang niet de norm zou worden in de verruimingscyclus. Na een verlaging van 25 bps in november, werd in december een nieuwe verlaging aangekondigd, waardoor het doelrentepercentage in de 4,25%-4,50% range kwam.

De Europese Centrale Bank (ECB) verhoogde in september 2023 haar rentetarieven voor het laatst in haar verkrappingscyclus, die in juli 2022 begon (+425 bps in totaal). In januari en februari 2024 temperde zij verwachtingen van een snelle renteverlaging. Op 6 september verlaagde de ECB haar rentetarieven met 25 bps, waardoor de depositorente naar 3,75% daalde. Christine Lagarde (voorzitter Europese Centrale Bank) nam een optimistische toon aan tijdens de persconferentie in september, maar verlaagde de rente pas in oktober toen de inflatie onder de 2% daalde. De vergadering van 17 oktober eindigde met een verlaging van 25 bps van de drie belangrijkste rentetarieven. Lagarde suggereerde toen dat de ECB van plan was sneller te versoepelen dan de eerder geplande driemaandelijks verlaging. In december werd een verdere verlaging van 25 bps aangekondigd, waardoor de Europese depositorente op 3,0% uitkwam.

Die beslissing werd verwacht, maar de toon van de centrale bank werd door waarnemers niet als voldoende soepel beschouwd. Toch werd in het persbericht over de monetaire beleidsbeslissingen verwezen naar de noodzaak om het beleid 'voldoende restrictief' te houden. Bovendien beschreef Lagarde het desinflatieproces herhaaldelijk als 'goed op koers', waarbij ze bijzonder veel vertrouwen toonde in de inflatieprognoses voor de eurozone en verduidelijkte dat een verlaging van 50 basispunten was besproken. Deze opmerkingen, de neerwaartse bijstelling van de groeiprognoses voor 2025 en de recente zwakke economische indicatoren hebben beleggers ervan overtuigd dat er talrijke extra beleidsrenteverlagingen zullen plaatsvinden. Sommige leden van de Raad van Bestuur (met name Isabel Schnabel en Olli Rehn) hebben echter geprobeerd deze verwachtingen te temperen door te stellen dat de ECB al dicht bij haar neutrale rente is.

Valutamarkten

De DXY-index (een mand van de euro, de Japanse yen, het pond sterling, de Canadese dollar, de Zweedse kroon en de Zwitserse frank) steeg uiteindelijk met 7,1% in 2024 na scherpe schommelingen. De valutamarkt reageerde natuurlijk op de verwachtingen over monetair beleid, maar ook op de groeiverschillen tussen de VS en andere grote ontwikkelde economieën. Na een moeilijke zomer nam de dollar sterk toe vanaf oktober, toen duidelijk werd dat de Amerikaanse groei dynamisch bleef en dat de Fed in 2025 een geleidelijker tempo zou aannemen dan aanvankelijk werd verwacht.

De wisselkoers USD/JPY (141,04 eind 2023) liep over een breed spectrum (140-160), met scherpe schommelingen. De wisselkoers van de USD/JPY is vanaf het begin van het jaar naar boven gekeerd en ondanks het feitelijke einde van het negatieve rentebeleid van de Bank of Japan (BoJ) in maart bereikte deze in april 155 als gevolg van aanpassingen van de verwachtingen over het monetaire beleid van de Fed. Begin juli steeg de pariteit kort boven 161 tot een 37-jarig hoogtepunt, wat verdere interventies tot gevolg had. De boodschap van de BoJ blijft dubbelzinnig: er zijn economische voorwaarden voor een verdere stijging van de beleidskoers, maar er is geen risico om te wachten op de eerste hints over de loonontwikkeling in 2025. De wisselkoers USD/JPY eindigde op 157,20.

Tot medio augustus liep de wisselkoers EUR/USD (1,1039 eind 2023) zijwaarts tussen 1,06 en 1,10, omdat de verwachtingen over het monetaire beleid aan beide zijden van de Atlantische Oceaan sterk waren bijgesteld. De koers bereikte 1,12 op 26 augustus, het hoogste punt sinds juli 2023, toen duidelijk werd dat de Fed de rente in september zou verlagen. De euro begon duidelijker te reageren op de verslechterende economische indicatoren in de eurozone en het renteverskil bewoog zich aan het eind van de periode ten gunste van de dollar (veel renteverlagingen verwacht in de eurozone in 2025; slechts twee in de VS). Vanaf oktober is de wisselkoers EUR/USD sterk gedaald tot 1,0354 eind 2024, een daling van 6,2% in 12 maanden.

Obligatiemarkten

Het rendement op de Amerikaanse 10-jaars T-note steeg vanaf begin 2024, gedreven door aanpassingen in verwachtingen over het monetaire beleid en inflatiegegevens. In augustus daalde het rendement naar 3,80% tijdens financiële onrust. Na de eerste renteverlaging door de Fed in september, stegen de rendementen weer door economische indicatoren en verkiezingsresultaten.

Het rendement op de 10-jaars Bund steeg ook begin 2024 door hogere inflatie. Politieke gebeurtenissen in Frankrijk en de verwachte monetaire verruiming door de ECB beïnvloedden de markt. Ondanks grillige bewegingen eindigde het rendement op 2,37%, een stijging van 34 bps. Tegelijkertijd daalde het Duitse 2-jaars rendement, ondersteund door de cumulatieve verlaging van 100 bps van de belangrijkste rentetarieven van de ECB in 2024, met 32 bps en eindigde op 2,08%. De breuk van de Duitse regeringscoalitie, en de moeilijkheden bij het aannemen van een begroting in Frankrijk gezien de machtsverhoudingen in het Franse Lagerhuis, kunnen economische actoren ertoe bewegen enigszins voorzichtig te zijn. Terwijl Moody's in december haar rating van Frankrijk verlaagde naar Aa3 met stabiele vooruitzichten vanwege 'politieke fragmentatie die waarschijnlijk significante fiscale consolidatie zal voorkomen,' is de underperformance van de Franse 10-jaars staatsobligatie in 12 maanden (+64 bps naar 3,20%) significant ten opzichte van de Bund. Tegelijkertijd presteerden de Portugese (-28 bps naar 2,85%), Spaanse (-23 bps naar 3,06%) en Italiaanse (-18 bps naar 3,52%) markten goed. Als gevolg hiervan stegen de obligaties in de eurozone als geheel met 1,8% in 2024, ondanks de moeilijkheden van de Franse markt (vergeleken met slechts een stijging van 0,5% voor de Amerikaanse Treasurymarkt).

De Nederlandse 10-jaars rente steeg gedurende het jaar met 34 basispunten van 2,27% naar 2,61%.

Aandelenmarkten

In 2024 werd de opwaartse trend in wereldwijde aandelen gestimuleerd door goede Amerikaanse bedrijfswinsten en enthousiasme over aandelen gerelateerd aan artificial intelligence (AI). De MSCI All Country World Index steeg met 15,7%. De volatiliteit rond deze trend werd veroorzaakt door schommelende verwachtingen over het monetaire beleid van de Fed en enkele specifieke gebeurtenissen die de markten in de zomer van 2024 bewogen. Ondanks deze schokken bereikten de grote indices all-time highs. Tot eind maart was de rally in aandelen vrijwel ononderbroken, dankzij dynamische economische groei en winstvooruitzichten.

Vanaf eind maart werden de bewegingen meer grillig, mede door toenemende geopolitieke risico's en onzekerheden over de Fed-agenda. Dit leidde tot nervositeit die niet werd weggenomen door renteverlagingen in Zwitserland en Zweden, en toezeggingen van de ECB. Na een gunstige eerste helft van juli vond een significante correctie plaats, vooral in technologieaandelen die hadden geprofiteerd van de AI-gekte. Begin augustus was er een serieuze waarschuwing tegen een achtergrond van verminderde liquiditeit en gedwongen verkopen, veroorzaakt door een onverwachte renteverhoging van de Bank of Japan op 31 juli.

De rebound bevestigde zich toen beleggers gerustgesteld werden over de veerkracht van de Amerikaanse economie en de evolutie van de inflatie. Echter, aandelen bleven nerveus tot het einde van het jaar. De MSCI All Country World Index daalde met 1,2% in het vierde kwartaal, voornamelijk door de stijging van de Amerikaanse langetermijnrente vanaf eind oktober.

Binnen ontwikkelde markten presteerden Amerikaanse indices aanzienlijk beter (+23,3% voor de S&P 500; +28,6% voor de Nasdaq Composite) met sterk geconcentreerde rendementen, zoals geïllustreerd door de stijging van 66,9% in de 'Magnificent 7'. De EURO STOXX 50 index steeg met 8,3% en de MSCI EMU index met 6,9%, met scherpe verschillen tussen de nationale indices (-1,2% voor de MSCI France, die werd getroffen door de onverwachte ontbinding van het Franse Lagerhuis en de resulterende verwarrende politieke situatie; +14,9% voor de MSCI Germany). De underperformance van de markten in de eurozone weerspiegelde zwakke economische indicatoren en slechte vooruitzichten.

Vooruitzichten

Het verschil tussen de economieën komt tot uiting in de meest recente indicatoren, met gevolgen voor de financiële markten en de verwachtingen van het monetair beleid. In de eurozone stapelen de tekorten zich op, de VS lijken nog steeds sterk en de Chinese autoriteiten blijven hopen op meer steun voor consumptie in 2025.

Inmiddels is duidelijk dat President Trump zijn protectionistische handelsbeleid heeft hervat en in de loop van 2025 sterk uitgebreid. De importheffingen van Trump kunnen onder andere leiden tot inflatoire druk, vertragende economische groei, verstoorde toeleveringsketens en een verhoogd risico op handelsoorlogen. Daarmee staat inmiddels wel vast dat het Amerikaanse handelsbeleid dit jaar tot verhoogde volatiliteit op de financiële markten zal leiden.

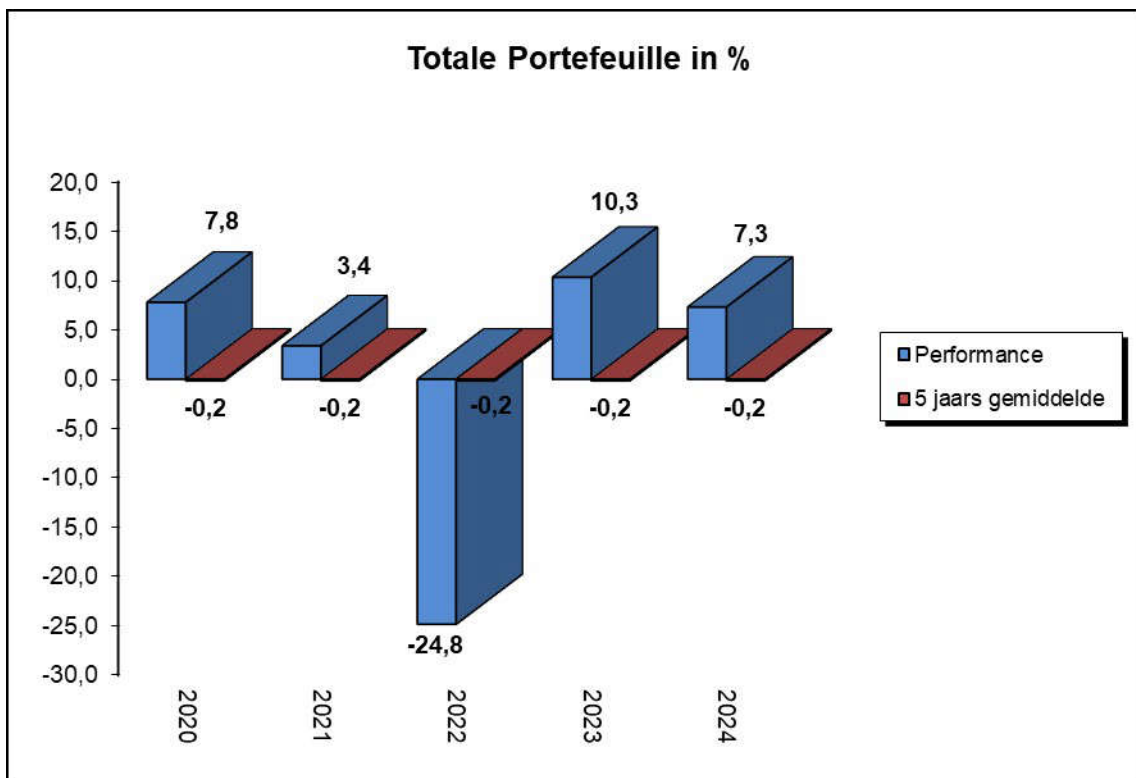
De situatie om te beleggen in Europa leek aan het begin van het jaar gunstig door macro-economisch herstel, de aantrekkelijke waardering van Europese aandelen en sectorspecifieke mogelijkheden zoals Europese wapenfabrikanten die mogelijk profiteren van verhoogde defensie-uitgaven. Echter, de ontwikkelingen in de Verenigde Staten hebben ook hier hun weerslag. Geopolitieke spanningen manifesteerden zich begin 2025 wereldwijd als een bron van systematisch risico, die zorgde voor een noodzakelijke herijking van de fundamentele macro-economische vooruitzichten.

Beleggingen Stichting Pensioenfonds Staples i.l. 2024

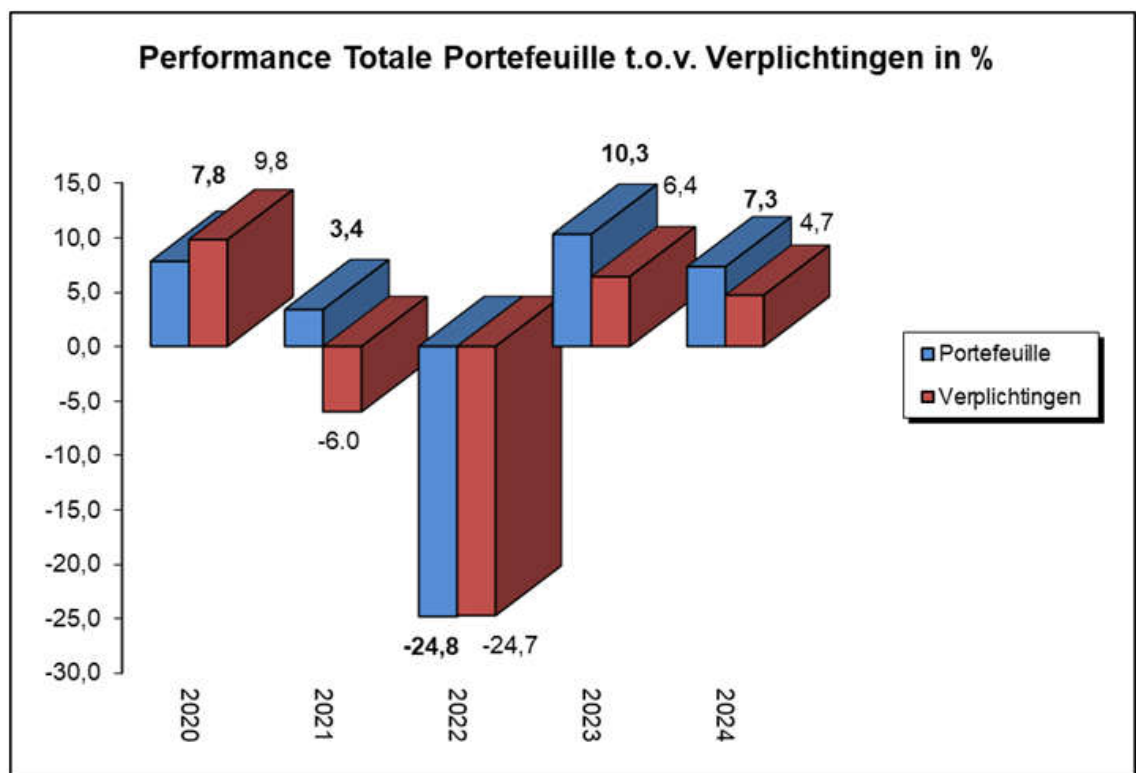
Stichting Pensioenfonds Staples i.l. maakt in haar strategische beleggingsbeleid gebruik van een Dynamische Strategie. Dit houdt in dat op enig moment bij een hogere actuele dekkingsgraad het dekkingsgraadrisico verkleind zal worden, door middel van een verhoging van de strategische afdekking van het renterisico en/of de afbouw van de strategische allocatie naar de rendementsportefeuille. Gedurende het jaar bedroeg de strategische renteafdekking 88%. De strategische allocatie naar de rendementsportefeuille bedroeg gedurende het hele jaar 41%.

De beleggingsportefeuille van Stichting Pensioenfonds Staples i.l. liet, inclusief de overlays voor rente en valuta, in 2024 een rendement zien van 7,3%. Dit was boven de strategische benchmark van 6,9%. Over dezelfde periode stegen de verplichtingen met 4,7%, zodat er over het jaar een outperformance ten opzichte van de verplichtingen van 2,6% resteert. Kijken we naar de portefeuille zonder de overlays, dan is er sprake van een rendement van 9,0%, een outperformance van 0,4% ten opzichte van de strategische benchmark van deze portefeuille. In 2024 droegen, op de staatsobligatieportefeuille na, alle beleggingscategorieën positief bij aan het resultaat. In de matchingportefeuille rendeerden Staatsobligaties -0,1%, Nederlandse Hypotheekfondsen respectievelijk 6,2% en 5,1%, Europese Credits 4,9% en Amerikaanse Credits 9,7% in euro termen.

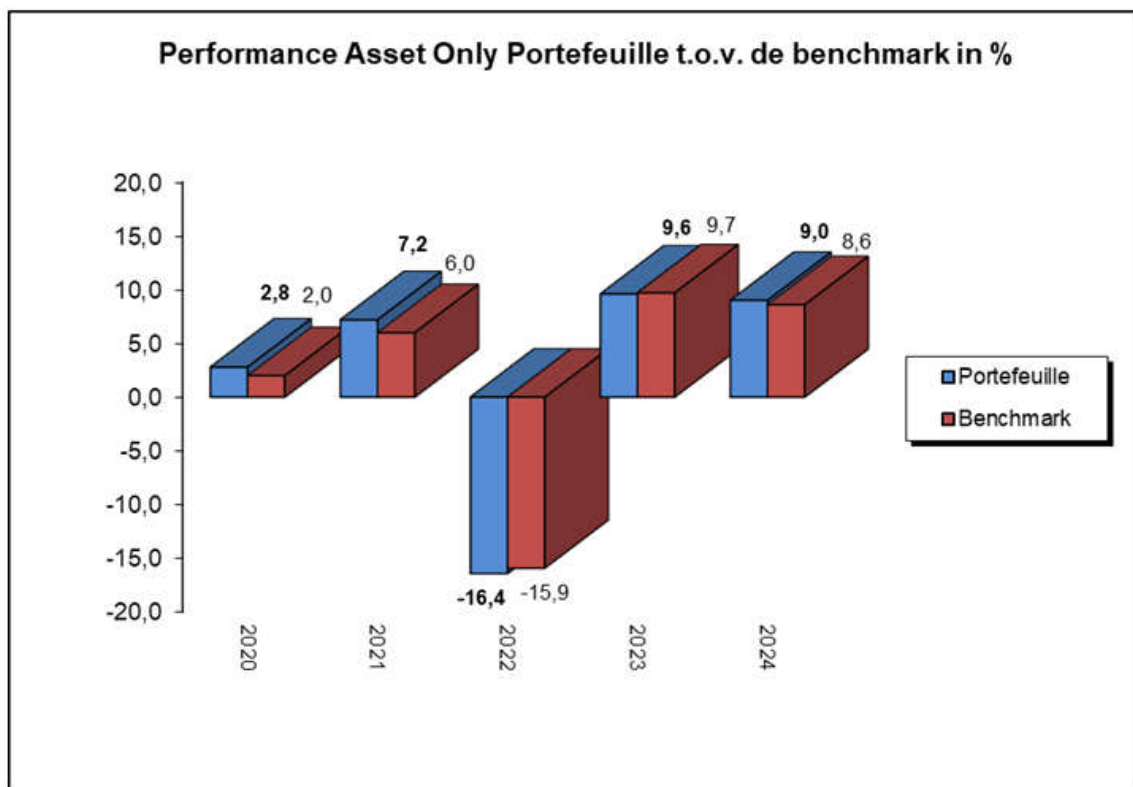
Binnen de vastrentende waarden in de rendementsportefeuille eindigden Europese Leveraged Loans met een rendement van 6,8%. Binnen de rendementsportefeuille zorgden Wereldwijde Aandelen met een rendement van 25,7% voor een belangrijke bijdrage aan het totale rendement. Onroerend goed aandelen behaalden in 2024 een rendement van 9,7%, bijna 2% hoger dan de benchmark. De actuele dekkingsgraad steeg in 2024, van 124,5% aan het eind van 2023 naar 127,8% aan het eind van 2024. In onderstaande figuur is de performance weergegeven die in de verschillende jaren is behaald.

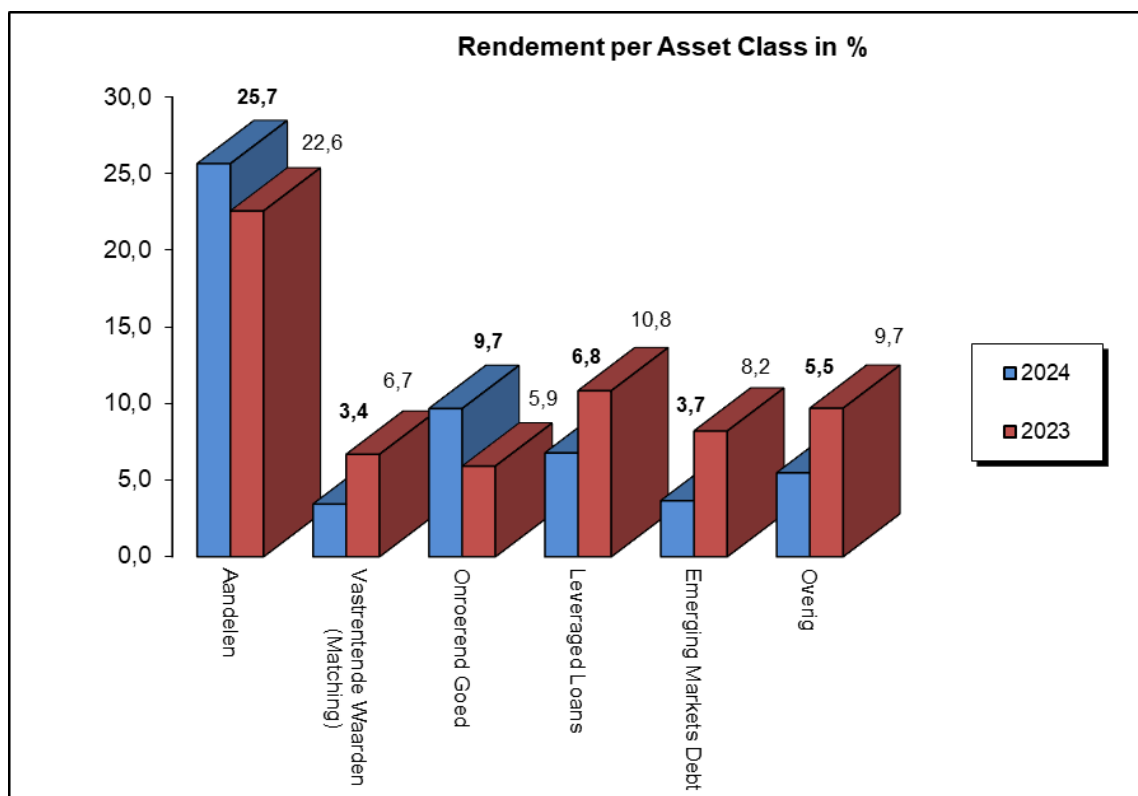
In onderstaande figuur is de performance weergegeven die in de verschillende jaren ten opzichte van de verplichtingen is behaald.

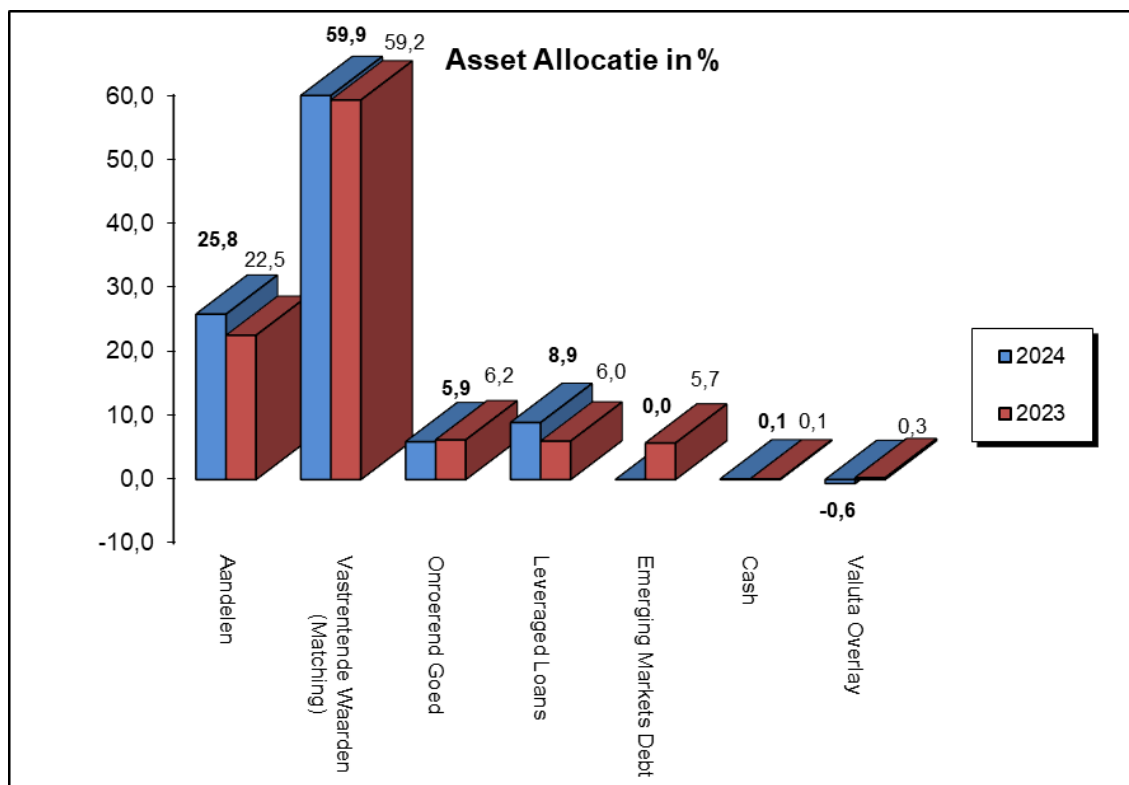
In onderstaande figuur is de performance weergegeven die in de verschillende jaren is behaald ten opzichte van de benchmark.

In onderstaande figuur is de performance weergegeven die in de verschillende vermogenscategorieën is behaald.

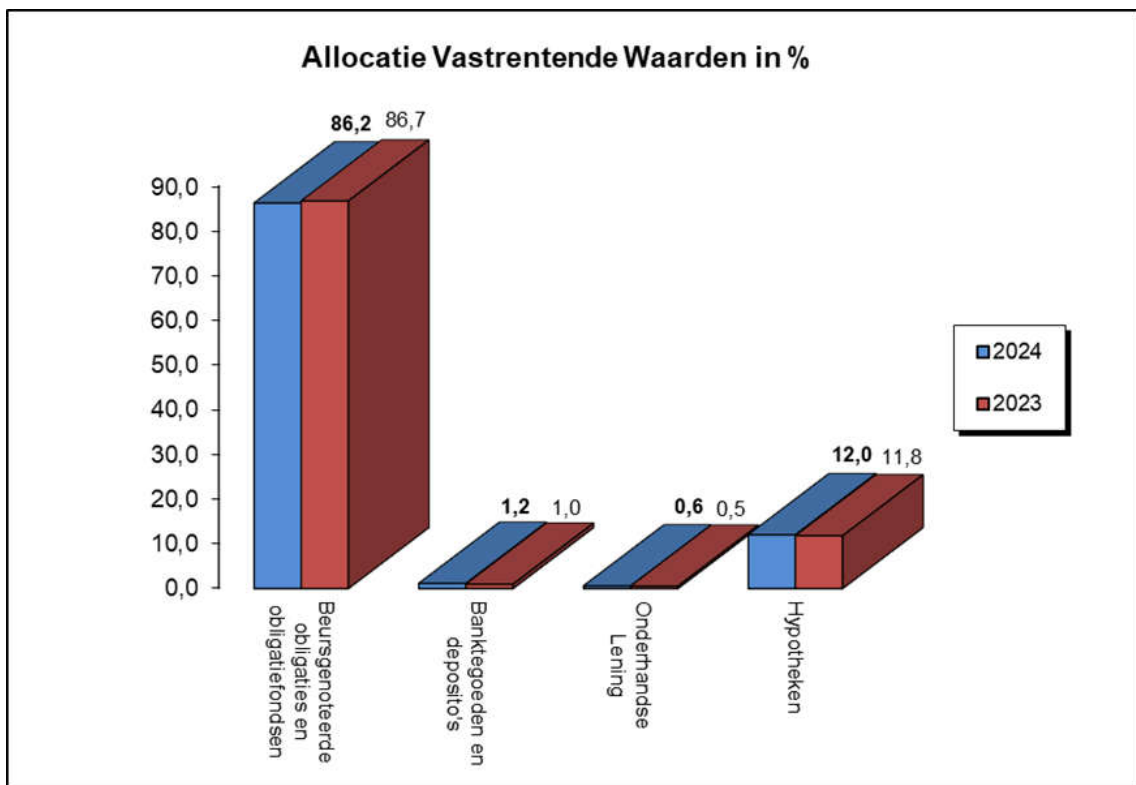
In onderstaande figuur is de asset allocatie weergegeven in 2024 ten opzichte van 2023.

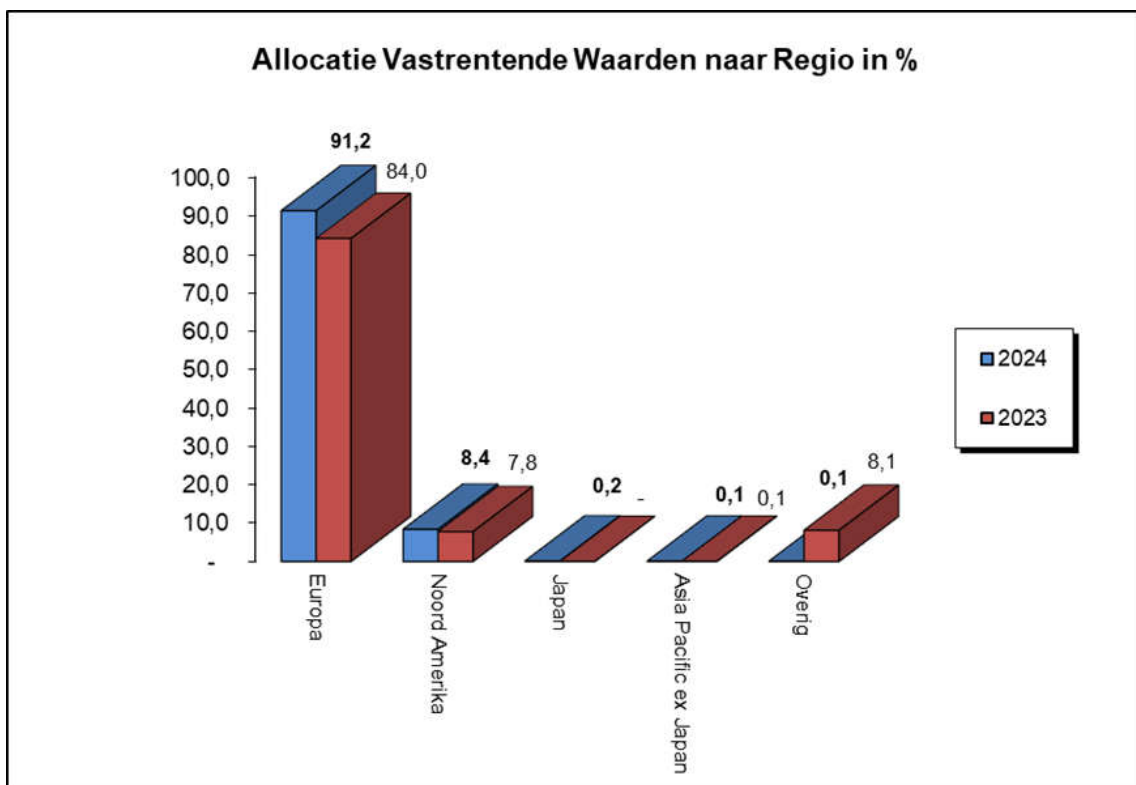
Vastrentende waarden

De vastrentende portefeuille bestond eind 2024 uit de volgende onderdelen: Euro Staatsleningen, Nederlandse Hypotheken luidend in Euro, Euro bedrijfsobligaties (credits), US bedrijfsobligaties (credits), Europese Leveraged Loans en de renteswap portefeuille om de renteafdkking op het gewenste niveau te houden. Met uitzondering van Leveraged Loans maken alle bovengenoemde vastrentende categorieën deel uit van de matchingportefeuille. De strategische allocatie naar deze matchingportefeuille bedroeg eind 2024 59% van de totale portefeuille.

De strategische allocatie naar de staatsobligatie portefeuille bedroeg 29,6%. De werkelijke allocatie bedroeg 29,1% per eind 2024. De allocatie naar Nederlandse Hypotheken bedroeg 7,8% verdeeld over twee managers. De allocatie naar bedrijfsobligaties bedroeg 20,3%. Het strategische rente afdekkingspercentage was gedurende het hele jaar constant op 88%. Als we kijken naar de regio-allocatie van de vastrentende waarden dan is 91,2% belegd in euro's in Europa, het overige is voornamelijk noterend in Amerikaanse dollar. In onderstaande figuur is de asset allocatie weergegeven in 2024 ten opzichte van 2023.

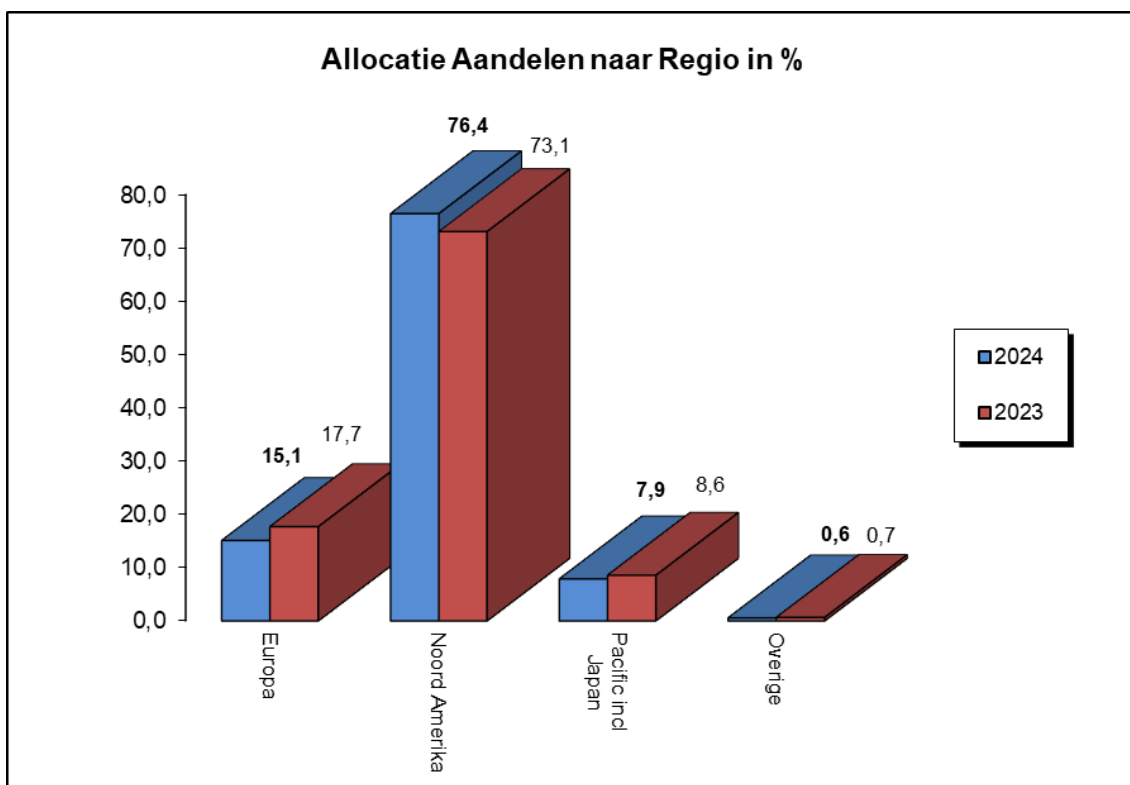
In onderstaande figuur is de allocatie van vastrentende waarden naar regio weergegeven in 2024 ten opzichte van 2023.

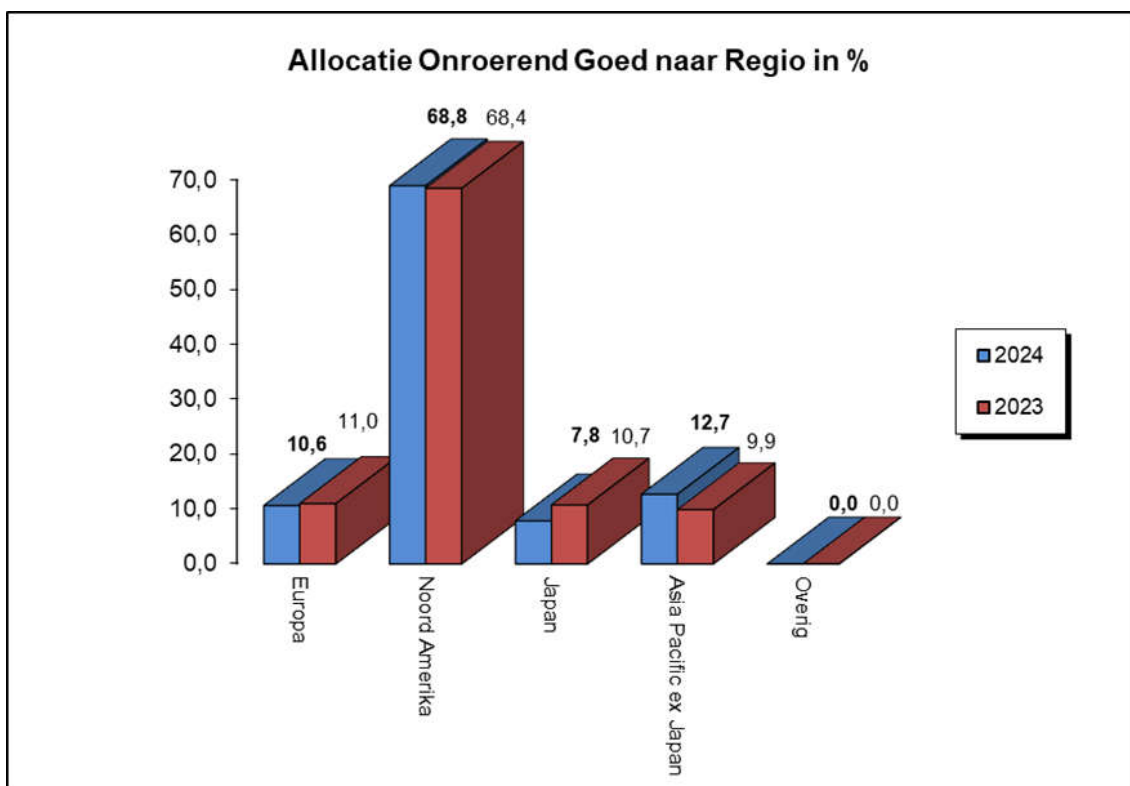
Aandelen, vastgoed en overige beleggingen

Gedurende 2024 is de strategische allocatie naar wereldwijde aandelen in ontwikkelde landen verhoogd van 22,9% naar 25,9%. Kijken we naar de regio allocatie van de aandelen dan is 76,4% belegd in Noord-Amerika en 15,1% in Europa. De allocatie naar onroerend goed aandelen bedroeg 6,1% en Leveraged Loans maakten 9% van de portefeuille uit.

In onderstaande figuur is de allocatie van aandelen naar regio weergegeven in 2024 ten opzichte van 2023.

In onderstaande figuur is de allocatie van onroerend goed aandelen naar regio weergegeven in 2024 ten opzichte van 2023.

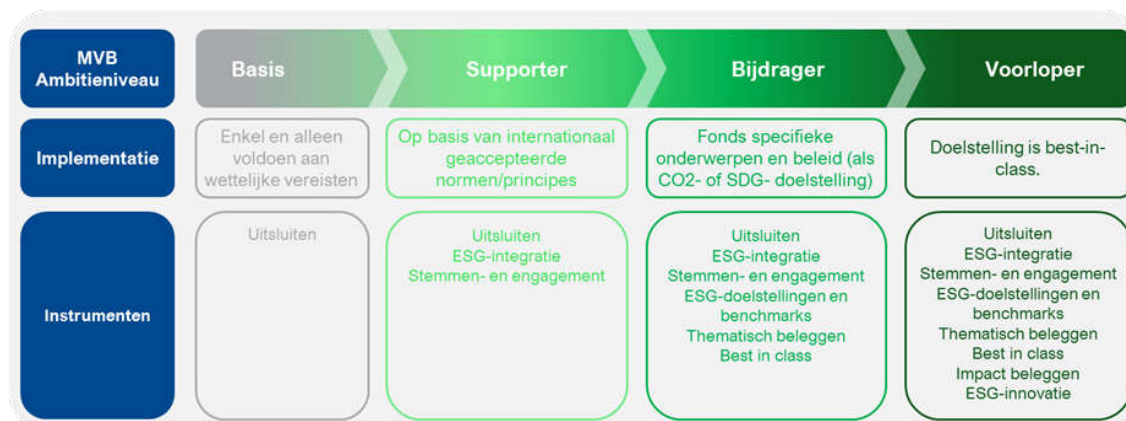

Maatschappelijk verantwoord beleggen

Het pensioenfonds vindt maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB) belangrijk en is zich bewust van de invloed die zij als langetermijnbelegger kan uitoefenen. Daarom heeft het pensioenfonds een MVB-beleid opgesteld en geïmplementeerd waarmee het zowel geldende wet- en regelgeving en de (inter)nationale initiatieven op dit gebied kan naleven, als aan de ambities van het pensioenfonds en die van haar deelnemers kan voldoen. In 2024 heeft het pensioenfonds zich verder ingespannen om het beleid te implementeren in de praktijk en in de reguliere beleidscyclus van het pensioenfonds en om daarbij passende verantwoording en transparantie te verzorgen, conform de maatstaven van EU-wetgeving.

Achtergrond

Het MVB-beleid van het pensioenfonds is gebaseerd op het MVB-ambitieniveau dat het pensioenfonds op basis van eigen principes en overtuigingen en dat van haar deelnemers heeft vastgesteld. Het pensioenfonds maakt keuzes op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen die in lijn zijn met deze ambitie. Concreet classificeert het fonds haar MVB-ambitie als een 'Supporter' aan de hand van onderstaand overzicht.

Deze ambitie sluit aan bij het doel van het pensioenfonds om een verantwoord beleid te voeren, waarin de deelnemers zich kunnen herkennen, maar welke proportioneel is voor de aard en grootte van het pensioenfonds en welke in functie staat van de primaire doelstelling van het pensioenfonds; het behoud van een duurzame pensioenregeling die breed vertrouwen geniet, goed en betaalbaar is en die aantrekkelijk blijft voor alle belanghebbenden, jong en oud. Het pensioenfonds wil transparant zijn over het gevoerde beleid, en over de aantoonbare effecten van dit beleid.

Alle informatie over ons MVB-beleid is te vinden op het hiertoe specifiek ingerichte domein op de website: <https://www.pensioenfondsstaples.nl/ons-pensioenfonds/meer-over-ons-beleid/maatschappelijk-verantwoord-beleggen>

Vervolg 2024

In 2024 heeft het pensioenfonds een aantal stappen genomen om het MVB-beleid verder aan te scherpen in lijn met relevante wet- en regelgeving en om de gedragslijnen vanuit dit MVB-beleid te integreren in de reguliere beleidscyclus. In de volgende secties wordt dit in meer detail beschreven.

Wet- en regelgeving IMVB-convenant

Het pensioenfonds is ondertekenaar van het convenant voor Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (IMVB). De ondertekenaars werken samen om, onder andere, de negatieve effecten op mens en milieu van ondernemingen (of de keten hierachter) waarin is geïnvesteerd te mitigeren. Dit wordt nagestreefd door het rekening houden met en het naleven van internationale standaarden van de Verenigde Naties over bedrijfsleven en mensenrechten (United Nations Guiding Principles for Business and Human Rights- UNGP) en de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen in zowel het eigen beleid als dat van derden. In deze standaarden en richtlijnen staat bijvoorbeeld hoe internationale bedrijven deze potentiële negatieve impact, middels een ESG-due diligence cyclus, in hun bedrijfsvoering kunnen identificeren, prioriteit moeten geven en de passende actie hierop kunnen bepalen. Het IMVB-convenant Pensioenfonds is eind 2022 afgelopen. Stichting Pensioenfonds Staples i.l. neemt alle

inspanningen die gedaan zijn in het kader van het IMVB-convenant mee om blijvend invulling te geven aan haar ambitie om duurzaam te beleggen.

De ESG-due diligence aanpak van Stichting Pensioenfonds Staples i.l. is terug te vinden in het MVB-beleid:

https://www.pensioenfondsstaples.nl/sites/www.pensioenfondsstaples.nl/files/2022-12/PensioenfondsStaplesMVB-beleid2022_0.pdf

Thema's

Het pensioenfonds heeft in de basis een aantal thematische aandachtsgebieden geformuleerd die passen bij de identiteit van het pensioenfonds en de voorkeuren van de deelnemers. Zo zijn, vanuit deze eigen overtuigingen en overwegingen, mensenrechten, arbeidsnormen en klimaatverandering als belangrijke focusthema's benoemd binnen de uitvoering van het ESG-beleid. Daarnaast is het pensioenfonds van mening dat de duurzaamheidsfactoren E, S en G sterk met elkaar samenhangen en wil deze dan ook in samenhang meenemen in het beleid. Periodiek worden deze aandachtsgebieden aangevuld met de eventuele duurzaamheidsrisico's die middels de uitvoering van het ESG-due diligencebeleid naar voren komen.

Mensenrechten en arbeidsnormen

Het pensioenfonds geeft met name invulling aan haar sociale verantwoordelijkheid via het uitsluitingenbeleid ondernemingen en landen. Zo worden ondernemingen die zich schuldig maken aan ernstige en structurele schendingen van de UN Global Compact Principles uitgesloten. Ook wordt er niet belegd in landen die op (inter)nationale sanctielijsten staan. Verder heeft het pensioenfonds gekozen voor een ESG-Leaders index in de wereldwijde aandelen. Hierdoor sluit het pensioenfonds slechter presterende partijen in de aandelenportefeuille uit.

Klimaatverandering

Klimaatverandering is ook een aandachtsgebied en met name door maatschappelijke druk wordt hier steeds beter over gerapporteerd. Klimaatverandering wordt door ESG-Leaders automatisch meegewogen in de wereldwijde aandelencategorie en meegenomen als extra overweging die het pensioenfonds maakt bij het beoordelen van investment cases, fondsen en managers. Het pensioenfonds heeft zichzelf geen reductiedoel opgelegd; door de keuzes die het pensioenfonds maakt wordt de indirecte impact gereduceerd (o.a. via ESG-Leaders) en voor de overige beleggingscategorieën wordt er niet belegd in een discretionair mandaat, dit betekent dat er geen individuele beleggingen direct kunnen worden uitgesloten. Alle fondsmanagers hebben zich aan deze doelstellingen gecommitteerd via de acties volgend uit het IMVB convenant.

In 2023 werden twee overtredingen van de UNGP-richtlijnen geconstateerd in de portefeuille "obligaties opkomende markten" (EMD LC), waarvan één reeds in augustus 2023 werd opgelost. De andere investering was per einde 2023 nog aanwezig. Mede door deze blijvende overtreding was in april 2024 door het bestuur besloten te stoppen met investeringen in de EMD LC categorie, waarmee ook de laatste overtreding werd gemitigeerd. Helaas openbaarde zich begin 2025, bij de evaluatie van de rapportage over het laatste kwartaal van 2024, een nieuwe overtreding van de UNGP-richtlijnen. Dit betrof een Canadese bancaire instelling, de Toronto Dominion Bank, welke recent was beboet door een toezichthouder wegens ernstige tekortkomingen in het anti-witwasbeleid van de bank. Het pensioenfonds was via drie verschillende managers in deze instelling belegd, maar heeft direct actie ondernomen waarbij alle managers deze participatie binnen een week hebben verkocht. Het pensioenfonds blijft haar portefeuille onveranderd middels dezelfde cyclus en screening evalueren.

SFDR

Onder de Europese wetgeving, de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR), wordt er van het pensioenfonds verwacht dat zij verantwoording aflegt over bepaalde duurzaamheidsgerelateerde aspecten. Om dit te bewerkstelligen wordt het pensioenfonds ondersteunt door een externe specialistische partij, AF Advisors, en de externe ESG-adviseur (Sprenkels) om dit conform de verwachtingen uit de regelgeving in te richten. De daadwerkelijke vereisten voor het pensioenfonds zijn deels afhankelijk van een tweetal keuzes die het pensioenfonds heeft moeten maken:

Keuzes

- 1) De belangrijkste ongunstige effecten (Principal Adverse Impacts, kortweg PAI's) van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren in de zin van artikel 4 van de SFDR vooralsnog niet worden meegenomen. Het pensioenfonds weegt niet specifiek mee wat de ongunstige effecten

van beleggingsbeslissingen zijn op de duurzaamheidsfactoren zoals gedefinieerd in SFDR. Het pensioenfonds heeft dus een eigen keuze gemaakt welke criteria het meeweegt. De onderbouwing van deze keuze is te vinden op onze website: <https://www.pensioenfondsstaples.nl/ons-pensioenfonds/meer-over-ons-beleid/maatschappelijk-verantwoord-beleggen>

- 2) Daarnaast is het pensioenfonds in 2024 de classificering van de pensioenregeling als een artikel 8 product blijven handhaven. Dit betekent dat de pensioenregeling volgens de SFDR-wetgeving ecologische of sociale kenmerken (of beide) promoot. In Bijlage 1 SFDR Template kunt u meer lezen over hoe het promoten van ecologische en sociale kenmerken met de beleggingen voor de pensioenregeling er in 2024 hebben uitgezien.

Actief aandeelhouderschap

Stembeleid

Op de website van het pensioenfonds is terug te vinden hoe er door de vermogensbeheerders van de aandelenbeleggingsfondsen, namens het pensioenfonds is gestemd:

<https://www.pensioenfondsstaples.nl/ons-pensioenfonds/meer-over-ons-beleid/maatschappelijk-verantwoord-beleggen/onze-stem-gebruiken>

Engagement

Uitgangspunt: Het pensioenfonds wil door middel van het aangaan van de dialoog (engagement) haar invloed als aandeelhouder inzetten en positieve verandering bewerkstelligen bij de bedrijven waarin het belegt en ondernemingen stimuleren om maatregelen te nemen om schendingen in de toekomst te voorkomen. Het pensioenfonds vindt het belangrijk om de dialoog aan te gaan om de kans op positieve verandering te benutten, om op deze manier bij te dragen aan de kwaliteit, duurzaamheid en continuïteit van ondernemingen en markten.

Uitvoering: Voor het identificeren van partijen in de portefeuille die zich schuldig maken aan schendingen van de OESO-richtlijnen en UNGP's en waar, conform het vastgestelde ESG-due diligence proces, engagement op zou moeten worden toegepast, heeft het pensioenfonds de Global Standards module van Sustainability geïmplementeerd. De uitvoering van de screening en terugkoppeling hierover is geborgd bij de custodian van het pensioenfonds, CACEIS, die daar periodiek een rapportage over aanlevert. De fiduciair manager neemt hierbij de verantwoordelijkheid om terugkoppeling van CACEIS te krijgen met betrekking tot de geïdentificeerde potentiële negatieve impacts in de portefeuille, waar actie in de vorm van engagement op moet worden genomen. Hierbij is tevens afgesproken dat de fiduciair manager ieder half jaar terugkoppeling geeft over de invulling, voortgang en resultaten van de relevante engagement trajecten.

In Bijlage 1 SFDR Template en op de website:

<https://www.pensioenfondsstaples.nl/ons-pensioenfonds/meer-over-ons-beleid/maatschappelijk-verantwoord-beleggen/engagement-het-gesprek-aangaan>, is een meer gedetailleerd overzicht van de engagement inspanningen die namens het pensioenfonds zijn uitgevoerd terug te vinden.

Uitsluitingsbeleid

Uitgangspunt: Het pensioenfonds wil niet beleggen in ondernemingen en landen waarvan producten of kernactiviteiten in strijd zijn met internationale verdragen of de principes van het pensioenfonds. Deze zijn terug te vinden in de laatste versie van het MVB-beleid op de website. Het pensioenfonds hanteert daartoe een uitsluitingslijst.

De basis voor het uitsluitingsbeleid voor landen zijn de internationale verdragen die Nederland heeft ondertekend, of waaraan Nederland middels het EU- en VN-lidmaatschap aan gebonden is. Als er sancties gelden voor een bepaald land, belegt het pensioenfonds niet in staatsobligaties van dat land of in bedrijven die hun hoofdvestiging in dat land hebben.

Uitvoering: In Bijlage 1 SFDR Template is een meer gedetailleerd overzicht terug te vinden van de uitgesloten ondernemingen in 2024. Daarnaast publiceert het pensioenfonds, eens per jaar op de website een lijst van fondsen en entiteiten waarin zij wel belegt.

In 2023 was naar voren gekomen dat met de invulling van de EMD LC strategie via het NinetyOne fund niet werd voldaan aan de uitgangspunten ten aanzien van de landen en ondernemingen die het pensioenfonds wenst uit te sluiten. Als gevolg hiervan heeft de fiduciair manager BNP Paribas mogelijke alternatieve managers voorgesteld, waaruit aanvullend onderzoek is gevraagd door het pensioenfonds. Uiteindelijk heeft het pensioenfonds in april 2024 besloten zich terug te trekken uit de EMD LC categorie

en daarmee de deelname aan Ninety One fund beëindigd, waarmee ook de nog aanwezige breach werd opgelost.

ESG risicobeheer

In 2024 zijn de specifieke ESG-risico's toegevoegd aan het algemene IRM-kader van het pensioenfonds, waarmee wordt gewaarborgd dat de ESG-risico's regelmatig worden gemonitord op basis van de reguliere risicobeheersprocessen.

Evaluatie beleid

Het MVB-beleid wordt minimaal iedere drie jaar geëvalueerd door het bestuur. Indien de evaluatie hier aanleiding toe gaf, werd het beleid en de invulling van het beleid in de portefeuille aangepast. De laatste evaluatie van het MVB-beleid door het bestuur heeft in 2021 plaatsgevonden. In het licht van de mogelijke liquidatie van het pensioenfonds zijn in 2024 geen beleidswijzigingen op het gebied van MVB voorgesteld.

Toekomst Pensioenfonds

Stichting Pensioenfonds Staples i.l. (hierna: het pensioenfonds) voert de pensioenregeling uit voor de voormalige werknemers van Staples en gelieerde werkgevers. Sinds 1 januari 2015 is het pensioenfonds gesloten voor nieuwe deelnemers en vanaf 1 juli 2018 vindt er geen actieve opbouw meer plaats, behoudens voor deelnemers voor wie premievrijstelling geldt op grond van arbeidsongeschiktheid. De uitvoeringsovereenkomst tussen het pensioenfonds en de werkgever is per 31 december 2020 beëindigd, waardoor het pensioenfonds vanaf dat moment uit hoofde van de uitvoering van de pensioenregelingen geen premies of vergoedingen meer ontvangt en hieruit dus geen kosten meer kan financieren. De kostenvoorziening van het pensioenfonds is toereikend om de uitvoeringskosten, kosten van de collectieve waardeoverdracht en liquidatiekosten op te vangen.

Mede gezien het gesloten karakter van het pensioenfonds was het voor het bestuur een uitdaging om de toeslagenambitie richting de toekomst waar te maken. Op de langere termijn zal de fondspopulatie van een gesloten fonds namelijk verouderen en oudere deelnemers kunnen en willen over het algemeen minder beleggingsrisico nemen, mede omdat er minder tijd resteert om eventuele tegenvallers op te vangen. Een gesloten pensioenfonds zal het beleggingsbeleid op termijn dus minder risicovol vormgeven, waardoor er naar verwachting minder beleggingsopbrengsten zijn om de toeslagenambitie waar te maken.

Gezien voorgaande evalueerde het bestuur de toekomstbestendigheid van het pensioenfonds halfjaarlijks met behulp van een kwetsbaarheidsmatrix, waarvoor de circulaire ‘krimpende en gesloten fondsen’ van DNB als uitgangspunt heeft gediend. Hierbij geldt dat een liquidatie van het pensioenfonds in gang zal worden gezet zodra op basis van de kwetsbaarheidsmatrix kan worden geconcludeerd dat zelfstandige voortzetting onder druk komt te staan of er een alternatieve uitvoeringsvorm is die de belangen van de deelnemers beter behartigt. Met betrekking tot één van de mogelijke alternatieven (invaren in het nieuwe pensioenstelsel) is een periode onzeker geweest of dit alternatief realistisch zou worden voor ons pensioenfonds (mede omdat wetgeving in ontwikkeling bleef). In de Wet toekomst pensioenen (Wtp) staat namelijk dat gesloten fondsen en gesloten kringen van een algemeen pensioenfonds niet zelfstandig kunnen invaren. Hiervoor is een invaarverzoek vanuit de werkgever nodig. Het invaren in het nieuwe pensioenstelsel was als optie afgefallen, nadat het bestuur in 2023 had vastgesteld dat er geen aan het pensioenfonds gelieerde werkgever is die een invaarverzoek zou kunnen doen om een overgang naar de Wtp mogelijk te maken. Los daarvan had het bestuur geconstateerd dat invaren voor het pensioenfonds niet in het belang was van alle deelnemers.

Vervolgens had het bestuur – ondersteund door WTW – de verschillende toekomstmogelijkheden voor het pensioenfonds verder onderzocht. Bij dit onderzoek was uitvoerig aandacht besteed aan de voor- en nadelen van de verschillende alternatieve uitvoeringsvormen. Het bestuur was tot de conclusie gekomen dat naar de toekomst toe een buy-out naar een verzekeraar met een gegarandeerde aan inflatie gekoppelde onvoorwaardelijke toeslag, die hoger ligt dan de gemiddelde verleende toeslag vanaf 2006 (vanaf dat moment voert ons pensioenfonds een middelloonregeling met voorwaardelijke toeslagverlening uit), het beste de belangen van onze pensioenfondspopulatie dient en daarmee de voorkeur van het bestuur verdiende. Met een buy-out naar een verzekeraar is de verwachting dat een mate van toeslagverlening kan worden ingekocht die hoger ligt dan de cumulatieve mate van toeslagverlening die het pensioenfonds in de afgelopen 15 jaar zelf heeft kunnen realiseren. Binnen het buy-out scenario vindt een uitruil plaats tussen zekerheid onder alle omstandigheden versus onzeker opwaarts maar ook neerwaarts potentieel. De ambitie van ons pensioenfonds is om een zo veel als mogelijk reëel pensioen te bieden en middels een buy-out heeft het pensioenfonds de mogelijkheid om die ambitie (grotendeels) te verwezenlijken en risico's op een mogelijk lager pensioen te mitigeren. Het bestuur was van mening dat bij een buy-out naar een verzekeraar de belangen van alle deelnemers het beste worden behartigd.

Het bestuur verwachtte dat deze keuze op een breed draagvlak kon rekenen onder de populatie van het pensioenfonds, omdat het aansloot bij de conclusies uit een risicobereidheidsonderzoek dat eind 2021 was uitgevoerd. Hieruit blijkt namelijk dat de populatie van ons pensioenfonds als risicoavers tot risiconutraal is te kwalificeren en dat een gegarandeerde uitkering niet vanzelfsprekend is, maar wel passend kan zijn. Zeker als hierbij sprake is van een aan inflatie gekoppelde toeslag. Alle keuzes en overwegingen inclusief kwalitatieve en kwantitatieve onderbouwingen hieromtrent zijn vastgelegd in een verantwoordingsdocument.

Eind mei 2024 zijn offertes opgevraagd bij de vier verzekeraars die op dat moment actief waren op de Nederlandse pensioenmarkt. Er zijn medio juli 2024 offertes ontvangen. De offertes waren dusdanig

interessant dat het bestuur had besloten om een traject van liquidatie en CWO naar een verzekeraar in te gaan. Op 16 september 2024 had het pensioenfonds de verzekeraars uitgenodigd (beauty parade) om nader kennis te maken en de organisaties beter te leren kennen. Na deze beauty parade had het bestuur een matrix met beslissingscriteria opgesteld en stilgestaan bij voor- en nadelen van het mogelijk exclusief gaan met één van de verzekeraars. Het bestuur had op basis van die documenten besloten nog niet exclusief voor één verzekeraar te kiezen. Op 4 december 2024 heeft het bestuur het voorgenomen besluit tot liquidatie van ons pensioenfonds en de CWO van alle pensioenaanspraken en -rechten naar een verzekeraar, met inachtneming van artikel 84 van de Pensioenwet (Pw), aan het verantwoordingsorgaan (VO) voorgelegd. Op 6 januari 2025 heeft het (toenmalige) bestuur een positief advies van het VO ontvangen.

Op 24 januari 2025 is het formulier “Melding liquidatie en CWO art. 84 PW” bij DNB ingediend, met het uitgangspunt dat op basis van de nog te ontvangen offertes vanuit de verzekeraars uiteindelijk een keuze wordt gemaakt tussen één van deze partijen.

Ontwikkelingen na balansdatum

Op 10 maart 2025 heeft het bestuur besloten tot liquidatie van Stichting Pensioenfonds Staples en een collectieve waardeoverdracht (CWO) naar een verzekeraar (buy-out) op basis van artikel 84 Pw, onder de opschortende voorwaarden dat DNB geen verbod oplegt en dat bij de buy-out een minimale toeslag kon worden ingekocht. Verder waren in maart 2025 nieuwe offertes bij de verzekeraars uitgevraagd.

Het pensioenfonds heeft op 19 maart 2025 de bevestiging ontvangen dat de AFM de deelnemerinformatie bij een CWO heeft beoordeeld en dat deze voldoende is. De AFM heeft het akkoord aan DNB kenbaar gemaakt. Op 2 juni 2025 heeft het bestuur van DNB een brief ontvangen waarin DNB aangeeft geen gebruik te maken van haar bevoegdheid tot het opleggen van een verbod tot waardeoverdracht naar AEGON Levensverzekering N.V.. Vervolgens is op 18 juni 2025 de overeenkomst met Aegon Levensverzekering N.V. getekend, naar de toekomst toe een gegarandeerde aan de HICPxT gekoppelde toeslag van 100% is vastgelegd, plus een eenmalige toeslag van 1,8%. De verwachting van het college van vereffenaars is dat de CWO in 2025 is afgerond en alle verplichtingen van het pensioenfonds zijn afgewikkeld. Alle liquide middelen die na deze afwikkeling eventueel nog vrijkomen zullen worden aangewend voor een aanvullende eenmalige toeslag ten gunste van de deelnemers.

Amstelveen, 23 juni 2025

E.G.M. Donders, voorzitter
P.A.H. Martens, secretaris
F.P. Lamein
A.P.M. Mol
R.A.L. Monnens
J. van Noord
M.E.J. Schuit
T. Stanoevska

Samenvatting eindrapportage van

de visitatiecommissie

De ontwikkelingen op de financiële markten in 2024 waren voor het fonds relatief gunstig. Door de hoge afdekking van het renterisico had het fonds minder last van de gedaalde rente. Daarnaast profiteerde het fonds van de hoge positieve rendementen op de aandelenmarkten. Hierdoor is de dekkingsgraad van het fonds gestegen. Eind 2024 bedroeg de actuele dekkingsgraad 128,0%. De beleidsdekkingsgraad eindigde in 2024 op 128,4%. Het fonds is hierdoor in staat geweest om over 2024 toeslag te verlenen. Per eind maart 2025 was de actuele dekkingsgraad 129,0%.

In het afgelopen jaar heeft het bestuur veel werk verzet. De belangrijkste ontwikkelingen voor het pensioenfonds hadden te maken met de Wet toekomst pensioenen, de governance van het fonds en vooral de verdere toekomst van het fonds. Naast een beschouwing op het vermogensbeheer, de sleutelfuncties en de Code Pensioenfonds zullen deze onderwerpen hier worden samengevat.

Wet toekomst pensioenen (Wtp)

In het eerste kwartaal van het jaar is, na een intensief onderzoek naar de voor- en nadelen, het besluit genomen om niet in te varen naar Wtp. Deze conclusie is getrokken omdat er niet langer sprake is van een werkgever c.q. sociale partners die een invaarverzoek kunnen doen, het juridisch risico te hoog wordt geacht en de berekeningen laten zien dat niet alle groepen deelnemers erop vooruit zullen gaan. Gedurende dit proces is afstemming met DNB geweest. Deelnemers zijn hier op een adequate wijze over geïnformeerd.

Governance

Gedurende het jaar heeft het bestuur op constructieve en open wijze met elkaar samengewerkt, met daarbij ruimte en respect voor elkaars inbreng. De visitatiecommissie valt het in positieve zin op dat er continu aandacht is geweest voor een zorgvuldige en evenwichtige afweging van de belangen van de diverse deelnemersgroepen en een heldere communicatie met de overige betrokkenen zoals het verantwoordingsorgaan en de toezichthouders.

Aangezien er geen werkgever meer is, heeft het bestuur in 2024 gewerkt aan een aanpassing van het bestuursmodel. Onder leiding van de Werkgroep Governance zijn de verschillende modellen in kaart gebracht en is het bestuur tot de conclusie gekomen dat het bestuursmodel van drie naar twee pariteiten moet worden aangepast. De twee pariteiten bestaan uit vier vertegenwoordigers namens de pensioengerechtigden en twee vertegenwoordigers namens de gewezen deelnemers. Deze aanpassing heeft in november 2024 plaatsgevonden door sommigen van de huidige bestuursleden te laten wisselen van zetel, waarbij twee bestuursleden zijn overgegaan naar een onafhankelijke zetel.

Het verantwoordingsorgaan bestaat uit vier leden namens de gepensioneerden en twee leden namens de gewezen deelnemers. Werknemers en werkgever zijn niet langer vertegenwoordigd in dit nieuwe model. Voor deze aanpassing van de governance is volgens de commissie een gedegen proces gevolgd.

Binnen verschillende gremia nadert voor een aantal personen de maximale zittingstermijn. Mocht de collectieve waardeoverdracht in 2025 geen doorgang vinden of vertraging oplopen, dan kunnen de zittingstermijnen knellend worden. De commissie vraagt in dat geval aandacht voor een snelle opvolging, waarbij het later genoemde diversiteits- en inclusiebeleid aandacht gegeven kan worden.

Toekomst pensioenfonds

In het jaar 2024 heeft het fonds intensief gewerkt aan het inventariseren en concretiseren van de mogelijkheden voor de toekomst van het fonds die uiteindelijk hebben geleid tot het besluit voor een collectieve waardeoverdracht naar een verzekeraar. De commissie heeft in dit gehele traject regelmatig contact gehad met het (dagelijks) bestuur. Hierdoor heeft de commissie gedurende het jaar het gevolgde proces en de door het bestuur gemaakte belangenafwegingen kunnen beoordelen en heeft de commissie van tijd tot tijd advies kunnen geven. Hierin waardeert de commissie de open en constructieve houding in deze gesprekken.

Aan de hand van een verantwoordingsdocument waarin de verschillende toekomstopties zijn uitgewerkt, heeft het bestuur het besluit tot een collectieve waardeoverdracht kunnen nemen. Hierbij is

expliciet aandacht besteed aan de evenwichtige belangenafweging (met waar nodig een kwantitatieve onderbouwing) tussen de verschillende groepen, met name waar het gaat om het vraagstuk van inhaalindexatie en de inkoop van een toekomstig vaste, inflatiegerelateerde of eenmalige toeslag.

In een dergelijk belangrijk traject voor de toekomst van het fonds is het van belang dat het bestuur zorgt voor een goede afstemming met alle stakeholders. Zo is het verantwoordingsorgaan actief betrokken geweest en heeft het verantwoordingsorgaan voor het uitbrengen van een advies over de collectieve waardeoverdracht en liquidatie van het fonds een eigen adviseur in de arm kunnen nemen.

Vanuit haar eigen normenkader en gelet op hoe het bestuur het BOB-proces heeft doorlopen en de belangen evenwichtig heeft afgewogen, kan de commissie positief oordelen over het besluitvormingsproces.

Voor zover nodig vraagt de commissie bij de communicatie naar deelnemers aandacht voor adequate en persoonlijke communicatie over de collectieve waardeoverdracht. Een mogelijk instrument daarvoor is het laten beoordelen van de communicatie door een lezerspanel.

Vermogensbeheer

Voor het beheer van het vermogen van het fonds hebben zich in het verslagjaar 2024 eigenlijk geen bijzonderheden voorgedaan. Wel is voor de collectieve waardeoverdracht onderzocht welke mogelijkheden er zijn om, nadat DNB geen bezwaar heeft gemaakt, de dekkingsgraad verder te beschermen. Hiermee heeft het fonds zich goed voorbereid op de mogelijkheden om risico's, indien gepast, te verlagen.

Mocht de collectieve waardeoverdracht onverhoopt worden uitgesteld, dan vraagt de commissie aandacht voor de continuïteit van de fiduciaire dienstverlening gezien de consolidatie op deze markt.

Sleutelfuncties

De commissie heeft kennisgenomen van de rapportages van de sleutelfunctiehouders (SFH) Risicobeheer, Actuariel en Interne Audit. Daarnaast is kennisgenomen van de opinies voor het besluit tot de collectieve waardeoverdracht. Uit de twee uitgevoerde interne audits, de eigenrisicobeoordeling (ERB) en de risk self assessment (RSA) op de collectieve waardeoverdracht zijn geen bijzonderheden op te merken. De commissie adviseert wel om oog te houden op activiteiten die tijdig opgestart moeten worden, mocht het fonds onverhoopt langer als zelfstandig fonds door moeten gaan.

Code Pensioenfondsen

De samenstelling van het bestuur is, net als voorgaande jaren, niet conform de diversiteitsnormen omdat het jongste bestuurslid ouder is dan 39 jaar. In het verantwoordingsorgaan ontbreekt een vrouw. Bij iedere vacature is diversiteit een belangrijk aandachtspunt waarbij voor het vinden van de best passende kandidaten kwaliteit voorop blijft staan. In de bestuursvergadering van 10 maart 2025 is vastgesteld dat het bestuur de Code Pensioenfondsen 2024 nagenoeg geheel heeft nageleefd. De commissie heeft hierin inzage gehad en deelt op basis daarvan de visie van het fonds.

Gedurende de visitatieperiode heeft de commissie meerdere keren contact gehad met het dagelijks bestuur van het pensioenfonds. In deze gesprekken kwamen de actuele bestuurlijke onderwerpen aan de orde. Daarnaast heeft de commissie, net als voorgaande jaren, gesprekken gevoerd met enkele bestuursleden, sleutelfunctiehouders en het verantwoordingsorgaan.

Wij bedanken alle betrokkenen voor de inzet en medewerking bij deze visitatie, en hebben deze als plezierig en constructief ervaren.

De visitatiecommissie,
Op 26 mei 2025,

Mr. Drs. Alieke Doornink
Drs. Els Janssen MPLA
Ir. Niek Swagers

Reactie van het college van vereffenaars op het samenvattend oordeel van de visitatiecommissie

Het bestuur had kennisgenomen van de eindrapportage van de visitatiecommissie en waardeert het algemene oordeel. Het bestuur had de geformuleerde aanbevelingen kritisch bekeken en van een

eerste reactie voorzien. Hierbij merkte het bestuur op dat een aantal onderwerpen al extra aandacht had gekregen dan wel dat hierop inmiddels actie was genomen. Het college van vereffenaars zal de voortgang van de uitvoering van de aanbevelingen met de visitatiecommissie bespreken. Het college van vereffenaars spreekt de waardering uit voor de deskundige en efficiënte wijze waarop de visitatiecommissie het onderzoek heeft uitgevoerd.

Verklaring van het Verantwoordingsorgaan

Inleiding

Het Verantwoordingsorgaan (VO) beoordeelt het door het bestuur van de Stichting Pensioenfonds Staples uitgevoerde beleid en de naleving van principes van goed pensioenbestuur. Daarnaast heeft het VO een aantal wettelijke adviesrechten.

De samenstelling van het VO is dit jaar aangepast in verband met het ontbreken van een actieve werkgever. Het VO bestaat thans uit vier vertegenwoordigers van gepensioneerden en twee namens de toekomstige pensioengerechtigden. De nog openstaande vacature van een vertegenwoordiger van de toekomstige pensioengerechtigden is dit jaar vervuld.

Het VO volgt de gedachtewisselingen van het bestuur nauwgezet. Voor ons oordeel is doorslaggevend dat het bestuur bij haar besluitvorming heeft voldaan aan de opdracht tot een evenwichtige belangenafweging, zoals omschreven in artikel 8 lid 3 van de statuten.

Wij stellen (evenals voorgaande jaren) vast dat er sprake is van een goede relatie met het bestuur. Er is ruimte voor een positief kritische dialoog, er is voldoende transparantie; zo zijn alle vergaderstukken, beleidsnotities, verslagen, besluitenlijsten, presentaties van externe deskundigen etc. voor ons volledig en tijdig toegankelijk.

Vertegenwoordigers van het VO worden in de gelegenheid gesteld hun kennis op peil te houden door o.a. seminars bij te wonen van de Pensioenfederatie en/of DNB. Daarnaast ontvangen zij wekelijks artikelen met actualiteiten over pensioen-gerelateerde onderwerpen.

Werkzaamheden van het Verantwoordingsorgaan

Het Verantwoordingsorgaan heeft gedurende 2024 zesmaal vergaderd. Onze vergaderingen worden (gedeeltelijk) bijgewoond door de voorzitter en/of secretaris van het bestuur. Daarbij vindt de gedachtewisseling plaats aan de hand van vooraf door het VO opgestelde vragen c.q. opmerkingen naar aanleiding van het doornemen van de vergaderstukken en notulen van de vergaderingen van het bestuur. Het is gebleken dat die werkwijze tot een open en effectieve communicatie tussen bestuur en VO leidt.

Het afgelopen jaar heeft het VO advies uitgebracht over het voorgenomen besluit tot aanpassingen van het klachten- en geschillenregeling en een bindende voordracht gedaan tot benoeming van mevrouw E.H. Janssen naar aanleiding van de ontstane vacature binnen de Visitatiecommissie.

Daarnaast ontving het VO in december een adviesaanvraag omtrent het voorgenomen besluit tot collectieve waardeoverdracht (CWO) naar een verzekeraar en de daaropvolgende liquidatie van het fonds.

Toekomst van het Fonds

Vorig jaar is duidelijk geworden dat het Fonds niet kon en ook niet wilde overgaan naar het nieuwe pensioenstelsel, waarbij de bestaande pensioenen worden omgezet naar een nieuwe pensioenregeling (het zogenaamde “invaren”). De Commissie Toekomst van het bestuur van het fonds heeft vervolgens een verkenning uitgevoerd naar de mogelijke toekomstige uitvoeringsvarianten waaronder de overstap naar een verzekeraar. De gedegen onderbouwing van de besluitvorming om uiteindelijk te kiezen voor de overstap naar een verzekeraar is vastgelegd in het “Verantwoordingsdocument Toekomstverkenning”, dat met het VO is gedeeld.

Een wezenlijk onderdeel van de discussies met het bestuur was de vraag of het wenselijk is gebruik te maken van de eenmalige mogelijkheid tot het verstrekken van een inhaaltoeslag bij overstap naar een verzekeraar. De verschillende rekensommen per leeftijdscohort en de daaropvolgende evenwichtige afweging van belangen hebben geleid tot de keuze om geen eenmalige inhaaltoeslag te verlenen. Dat betekent dat de gehele ruimte voor toeslagverlening zal worden benut voor het jaarlijks realiseren van een vast percentage van de Europese HICPxT. Daarbij heeft het bestuur een duidelijke ondergrens vastgesteld m.b.t. de minimaal te realiseren Europese HICPxT. Deze ondergrens is maatgevend voor het al dan niet uitvoeren van het besluit tot overstap naar een verzekeraar. Dat is noodzakelijk omdat er in de periode voorafgaand aan de definitieve overgang nog veel onzekere factoren een rol blijven spelen die grote invloed kunnen hebben op de uiteindelijke uitkomsten.

In december werd het VO gevraagd om over het voorgenomen besluit tot collectieve waardeoverdracht (CWO) naar een verzekeraar en de daaropvolgende liquidatie van het fonds advies uit te brengen. Daarbij had het bestuur het VO de gelegenheid geboden zich te laten bijstaan door een onafhankelijk extern deskundige. Daaruit kwam een reeks van vragen voort, die in een overleg tussen bestuur en VO uitvoerig werden beantwoord. Mede op grond daarvan heeft het VO op 6 januari 2025 het volgende advies uitgebracht:

“Het VO is van mening dat door het bestuur zorgvuldige afwegingen zijn gemaakt en dat er sprake is van een evenwichtige afweging van belangen van alle deelnemers. Gedurende het proces dat heeft geleid tot het voorgenomen besluit is het VO meegenomen in de beeld- en oordeelsvorming. Het VO kan zich vinden in het voorgenomen besluit, waarbij de zekerheid van een zoveel mogelijk waardevast pensioen over de lange termijn wordt afgezet tegen onzekerheden op korte en lange termijn, en de onderbouwing als vermeld in het Verantwoordingsdocument en adviseert daarom positief over:

- 1) Het voorgenomen besluit tot Collectieve Waarde Overdracht aan een verzekeraar (buy-out);*
- 2) Het voorgenomen besluit tot liquidatie van de Stichting Pensioenfonds Staples.”*

Dit advies vormde een integraal onderdeel van de door het bestuur ingediende verzoek tot goedkeuring bij DNB.

Conclusie/Oordeel

Wij mogen vaststellen dat wij door het bestuur ruimschoots zijn meegenomen in het proces van beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming. Daarop baseren wij ons oordeel dat er sprake is geweest van een evenwichtige afweging van belangen van alle betrokkenen

Huib Winkel, voorzitter
Dick de Rooij
Roland Pauptit

Gerrit Altena, secretaris
Herman Albers
Jan Walraven

Reactie van het college van vereffenaars op de conclusie/oordeel van het verantwoordingsorgaan

Het college van vereffenaars verwelkomt het positieve oordeel van het verantwoordingsorgaan in het jaarverslag en bedankt het verantwoordingsorgaan voor de goede samenwerking in 2024 en gaat ervan uit dat deze op dezelfde wijze wordt bestendigd.

Jaarrekening 2024

Balans per 31 december

(na resultaatbestemming)

(bedragen in duizenden euro's)

	2024	2023
Activa		
Beleggingen voor risico pensioenfonds		
· Vastgoedbeleggingen (1)	42.424	44.061
· Aandelen (2)	180.665	153.514
· Vastrentende waarden (3)	475.351	486.309
· Derivaten (4)	8.000	8.442
Totaal beleggingen voor risico pensioenfonds	706.440	692.326
Herverzekeringsdeel technische voorziening (5)	7.393	8.077
Vorderingen en overlopende activa (6)	1.062	859
Liquide middelen (7)	976	984
Totaal activa	715.871	702.246
Passiva		
Stichtingskapitaal en reserves (8)		
· Overige reserves	153.789	136.447
Technische voorziening voor risico pensioenfonds (9)	553.376	559.799
Derivaten (4)	6.167	3.133
Schulden en overlopende passiva (10)	2.539	2.867
Totaal passiva	715.871	702.246

De bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op pagina 59 tot en met 65.

Staat van baten en lasten

(bedragen in duizenden euro's)

	2024	2023
Baten en lasten pensioenactiviteiten		
Premies voor risico pensioenfonds	-	-
Waardeoverdrachten voor risico pensioenfonds, per saldo (11)	-575	-1.699
Mutatie technische voorziening voor risico pensioenfonds		
· Pensioenopbouw (12)	-	-
· Toeslagen (13)	-11.680	-276
· Rentetoevoeging (14)	-17.863	-16.998
· Wijziging rekenrente (15)	-5.825	-18.462
· Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten (16)	34.789	35.897
· Pensioenrechten waardeoverdrachten, per saldo (17)	784	1.551
· Wijziging actuariële grondslagen (18)	1.700	-754
· Overige mutaties technische voorziening (19)	4.518	451
Totaal mutatie technische voorziening voor risico pensioenfonds	6.423	1.409
Pensioenuitkeringen (20)	-32.125	-33.496
Herverzekeringen (21)	-492	-55
Pensioenuitvoeringskosten (22)	-2.580	-2.167
Overige baten pensioenactiviteiten	-	-
Totaal baten en lasten pensioenactiviteiten	-29.349	-36.008
Baten en lasten beleggingsactiviteiten		
Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds (23)	48.752	65.504
Kosten vermogensbeheer (23)	-2.165	-2.083
Overige baten en lasten beleggingen	104	-
Totaal baten en lasten beleggingsactiviteiten	46.691	63.421
Saldo van baten en lasten	17.342	27.413

De bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op pagina 75 tot en met 78.

Kasstroomoverzicht

(bedragen in duizenden euro's)

	2024	2023
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premies	-	-
Ontvangen waardeoverdrachten	-	-
Ontvangen uitkering herverzekeringen	307	335
Betaalde pensioenuitkeringen	-32.043	-33.496
Betaalde waardeoverdrachten	-576	-1.699
Betaalde premies en koopsommen herverzekeringen	-115	-390
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-2.400	-2.048
Overige mutaties uit pensioenactiviteiten	42	-22
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten	-34.785	-37.320
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Verkopen beleggingen	161.935	291.592
Directe beleggingsopbrengsten	9.584	11.395
Aankopen en afwikkeling derivaten, per saldo	-5.363	-30.736
Aankopen beleggingen	-129.632	-232.648
Mutatie tegoeden en schulden kredietinstellingen	456	-984
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-2.165	-2.083
Overige mutaties uit beleggingsactiviteiten	-38	979
Totaal kasstroom uit beleggingsactiviteiten	34.777	37.515
Mutatie liquide middelen	-8	195
Liquide middelen begin van het jaar	984	789
Liquide middelen eind van het jaar	976	984
Mutatie liquide middelen	-8	195

Toelichting algemeen

Activiteiten

Het doel van Stichting Pensioenfonds Staples i.l., statutair gevestigd te Amstelveen (hierna: het pensioenfonds), is het verlenen van pensioenaanspraken en het doen van pensioenuitkeringen aan deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden, een en ander overeenkomstig de pensioenreglementen. Het beleid en de kernactiviteiten van het college van vereffenaars zijn beschreven in de actuariële- en bedrijfstechnische nota (Abtn). Het pensioenfonds is als ondernemingspensioenfonds ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 41079169.

Pensioenregeling

Vanaf 1 juli 2018 is het pensioenfonds een gesloten fonds. De inkoop voorwaardelijk pensioen (VPL) regeling is nog voortgezet tot eind 2020.

Ouderdomspensioen (basisregeling)

De premievrije aanspraken op ouderdomspensioen zijn gebaseerd op een toegezegd-pensioenregeling op basis van (voorwaardelijk) geïndexeerd middelloon. Het ouderdomspensioen gaat standaard in op de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de deelnemer de 67-jarige leeftijd bereikt. De deelnemers kunnen het ouderdomspensioen eerder laten ingaan, en wel op zijn vroegst op de eerste dag van de maand waarin de 60-jarige leeftijd wordt bereikt. Op de pensioendatum kan het opgebouwde partnerpensioen geheel of gedeeltelijk worden geruild voor extra ouderdomspensioen. Omgekeerd kan het opgebouwde ouderdomspensioen gedeeltelijk worden geruild voor extra partnerpensioen. Indien op pensioendatum geen partner aanwezig is, wordt automatisch het volledige partnerpensioen omgezet in extra ouderdomspensioen.

Partnerpensioen

Het partnerpensioen geldt voor de nagelaten partner van een deelnemer.

Wezenpensioen

Het wezenpensioen wordt uitgekeerd bij overlijden van de deelnemer. Het wezenpensioen wordt verdubbeld indien er geen (bijzonder) partnerpensioen (meer) wordt uitgekeerd.

Arbeidsongeschiktheidspensioen

Het arbeidsongeschiktheidspensioen wordt uitgekeerd zolang de arbeidsongeschiktheid duurt, maar uiterlijk tot de normpensioendatum. Dit is de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de deelnemer 67 jaar wordt. Het pensioen is gelijk aan een percentage van het deel van het pensioengevend salaris dat uitgaat boven het maximum WIA-loon. Deelnemers die onder de WIA meer dan 35% arbeidsongeschikt worden, hebben recht op premievrije voortzetting van de pensioenopbouw tot de pensioendatum. De hoogte van de voortgezette pensioenopbouw is afhankelijk van de mate van arbeidsongeschiktheid. Deze regeling blijft van kracht voor deelnemers die op 30 juni 2018 arbeidsongeschikt waren. Daarnaast kunnen deelnemers die op 1 juli 2018 reeds ziek waren nog aanspraak maken op de regeling als zij aansluitend aan hun ziekte een WIA-uitkering ontvangen (uitlooprisico). Voor de overige deelnemers is het arbeidsongeschiktheidsrisico per 1 juli 2018 overgenomen door de nieuwe pensioenuitvoerder.

Toeslagen

Het pensioenfonds streeft ernaar de premievrije pensioenrechten (van de gewezen deelnemers) en de ingegane pensioenen jaarlijks aan te passen aan de ontwikkeling van de prijsindex voor alle huishoudens afgeleid, zoals gepubliceerd door het CBS.

De toeslagverlening heeft een voorwaardelijk karakter. Dit betekent dat geen recht op toeslagen bestaat en dat het niet zeker is of en in hoeverre in de toekomst toeslagen kunnen worden verleend. Het bestuur besliste jaarlijks of de pensioenaanspraken werden aangepast. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen bestemmingsreserve gevormd, maar deze wordt gefinancierd vanuit het overrendement en de algemene reserve. De toeslagverlening is afhankelijk van de financiële positie van het pensioenfonds en vindt alleen plaats voor zover deze toekomstbestendig is, dat wil zeggen dat de toeslag naar verwachting ook in de toekomst kan worden toegekend. Bij de besluitvorming wordt

uitgegaan van de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds. Bij een beleidsdekkingsgraad lager dan 110% wordt geen toeslag toegekend.

Bij een beleidsdekkingsgraad tussen 110% en een nader te bepalen bovengrens wordt toeslagverlening naar rato toegepast. Bij een beleidsdekkingsgraad hoger dan de bovengrens vindt volledige toeslagverlening plaats. De bovengrens wordt zodanig vastgesteld dat aan de eis van toekomstbestendigheid van de toeslagverlening wordt voldaan. Het bestuur liet jaarlijks een haalbaarheidstoets uitvoeren om de waarschijnlijkheid van het toeslagpotentieel vast te stellen.

Grondslagen voor de financiële verslaggeving

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en in overeenstemming met de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 610 Pensioenfondsen (RJ 610).

Het pensioenfonds is voornemens om in 2025 de uitvoering van de pensioenregeling over te dragen aan een verzekeringsmaatschappij via een collectieve waardeoverdracht. Op 4 december 2024 heeft het bestuur het voorgenomen besluit tot liquidatie van het pensioenfonds en de collectieve waardeoverdracht (CWO) van alle pensioenaanspraken en -rechten naar een verzekeraar, met inachtneming van artikel 84 van de Pensioenwet (Pw), aan het verantwoordingsorgaan (VO) voorgelegd. Op 6 januari 2025 heeft het (toenmalige) bestuur een positief advies van het VO ontvangen. Zie voor een nadere toelichting op dit besluit Hoofdstuk Toekomst Pensioenfonds in het bestuursverslag.

De waarderingsgrondslagen zijn gebaseerd op de in het verleden gehanteerde grondslagen. De liquidatiegrondslagen en het treffen van aanvullende voorzieningen van RJ 170 hoofdstuk 2 zijn niet toegepast aangezien de liquidatie zich voltrekt volgens een bepaald scenario en de vereffenaars verwachten dat de stichting aan haar verplichtingen zal kunnen voldoen.

Deze jaarrekening heeft betrekking op het verslagjaar 2024, dat is geëindigd op 31 december 2024.

De jaarrekening luidt in euro's.

Schattingen en veronderstellingen

Bij het opstellen van de jaarrekening is het maken van schattingen en veronderstellingen noodzakelijk. De schattingen en veronderstellingen hebben invloed op de toepassing van grondslagen en de waardering van activa en verplichtingen. De schattingen en daaraan ten grondslag liggende veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. Vooral de waardering van de technische voorziening en (in mindere mate) de waardering van de beleggingen zijn gebaseerd op schattingen en veronderstellingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Ten behoeve van de oordeelsvorming en het maken van schattingen wordt gebruik gemaakt van externe deskundigen. De aard van oordelen en schattingen en de onderliggende veronderstellingen is, voor zover noodzakelijk geacht voor het vereiste inzicht in het vermogen, vermeld in de toelichting bij de jaarrekening. Herzieningen van schattingen worden verwerkt in de periode waarin de schatting wordt herzien. Een herziening van een schatting heeft dikwijls ook gevolgen voor waardering en resultaatbepaling in toekomstige perioden.

Schattingswijzigingen

Voor de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds worden de overlevingsgrondslagen volgens de actuele AG prognosetafels gehanteerd. In 2024 zijn de overlevingsgrondslagen geactualiseerd en is overgegaan van de AG prognosetafels 2022 naar de AG prognosetafels 2024. Op de overlevingstafels worden correcties toegepast in verband met afwijkende overlevingskansen van de werkende bevolking ten opzichte van de overlevingskansen van de totale bevolking. Deze correctiefactoren zijn in 2022 laatstelijk geactualiseerd. Het bestuur heeft in 2024 besloten de in 2022 vastgestelde correctiefactoren te handhaven. Het effect van de gewijzigde AG prognosetafels is toegelicht in note 9 en 18.

Verwerking

De belangrijkste activa en verplichtingen van het pensioenfonds zijn respectievelijk de beleggingen en de technische voorziening. De beleggingen bestaan volledig uit financiële activa en derivaten. Deze worden in de balans opgenomen respectievelijk van de balans verwijderd op transactiedatum (datum

van koop of verkoop). Dit is het moment waarop de toekomstige economische voordelen en de risico's verbonden aan het financiële instrument worden overgedragen. Pensioenverplichtingen worden in de balans opgenomen op het moment van toekenning of overdracht van de pensioenrechten. Zij worden van de balans verwijderd op het moment van uitkering of overdracht van de pensioenrechten

Saldering

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd en als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Presentatiewijziging beleggingen

Met betrekking tot de presentatie van de beleggingen heeft in beperkte mate herrubricering plaatsgevonden bij vastgoedbeleggingen naar regio, aandelen naar sector en regio, vastrentende waarden naar samenstelling, resterende looptijd en regio en derivaten naar looptijden.

Presentatie beleggingen en beleggingsopbrengsten

De beleggingen bestaan voor een deel uit participaties in beleggingsfondsen. De participaties worden in de balans gerubriceerd naar de aard van de onderliggende beleggingen van de beleggingsfondsen. Waardeveranderingen van participaties in beleggingsfondsen worden in de staat van baten en lasten opgenomen onder indirecte beleggingsopbrengsten. Zij bestaan uit de directe en indirecte opbrengsten van de onderliggende beleggingen. Door beleggingsfondsen uitgekeerde dividenden worden gepresenteerd onder directe beleggingsopbrengsten.

De risicotabellen van de beleggingen zijn opgesteld op basis van doorkijk. Bij doorkijk wordt beleggingen in fondsen gekeken naar de onderliggende beleggingen in het fonds.

Waardering beleggingen

Beleggingen worden op het moment van verkrijging gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, zijnde de marktwaarde, vermeerderd met de transactiekosten. Vervolgens worden de beleggingen gewaardeerd tegen marktwaarde. De marktwaarde is gebaseerd op actuele marktprijzen, tenzij anders vermeld. Participaties in beleggingsfondsen worden gewaardeerd tegen de berekende intrinsieke waarde op balansdatum of de meest recent beschikbare intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde wordt vastgesteld op basis van de marktwaarde van de onderliggende activa en verplichtingen.

Waardeveranderingen beleggingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen, inclusief derivaten. Alle waardeveranderingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als opbrengst beleggingen direct in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Transacties in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers op transactiedatum. Valutakoersverschillen bij de omrekening van activa en verplichtingen worden in de staat van baten en lasten opgenomen onder de post waarop de activa en verplichtingen betrekking hebben.

Afrondingen

Tellingen kloppen soms niet helemaal door afronding en is de aansluiting tussen tabellen soms niet geheel mogelijk door afronding per tabel.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Vastgoedbeleggingen

De marktwaarde van aandelen van vastgoedfondsen is gebaseerd op de beurskoers per balansdatum.

Aandelen

De marktwaarde van onderliggende beursgenoteerde aandelen van aandelenfondsen is gebaseerd op de beurskoers per balansdatum. Indien de koersvorming van beursgenoteerde aandelen niet representatief is, wordt de marktwaarde getaxeerd. De taxatie is gebaseerd op recente marktinformatie. De marktwaarde van onderliggende niet-beursgenoteerde aandelen (private equity) wordt getaxeerd door

de externe managers op basis van richtlijnen die algemeen worden toegepast in de private equity en venture capital branche.

Vastrentende waarden

De marktwaarde van de (onderliggende) beursgenoteerde vastrentende waarden is gebaseerd op de beurskoers per balansdatum, verhoogd met de lopende rente. De marktwaarde van andere directe vastrentende beleggingen wordt bepaald door te ontvangen rente en aflossingen contant te maken op basis van actuele marktrente, rekening houdend met het risicoprofiel en de looptijd van de belegging.

Derivaten

Derivaten zijn afgeleide financiële instrumenten, waarvan de waarde afhankelijk is van één of meer onderliggende primaire financiële instrumenten. Derivaten bevatten rechten en verplichtingen waardoor één of meer van de financiële risico's waaraan de onderliggende primaire financiële instrumenten onderhevig zijn tussen partijen worden overgedragen. Derivaten leiden bij het aangaan van de transactie niet of tot een relatief gering vermogensbeslag.

Basisvormen van derivaten zijn swaps, forwards, futures en opties. Het onderliggende primaire financiële instrument kan onder meer een valutaproduct, een aandelenproduct of een renteproduct zijn.

Het pensioenfonds maakt gebruik van de volgende derivaten: valutatermijncontracten, aandelenfutures, interest rate swaps en obligatiefutures.

Een valutatermijncontract is een contract waarbij de verplichting wordt aangegaan om een bepaalde valuta te verkopen en een andere valuta te kopen op een vooraf vastgestelde datum en tegen een vooraf vastgestelde (termijn)koers.

Een aandelenfuture is een op een beurs verhandelbaar termijncontract met verplichte levering van aandelen op een vooraf vastgestelde datum en tegen een vooraf vastgestelde prijs. Naast futures met als onderliggende waarde een specifiek aandeel bestaan ook aandelenindexfutures. Dit zijn futures met als onderliggende waarde een bepaalde aandelenindex. Het verschil tussen het niveau van de aandelenindex dat is vastgelegd in het futurecontract en het werkelijke niveau van de index wordt afgerekend (cash settlement).

Een interest rate swap of renteswap is een contract waarbij wordt overeengekomen om gedurende een vooraf vastgestelde periode rentestromen in dezelfde valuta te ruilen. Bij de meeste renteswaps wordt een variabele rente geruild tegen een vaste rente. De variabele rente is gebaseerd op de geldmarktrente, waarbij als referentie Euribor of €STR wordt gehanteerd. De vaste rente is meestal gebaseerd op de marktrente van staatsobligaties.

Een obligatiefuture is een op een beurs verhandelbaar termijncontract met verplichte levering van fictieve staatsobligaties op een vooraf vastgestelde datum en tegen een vooraf vastgestelde prijs. Veel voorkomende obligatiefutures in de Europese handel zijn Bundfutures. De onderliggende waarde van een Bundfuture is een fictieve Duitse staatsobligatie met een looptijd van 10 jaar. Het verschil tussen de prijs van de obligatie die is vastgelegd in het futurecontract en de werkelijke prijs wordt afgerekend (cash settlement).

Derivaten worden gewaardeerd tegen marktwaarde. Voor beursgenoteerde contracten is dit de beursprijs per balansdatum. Voor niet-beursgenoteerde contracten is de waardering gebaseerd op recente marktinformatie (zoals valutakoersen, rentecurves en indexen), als input voor de gehanteerde gangbare waarderingsmodellen.

Herverzekeringsdeel technische voorziening

Herverzekeringscontracten worden opgenomen voor de actuarieel bepaalde contante waarde van de verzekerde uitkeringen, volgens de grondslagen van het pensioenfonds, onder aftrek van een eventuele waardevermindering, indien deze naar verwachting duurzaam is.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen, indien sprake is van oninbaarheid. De geamortiseerde kostprijs komt in het algemeen overeen met de nominale waarde

Liquide middelen

Liquide middelen worden opgenomen voor de nominale waarde.

Technische voorziening voor risico pensioenfonds

De technische voorziening wordt actuariel berekend en wordt vastgesteld op basis van de nominaal verworven pensioenrechten, voor zover zij onvoorwaardelijk zijn. Dit betekent dat de voorwaardelijke toekomstige toeslagen niet in de voorziening zijn begrepen, maar de op balansdatum toegezegde toeslagen wel in de voorziening wordt opgenomen. De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de door DNB vastgestelde en gepubliceerde rentetermijnstructuur per balansdatum.

De voorziening met betrekking tot ouderdomspensioen, partnerpensioen en wezenpensioen is de contante waarde van de beste inschatting van de toekomstige uitgaande kasstromen die voortvloeien uit de tot balansdatum opgebouwde onvoorwaardelijke pensioenrechten. Daarin is begrepen de toekomstige premievrije pensioenopbouw van arbeidsongeschikte deelnemers.

De voorziening met betrekking tot arbeidsongeschiktheidspensioen is de contante waarde van de verwachte uitgaande kasstromen die voortvloeien uit de verplichtingen aan bij het pensioenfonds aangemelde arbeidsongeschikte deelnemers, nog niet aangemelde arbeidsongeschikte deelnemers en zieke deelnemers die naar verwachting arbeidsongeschikt zullen worden verklaard. Bij de vaststelling van de voorziening voor arbeidsongeschikte deelnemers wordt geen rekening gehouden met revalideringskansen. Voor zieke deelnemers wordt een voorziening opgenomen ter grootte van tweemaal de opslag in de jaarpremie.

De belangrijkste actuariële grondslagen en veronderstellingen zijn:

- rekenrente volgens actuele rentetermijnstructuur DNB (ongewijzigd);
- levensverwachting volgens AG-prognosetafels 2024 met fondsspecifieke correctiefactoren op de overlevingskansen gebaseerd op het Willis Towers Watson model 2022 (ongewijzigd);
- actieve deelnemers en gewezen deelnemers volgens onbepaalde partnersysteem, waarbij factoren volgens het bepaalde partnersysteem worden gehanteerd, en pensioengerechtigden volgens bepaalde partnersysteem (ongewijzigd);
- verschil leeftijd man en vrouw drie jaar (ongewijzigd);
- administratiekosten en excassokosten van de technische voorziening (ongewijzigd).

De kostenvoorziening is vastgesteld op basis van het liquidatie- en overdrachtsscenario. Eind 2024 is vastgesteld dat de kostenvoorziening geen aanpassing behoeft. Voor kosten zijn de verplichtingen ultimo 2024 met 2,8% verhoogd vermeerderd met een bedrag van 9,9 miljoen euro. De kostenvoorziening is toereikend om de uitvoeringskosten, kosten van de collectieve waardeoverdracht en liquidatiekosten op te vangen.

De voor de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen gehanteerde rentetermijnstructuur DNB betreft voor looptijden tot en met 20 jaar de marktrente op de interbancaire swapmarkt.

Schulden

Schulden worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, die in het algemeen overeenkomt met de nominale waarde.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

De grondslagen voor resultaatbepaling vloeien voor het merendeel voort uit de voor de beleggingen en de technische voorziening gehanteerde waarderingsgrondslagen. Voor een aantal posten worden de grondslagen voor resultaatbepaling hierna (nader) uiteengezet

Directe beleggingsopbrengsten

Rente wordt ten gunste van het resultaat gebracht in de periode waarop deze betrekking heeft. Dividend wordt in de staat van baten en lasten opgenomen op het moment van beschikbaarstelling. Voor beursgenoteerde aandelen is dit de datum waarop een aandeel ex dividend noteert

Indirecte beleggingsopbrengsten

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen, inclusief derivaten. Alle waardeveranderingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als opbrengst beleggingen direct in de staat van baten en lasten opgenomen.

Premies

Aangezien ons fonds gesloten is, zijn er geen premies.

Waardeoverdrachten

Waardeoverdrachten worden in de staat van baten en lasten opgenomen op het moment van overdracht van de pensioenverplichtingen.

Mutatie technische voorziening

Pensioenopbouw

De pensioenopbouw met betrekking tot ouderdomspensioen en partnerpensioen wordt toegerekend aan de periode waarin de opbouw van de pensioenrechten plaatsvindt. De verplichtingen met betrekking tot arbeidsongeschiktheidspensioen worden opgenomen in de periode waarin deze ontstaan. De toekomstige premievrije pensioenopbouw van arbeidsongeschikte deelnemers wordt ten laste van het resultaat gebracht in de periode waarin de arbeidsongeschiktheid ontstaat.

Toeslagen

De toevoeging aan de technische voorziening uit hoofde van toeslagverlening wordt in de staat van baten en lasten opgenomen in de periode waarin het bestuursbesluit werd genomen

Rentetoevoeging technische voorziening

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de door DNB vastgestelde en gepubliceerde rentetermijnstructuur per balansdatum. Aan de technische voorziening wordt rente toegevoegd op basis van de éénjaarsrente volgens deze rentetermijnstructuur primo verslagperiode. De rentetoevoeging wordt berekend over het gemiddelde van de stand van de voorziening primo periode en de stand van de voorziening ultimo periode, de laatste exclusief het effect van de toeslagverlening en het effect van wijzigingen in de actuariële grondslagen.

Wijziging rekenrente

Het effect van de verandering van de rekenrente op de technische voorziening wordt ultimo verslagperiode in de staat van baten en lasten opgenomen.

Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

De vrijval van de technische voorziening wordt ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in de periode waarin de lasten bij de berekening van de voorziening waren voorzien.

Pensioenrechten waardeoverdrachten

De met waardeoverdrachten samenhangende toevoeging en onttrekking aan de technische voorziening worden in de rekening van baten en lasten opgenomen op het moment van overdracht van de pensioenverplichtingen.

Wijziging actuariële grondslagen

Het effect van wijzigingen in de actuariële grondslagen op de technische voorziening wordt ultimo verslagperiode in de staat van baten en lasten opgenomen

Pensioenuitkeringen

Pensioenuitkeringen worden in de staat van baten en lasten opgenomen in de periode waarop zij betrekking hebben.

Herverzekeringen

Herverzekeringsuitkeringen worden in de staat van baten en lasten opgenomen in de periode waarop zij betrekking hebben. Winst aandelen worden ten gunste van het resultaat gebracht in de periode waarin zij bekend worden.

Kosten

Kosten worden ten laste van het resultaat gebracht in de periode waarop zij betrekking hebben.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de directe methode. Dit houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven ook als zodanig worden gepresenteerd. Onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en kasstromen uit beleggingsactiviteiten.

Kasstromen in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers op transactiedatum.

Onder liquide middelen worden verstaan banktegoeden die niet het karakter hebben van beleggingen.

Toelichting op de balans per 31 december

(bedragen in duizenden euro's)

Activa

1 Vastgoedbeleggingen

	2024	2023
Totaal	42.424	44.061

De portefeuille vastgoedbeleggingen bestaat volledig uit beursgenoteerde ondernemingen.

De samenstelling van de onderliggende portefeuille op basis van doorkijk (uitgedrukt in percentages) naar regio is als volgt:

	2024	2023
Europa	10,7%	11,1%
Noord-Amerika	68,7%	68,3%
Midden- en Zuid-Amerika	0,0%	0,6%
Azië en Pacific	20,6%	19,9%
Overig	0,0%	0,1%
Totaal	100,0%	100,0%

2 Aandelen

	2024	2023
Aandelen	180.665	153.514
Aandelenbeleggingsfondsen	-	-
Totaal	180.665	153.514

De aandelenportefeuille, inclusief de onderliggende portefeuilles van de aandelenfondsen, is volledig beursgenoteerd. De totale aandelenportefeuille op basis van doorkijk (uitgedrukt in percentages) kan als volgt worden gespecificeerd per sector:

	2024	2023
Basismaterialen	3,4%	4,5%
Communicatie diensten	9,0%	8,9%
Cyclische consumptiegoederen	11,6%	11,2%
Defensieve consumptiegoederen	5,8%	6,8%
Energie	2,4%	3,1%
Financiële dienstverlening	15,9%	14,9%
Gezondheidszorg	10,4%	12,3%
Industrie	10,5%	11,4%
Nutsbedrijven	1,6%	1,8%
Technologie	28,8%	24,4%
Overig	0,6%	0,7%
Totaal	100,0%	100,0%

De samenstelling van de onderliggende portefeuille op basis van doorkijk (uitgedrukt in percentages) naar regio is als volgt:

	2024	2023
Europa	17,0%	20,5%
Noord-Amerika	73,9%	69,6%
Midden- en Zuid-Amerika	0,3%	0,3%
Azië en Pacific	8,6%	9,5%
Overig	0,2%	0,1%
Totaal	100,0%	100,0%

De volgende aandelen(beleggingsfondsen) maken meer dan 5% uit van de totale portefeuille aandelen:

	2024	2023
NVIDIA Corp	16.605	6.257
Microsoft Corp	15.006	13.574

3 Vastrentende waarden

De verdeling van de vastrentende waarden op basis van doorkijk is als volgt:

	2024	2023
Staatsobligaties	197.149	231.707
Bedrijfsobligaties	213.429	189.796
Hypotheken	59.050	57.797
Onderhandse lening	796	1.305
Herverpakte schuldtitels (Asset Backed Securities)	-	2.489
Banktegoeden in rekening-courant	2.682	3.215
Totaal	473.106	486.309

De resterende looptijd van de portefeuille vastrentende waarden, inclusief de onderliggende portefeuilles van de obligatiefondsen, gebaseerd op de contractuele aflossingsdata op basis van doorkijk (uitgedrukt in percentages) is als volgt:

	2024	2023
Korter dan 1 jaar	15,8%	9,0%
Vanaf 1 jaar tot 5 jaar	23,1%	28,0%
Vanaf 5 jaar tot 10 jaar	26,9%	23,0%
Vanaf 10 jaar tot 20 jaar	20,2%	23,0%
Langer dan 20 jaar	14,0%	17,0%
Totaal	100,0%	100,0%

De kredietwaardigheid van de totale portefeuille op basis van doorkijk (uitgedrukt in percentages) kan als volgt worden weergegeven:

	2024	2023
AAA-rating	30,4%	28,0%
AA-rating	22,7%	23,0%
A-rating	13,7%	13,0%
BBB-rating	14,5%	16,0%
Lagere rating dan BBB	9,3%	8,0%
Geen rating	9,4%	12,0%
Totaal	100,0%	100,0%

De indeling van de portefeuille is gebaseerd op de gepubliceerde credit ratings van één van de volgende ratingbureaus: Standard & Poor's, Moody's en Fitch. In geval alle drie bureaus een rating geven, is de op een na hoogste gehanteerd. In geval twee van deze kredietbeoordelaars een rating geven, is de hoogste van de twee gehanteerd. Indien slechts één van deze bureaus een rating geeft, is vanzelfsprekend deze rating gehanteerd.

De investeringen in hypothecaire leningen van EUR 59.050 duizend (2023: EUR 57.797 duizend) hebben betrekking op een tweetal beleggingsfondsen. De onderliggende hypothecaire leningen (woninghypotheken) hebben geen rating en zijn dan ook begrepen in het deel van de portefeuille vastrentende waarden zonder rating. Deze beleggingsfondsen hebben evenmin een officiële rating. Op basis van een intern model van de beheerders van de beleggingsfondsen is de indicatieve rating AA.

De samenstelling van de totale portefeuille op basis van doorkijk (uitgedrukt in percentages) naar regio is als volgt:

	2024	2023
Europa	82,2%	78,5%
Noord-Amerika	16,0%	14,9%
Midden- en Zuid-Amerika	0,0%	2,3%
Azië en Pacific	1,8%	3,7%
Overig	0,0%	0,6%
Totaal	100,0%	100,0%

De volgende vastrentende waarde fondsen (exclusief onderliggende obligaties van beleggingsfondsen) maken in 2024 meer dan 5% uit van de totale portefeuille vastrentende waarden:

	2024	2023
AEAM Euro Credits Funds	84.918	81.040
Barings European Loan Fund	63.308	42.196
Nederlandse Staat	39.182	45.163
Ninety One GSF EM LclCcyDynDbt	-	39.602
AEAM Dutch Mortgage Fund	30.100	29.081
Particulieren Hypothekenfonds	26.983	26.287

Een deel van de obligatieportefeuille met een totale marktwaarde van EUR 0 (2023: 0) is gestort in een gesepareerd depot als zekerheid voor derivaten met een negatieve marktwaarde. Deze obligaties staan niet ter vrije beschikking van het pensioenfonds.

4 Derivaten

Derivaten met een positieve marktwaarde zijn als een actiefpost in de balans opgenomen en derivaten met een negatieve marktwaarde zijn onder de verplichtingen opgenomen.

	Activa	Passiva	Per saldo
2024			
Valutatermijncontracten	-	-4.280	-4.280
Interest rate swaps	8.000	-1.887	6.113
Interest futures	-	-	-
Totaal	8.000	-6.167	1.833
2023			
Valutatermijncontracten	3.216	-	3.216
Interest rate swaps	5.226	-3.133	2.093
Totaal	8.442	-3.133	5.309

Het volgende overzicht geeft inzicht in de portefeuille derivaten per balansdatum:

		2024		2023
	Contract- omvang	Markt- waarde	Contract- omvang	Markt- waarde
Valutatermijncontracten				
Verkocht	171.015	-4.280	150.408	3.216
Interest rate swaps				
Gekocht	132.200	6.113	122.200	2.093

Valutatermijncontracten zijn in dit overzicht aangeduid als verkocht indien de positie in euro's long is en de positie in vreemde valuta's short is. De valutatermijncontracten zijn afgesloten met het doel om het valutarisico af te dekken.

Als gekocht aangeduide interest rate swaps zijn zogenoemde receiver swaps, waarbij een vaste rente wordt ontvangen en een variabele rente wordt betaald. Door middel van de portefeuille interest rate swaps wordt het renterisico gedeeltelijk afgedekt.

		2024		2023
	Contract- omvang	Markt- waarde	Contract- omvang	Markt- waarde
Korter dan 10 jaar	-	-	-	-
Vanaf 10 jaar tot 20 jaar	38.000	55	28.000	-554
Langer dan 20 jaar	94.200	6.058	94.200	2.647
Totaal	132.200	6.113	122.200	2.093

De andere contracten hebben een (resterende) looptijd korter dan een jaar.

De volgende tegenpartijen maken meer dan 5% uit van de totale marktwaarde van de derivaten-portefeuille:

	2024	2023
JP Morgan	4.745	2.858
Société Générale	-	1.685
Bank of America	-3.733	1.523
Citi	1.089	422

Voor derivatencontracten met een positieve marktwaarde zijn geen zekerheden verkregen (2023: geen zekerheden). Voor derivatencontracten met een negatieve marktwaarde zijn er geen zekerheden gegeven (2023: geen zekerheden).

5 Herverzekeringsdeel technische voorziening

Hieronder is de gekapitaliseerde waarde van de herverzekeringscontracten opgenomen.

	2024	2023
Risicoverzekering	495	518
Garantiecontracten	6.898	7.559
Totaal	7.393	8.077

Een gedeelte van het ouderdomspensioen en partnerpensioen met betrekking tot in het verleden gedane pensioentoezeggingen is ondergebracht bij verzekeringsmaatschappijen. Het betreffen garantiecontracten die premievrij zijn. In een aantal van deze contracten is een winstdelingsclausule opgenomen. Een deel van de hieruit resulterende uitkeringen wordt door de verzekeraars aan het pensioenfonds uitgekeerd en een deel wordt rechtstreeks aan de pensioengerechtigden uitgekeerd. Indien sprake is

van toeslagverlening betaalt het pensioenfonds de hiervoor benodigde koopsom aan de verzekeraars. De toeslagverlening heeft een voorwaardelijk karakter.

De mutaties kunnen als volgt worden weergegeven:

	2024	2023
Stand begin van het jaar	8.077	8.367
Rentetoevoeging	99	98
Wijziging rekenrente	6	116
Uitkeringen herverzekering	-301	-318
Wijzigingen actuariële grondslagen	-13	-
Overige mutaties, per saldo	-15	-39
Overige mutaties (alle mutaties ex VRG contracten)	-460	-147
Balanswaarde eind van het jaar	7.393	8.077

Het herverzekeringsdeel technische voorziening heeft een langlopend karakter.

6 Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan een jaar.

	2024	2023
Nog te ontvangen (uitvoerings)kosten werkgever	-	42
Totaal vorderingen pensioenen	-	42
Af te wikkelen beleggingstransacties	480	549
Bronbelasting	311	227
Overige vorderingen en overlopende activa	271	41
Totaal vorderingen beleggingen	1.062	817
Totaal	1.062	859

7 Liquide middelen

Liquide middelen worden onderscheiden van banktegoeden die het karakter hebben van beleggingen of direct beschikbaar zijn om te worden belegd. Deze posten zijn begrepen in vastrentende waarden.

	2024	2023
Banktegoeden in rekening-courant	976	984
Totaal	976	984

De liquide middelen zijn vrij opeisbaar. Het pensioenfonds heeft een kredietfaciliteit bij de huisbankier van EUR 6.000 duizend (2023: EUR 6.000 duizend).

Passiva

8 Stichtingskapitaal en reserves

	2024	2023
Stand begin van het jaar	136.447	109.034
Resultaat	17.342	27.413
Stand eind van het jaar	153.789	136.447

Het stichtingskapitaal bedraagt (ongewijzigd) EUR 453,78 en is gestort bij oprichting. De vermogenspositie wordt toegelicht in de risicoparagraaf op pagina 69 tot en met 74

9 Technische voorziening voor risico pensioenfondsen

	Aantal	2024 Bedrag	Aantal	2023 Bedrag
Actieve deelnemers	33	-	38	-
Arbeidsongeschikte deelnemers	39	8.943	42	10.095
Gewezen deelnemers	3.240	174.233	3.435	178.401
Ingegaan ouderdomspensioen	2.839	264.403	2.843	262.267
Ingegaan partnerpensioen	1.270	81.004	1.292	82.651
Ingegaan wezenpensioen	10	54	10	50
Totaal pensioenuitkeringen	7.431	528.637	7.660	533.464
Administratiekosten en excassokosten		24.739		26.335
Totaal	7.431	553.376	7.660	559.799

De actieve deelnemers betreffen arbeidsongeschikte deelnemers met een premievrije voorzetting van de pensioenopbouw. Conform de definities van DNB worden deze arbeidsongeschikte deelnemers als actieven geclassificeerd. Op de regel arbeidsongeschikte deelnemers worden alle deelnemers gerapporteerd die een arbeidsongeschiktheidsuitkering ontvangen en de bijbehorende voorziening.

De technische voorziening met betrekking tot arbeidsongeschikte deelnemers bestaat uit:

	2024	2023
Opgebouwde pensioenrechten ouderdomspensioen	3.319	4.235
Toekomstige premievrije opbouw pensioenrechten ouderdomspensioen	1.362	1.441
Ingegaan arbeidsongeschiktheidspensioen	4.262	4.419
Totaal	8.943	10.095

De waarde van de technische voorziening naar resterende looptijd is als volgt:

	2024	2023
Korter dan 1 jaar	34.144	34.782
Vanaf 1 jaar tot 5 jaar	120.792	122.486
Vanaf 5 jaar tot 10 jaar	120.430	122.386
Vanaf 10 jaar tot 20 jaar	153.238	154.668
Vanaf 20 jaar tot 30 jaar	76.997	77.257
Vanaf 30 jaar tot 40 jaar	34.040	34.173
Langer dan 40 jaar	13.735	14.047
Totaal	553.376	559.799

De mutaties in de voorziening zijn als volgt:

	2024	2023
Stand begin van het jaar	559.799	561.208
Inkomende waardeoverdrachten	-	12
Uitgaande waardeoverdrachten	-784	-1.563
Rentetoevoeging	17.863	16.998
Wijziging rekenrente	5.825	18.462
Toeslagverlening	11.680	276
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-32.426	-33.621
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	-2.363	-2.276
Wijziging actuariële grondslagen	-1.700	754
Actuariële resultaten	-4.058	-304
Overige mutaties	-460	-147
Stand eind van het jaar	553.376	559.799

Uit de door DNB vastgestelde en gepubliceerde rentetermijnstructuur ultimo 2024 kan voor het pensioenfonds een gemiddelde rekenrente van 2,2% worden afgeleid. Ultimo 2023 was de afgeleide rekenrente 2,4%.

10 Schulden en overlopende passiva

	2024	2023
Waardeoverdracht		1
Herverzekeraar	52	52
Pensioenuitkeringen	1.291	1.158
Belastingen en premies sociale verzekeringen	665	716
Overige schulden en overlopende passiva	386	626
Totaal schulden en overlopende passiva pensioenen	2.394	2.553
Af te wikkelen beleggingstransacties	8	56
Overige schulden en overlopende passiva	137	258
Totaal schulden en overlopende passiva beleggingen	145	314
Totaal	2.539	2.867

De schulden hebben een resterende looptijd korter dan een jaar.

Overige informatie beleggingen

(bedragen in duizenden euro's)

Beleggingsportefeuille

De totale beleggingsportefeuille bedraagt EUR701.190 duizend (2023: EUR 689.738 duizend) en is als volgt samengesteld:

	2024	2023
Vastgoedbeleggingen	42.424	44.061
Aandelen	180.665	153.514
Vastrentende waarden	475.351	486.309
Derivaten activa	8.000	8.442
Derivaten passiva	-6.167	-3.133
Totaal beleggingen voor risico pensioenfondsen	700.273	689.193
Vorderingen	1.062	776
Schulden	-145	-230
Totaal	701.190	689.738

Marktwaaarde beleggingen voor risico pensioenfondsen

De marktwaaarde van de beleggingen wordt vastgesteld op basis van directe marktnoteringen, wordt afgeleid van directe marktnoteringen of wordt benaderd door middel van waarderingmodellen en waarderingstechnieken.

Van directe marktnotering is sprake indien beleggingen worden verhandeld op één of meer actieve openbare markten.

Indien de waardering van beleggingen wordt afgeleid van directe marktnoteringen, worden de beleggingen gewaardeerd op basis van een model, waarbij alle inputvariabelen zijn gebaseerd op marktnoteringen. In geval van over-the-counter derivaten (valutatermijncontracten en interest rate swaps) betreffen deze variabelen onder meer interbancaire rentecurves, swaprentes en valutakoersen.

Indien de marktwaaarde van beleggingen wordt vastgesteld door middel van waarderingmodellen en waarderingstechnieken, worden de inputvariabelen geschat door externe deskundigen in verband met het ontbreken van openbare marktgegevens. Tot deze categorie worden gerekend alle directe en indirecte beleggingen in niet-beursgenoteerde vastgoedfondsen, private equity fondsen en participaties in hypotheekfondsen.

	Directe marktnotering	Afgeleide marktnotering	Waarderings modellen en technieken	Totaal
2024				
Vastgoed	42.423	-	1	42.424
Aandelen	180.665	-	-	180.665
Vastrentende waarden	417.472	796	57.083	475.351
Derivaten	-	1.833	-	1.833
Totaal	640.560	2.629	57.084	700.273
2023				
Vastgoed	44.058	-	3	44.061
Aandelen	153.514	-	-	153.514
Vastrentende waarden	429.636	1.305	55.368	486.309
Derivaten	-	5.309	-	5.309
Totaal	627.208	6.614	55.371	689.193

Mutaties beleggingen voor risico pensioenfonds

	Vastgoed	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Totaal
2024					
Balanswaarde begin van het jaar	44.061	153.514	486.309	5.309	689.193
Aankopen	23.313	30.252	81.377	5.363	140.305
Verkopen	-28.477	-38.818	-100.619	-	-167.914
Waardeveranderingen	3.382	35.862	8.612	-9.028	38.828
Verandering lopende rente	-	-	205	189	394
Mutatie liquiditeiten	-	-	-533	-	-533
Overige mutaties	145	-145	-	-	-
Balanswaarde eind van het jaar	42.424	180.665	475.351	1.833	700.273
2023					
Balanswaarde begin van het jaar	34.036	118.384	539.625	-29.099	662.946
Aankopen	25.570	70.508	136.569	-	232.648
Verkopen	-16.516	-60.103	-214.973	30.736	-260.856
Waardeveranderingen	971	24.725	24.623	4.431	54.749
Verandering lopende rente	-	-	-519	-759	-1.278
Mutatie liquiditeiten	-	-	984	-	984
Overige mutaties	-	-	-	-	-
Balanswaarde eind van het jaar	44.061	153.514	486.309	5.309	689.193

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

(Langlopende) contractuele verplichtingen

Het pensioenfonds heeft een overeenkomst betreffende pensioenuitvoering en bestuursondersteuning afgesloten voor de periode tot en met 31 december 2025. De overeenkomst kan worden beëindigd met inachtneming van een opzegtermijn van zes maanden. De verplichting voor deze periode bedraagt EUR 1.543 duizend (2023: EUR 1.157 duizend).

Risicobeheer

(bedragen in duizenden euro's)

In het bestuursverslag worden de belangrijke risico's die het pensioenfonds loopt besproken, wordt ingegaan op de risicohouding en wordt het beleid beschreven dat wordt gevoerd om deze risico's te beheersen. In deze paragraaf van de jaarrekening worden voornamelijk de financiële risico's beschreven en gekwantificeerd.

Het belangrijkste risico van het pensioenfonds is het solvabiliteitsrisico. Dit is het risico dat het fonds op lange termijn de pensioenverplichtingen niet kan nakomen. De solvabiliteit wordt gemeten aan de hand van het verschil tussen het aanwezig eigen vermogen en het vereist eigen vermogen. Daarnaast wordt de (actuele) dekkingsgraad als solvabiliteitsratio gehanteerd. De actuele dekkingsgraad is de verhouding tussen de netto activa en het totaal van de technische voorzieningen (technische voorziening voor risico pensioenfonds en technische voorziening voor risico deelnemers).

Het vereist eigen vermogen wordt berekend op basis van een scenarioanalyse zoals gebruikt in de standaardmethode voor de solvabiliteitstoets van DNB.

Het surplus van het aanwezig eigen vermogen ten opzichte van het vereist eigen vermogen bedraagt EUR 69.264 duizend (2023: EUR 57.853 duizend):

	2024	2023
Vereiste buffers		
· Rentemismatchrisico	4.960	5.419
· Vastgoedrisico en aandelenrisico	60.903	55.305
· Valutarisico	15.888	22.336
· Commodityrisico	-	-
· Kredietrisico	28.695	24.882
· Verzekeringstechnisch risico	15.140	15.644
· Liquiditeitsrisico	-	-
· Concentratierisico	-	-
· Operationeel risico	-	-
· Actief risico	1.589	1.624
Totaal	127.175	125.210
Diversificatie van risico's	-42.650	-46.616
Totaal vereist eigen vermogen	84.525	78.594
Aanwezig eigen vermogen	153.789	136.447
Surplus	69.264	57.853

In voorgaand overzicht worden de vereiste buffers voor de onderscheiden risico's en het diversificatie-effect weergegeven. Het vereist eigen vermogen van EUR 84.525 duizend (2023 EUR 78.594) is gebaseerd op de strategische beleggingsportefeuille ultimo verslagjaar, die bepalend is voor de vermogenstoets van DNB. De hiermee overeenkomende vereiste dekkingsgraad bedraagt 115,3% (2023: 114,0%). De actuele dekkingsgraad bedraagt 127,8% (2023: 124,4%).

De ontwikkeling van de actuele dekkingsgraad kan als volgt worden geanalyseerd:

	2024	2023
Dekkingsgraad begin van het jaar	124,4%	119,4%
Premies	0,0%	0,0%
Pensioenuitkeringen	1,5%	1,3%
Toeslagverlening pensioenrechten	-2,6%	0,0%
Resultaat beleggingen	8,3%	11,3%
Rentetoevoeging	-3,9%	-3,5%
technische voorziening		
Wijziging rekenrente	-1,3%	-3,8%
technische voorziening		
Wijziging actuariële grondslagen	0,4%	-0,1%
Overig	1,0%	-0,2%
	127,8%	124,4%

De in de berekening van de actuele dekkingsgraad van 127,8% (2023: 124,4%) opgenomen technische voorziening voor risico pensioenfonds is vastgesteld op basis van de rentetermijnstructuur DNB. Hieruit kan voor het pensioenfonds een gemiddelde rekenrente van 2,2% (2023: 2,4%) worden afgeleid.

Het minimaal vereist eigen vermogen, uitgaande van een minimaal vereiste dekkingsgraad van 104,0%, bedraagt EUR 22.135 duizend (2023: EUR 22.392 duizend).

De beleidsdekkingsgraad bedraagt 128,4% (2023: 123,1%). De beleidsdekkingsgraad is de (voortschrijdend) gemiddelde actuele dekkingsgraad van de laatste 12 maanden.

De beleidsdekkingsgraad is bepalend voor:

- de toetsing aan het (strategisch) vereist eigen vermogen;
- het toepassen van eventuele kortingen;
- het toeslagbeleid

De beleidsdekkingsgraad is 13,1 procentpunten hoger (2023: 9,1 procentpunten hoger) dan de met het (strategisch) vereist vermogen overeenkomende dekkingsgraad.

Voor het bepalen van de reële dekkingsgraad worden de pensioenverplichtingen contant gemaakt tegen de reële rente. De reële rente wordt berekend door de nominale rekenrente volgens de rentetermijnstructuur DNB te verminderen met de geschatte inflatiecomponent. Deze benaderingswijze wordt gebruikt omdat de reële rentetermijnstructuur niet rechtstreeks kan worden gebaseerd op marktinformatie.

De reële dekkingsgraad bedraagt 94,6% (2023: 89,1%) en is gebaseerd op een afgeleide reële marktrente van 0,01% (2023: -0,05%).

Het solvabiliteitsrisico wordt hierna toegelicht aan de hand van de in de solvabiliteitstoets van DNB onderkende risico's. Met uitzondering van het operationele risico, worden deze risico's aangemerkt als financiële risico's.

Renterisico

Renterisico is het verschil in rentegevoeligheid tussen de portefeuille vastrentende waarden en de technische voorziening voor risico pensioenfonds. De rentegevoeligheid van de technische voorziening is als gevolg van de langere looptijden hoger dan die van de portefeuille obligaties. Een daling van de marktrente leidt tot een stijging van de waarde van de technische voorziening, die slechts voor een deel wordt gecompenseerd door een stijging van de waarde van de portefeuille obligaties.

Door afdekking van het renterisico is de vermogenspositie van het pensioenfonds minder gevoelig voor de ontwikkeling van de marktrente. Het renterisico wordt afgedekt door middel van interest rate swaps.

Het volgende overzicht van de looptijden van de portefeuille vastrentende waarden (nagenoeg alleen obligaties op basis van doorkijk en exclusief banktegoeden op beleggingsrekeningen), de technische voorziening en de portefeuille interest rate swaps geeft op hoofdlijnen inzicht in het renterisico:

	Vastrentende waarden	Technische voorziening	Positie voor rente derivaten	Interest rate swaps	Netto positie
2024					
Korter dan 1 jaar	74.714	-34.144	40.570	-132.200	-91.630
Vanaf 1 jaar tot 5 jaar	109.465	-120.792	-11.327	-	-11.327
Vanaf 5 jaar tot 10 jaar	127.157	-120.430	6.727	-	6.727
Vanaf 10 jaar tot 20 jaar	95.606	-153.238	-57.632	38.055	-19.577
Langer dan 20 jaar	66.165	-124.772	-58.607	100.258	41.651
Totaal	473.107	-553.376	-77.152	6.113	-74.156
2023					
Korter dan 1 jaar	48.435	-34.782	13.653	-122.200	-108.547
Vanaf 1 jaar tot 5 jaar	133.395	-122.486	10.909	-	10.909
Vanaf 5 jaar tot 10 jaar	109.720	-122.386	-12.666	-	-12.666
Vanaf 10 jaar tot 20 jaar	111.892	-154.668	-42.776	27.465	-15.311
Langer dan 20 jaar	82.419	-125.477	-43.058	97.149	54.091
Totaal	485.861	-559.799	-73.938	2.414	-71.524

De rentegevoeligheid kan worden gemeten aan de hand van de modified duration. Dit is de met de contante waarde van rente en aflossing gewogen gemiddelde looptijd in jaren. De duration mismatch is het verschil tussen de duration van de pensioenverplichtingen en de naar omvang (ten opzichte van de pensioenverplichtingen) gewogen duration van de vastrentende waarden.

De modified duration van de portefeuille vastrentende waarden en de technische voorziening en de duration mismatch zijn als volgt:

	2024	2023
Vastrentende waarden inclusief rentederivaten	12,7	13,3
Gewogen ten opzichte van technische voorziening	8,7	9,4
Technische voorziening	12,7	12,7
Mismatch	4,0	3,3

Bij de berekening van de modified duration van de vastrentende waarden worden high yield bonds, emerging market debts en leveraged loans buiten beschouwing gelaten.

Bij een rentestijging daalt de waarde van de vastrentende waarden minder dan de waarde van de technische voorziening, waardoor de actuele dekkingsgraad verbetert. Bij een rentedaling stijgt de waarde van de vastrentende waarden minder dan de waarde van de technische voorziening, waardoor de actuele dekkingsgraad verslechtert. Een daling van de nominale marktrente met 1,0 procentpunt resulteert in een daling van de actuele dekkingsgraad met ongeveer 16 procentpunten (2023: ongeveer 16 procentpunten). Een stijging van de nominale marktrente met 1,0 procentpunt daarentegen resulteert in een verbetering van de actuele dekkingsgraad met ongeveer 16 procentpunten (2023: ongeveer 16 procentpunten).

Hiervoor is ervan uitgegaan dat de marktrente voor alle looptijden in gelijke mate stijgt of daalt. Er kan echter sprake zijn van verschillen in de rentebeweging voor verschillende looptijden. De lange rente kan

bijvoorbeeld sterker stijgen of dalen dan de korte rente. Veranderingen in de rentecurve worden niet gemeten aan de hand van de modified duration, maar hebben wel invloed op het renterisico.

Vastgoedrisico en aandelenrisico

Vastgoedrisico is het risico dat de waarde van vastgoed en vastgoedaandelen verandert als gevolg van veranderingen in de desbetreffende marktprijzen. Informatie over de spreiding van de portefeuille naar sector en regio is opgenomen in de toelichting op de balanspost vastgoed. De portefeuille vastgoedbeleggingen maakt ongeveer 6% (2023: ongeveer 6%) uit van de totale beleggingen.

In de solvabiliteitstoets van DNB wordt uitgegaan van een waardeschok van beursgenoteerd vastgoed van 30% en niet-beursgenoteerd vastgoed van 15%. Een hiermee overeenkomende waardedaling van de vastgoedbeleggingen resulteert in een daling van de actuele dekkingsgraad met ongeveer 2 procentpunten (2023: ongeveer 2 procentpunten). Een hiermee overeenkomende waardestijging van deze beleggingen daarentegen resulteert in een verbetering van de actuele dekkingsgraad met ongeveer 2 procentpunten (2023: ongeveer 2 procentpunten).

Aandelenrisico is het risico dat de waarde van aandelen verandert als gevolg van veranderingen in de desbetreffende marktprijzen. Informatie over de spreiding van de portefeuille naar sector en regio is opgenomen in de toelichting op de balanspost aandelen. De aandelenportefeuille maakt ongeveer 26% (2023: ongeveer 22%) uit van de totale beleggingsportefeuille.

In de solvabiliteitstoets van DNB wordt uitgegaan van een waardeschok van beursgenoteerde aandelen ontwikkelde markten van 30%, beursgenoteerde aandelen opkomende markten van 40% en nietbeursgenoteerde aandelen (private equity) van eveneens 40%. Een hiermee overeenkomende waardedaling van de totale aandelenportefeuille resulteert in een daling van de actuele dekkingsgraad met ongeveer 10 procentpunten (2023: ongeveer 9 procentpunten). Een hiermee overeenkomende waardestijging van de portefeuille aandelen resulteert in een verbetering van de actuele dekkingsgraad met ongeveer 10 procentpunten (2023: ongeveer 9 procentpunten).

Valutarisico

Valutarisico is het risico dat de waarde van beleggingen verandert als gevolg van veranderingen in valutakoersen. De valutaverdeling van de beleggingen in vastgoed, aandelen en vastrentende waarden (uitgedrukt in euro's) vóór en na afdekking van het valutarisico is als volgt:

	Aan- Vastgoeddelen		Vast- rentende waarden	Overig	Totaal	Valuta- afdek- king	Netto positie
2024							
Euro	2.230	12.843	400.249	10.273	425.595	180.160	605.755
Amerikaanse dollar	29.330	132.549	64.634	1.077	227.590	-179.604	47.986
Japanse yen	3.340	10.910	0	34	14.284	0	14.284
Britse pond	2.230	12.843	5.541	4.160	24.774	-4.994	19.780
Overige valuta's	5.294	11.696	0	-4.564	12.426	42	12.468
Totaal	42.424	180.841	470.424	10.980	704.669	-4.396	700.273
2023							
Euro	2.301	13.374	380.426	3.139	399.240	158.265	557.504
Amerikaanse dollar	29.050	106.119	59.760	1.156	196.085	-143.987	52.098
Japanse yen	4.167	10.838	0	28	15.033	0	15.033
Britse pond	1.988	6.140	4.703	301	13.133	-12.575	558
Overige valuta's	6.555	17.368	37.758	657	62.339	1.661	64.000
Totaal	44.061	153.839	482.648	5.282	685.829	3.364	689.193

De kolom Overig is inclusief interest rate swaps, de kolom vastrentend is exclusief de banktegoeden op beleggingsrekeningen.

In de solvabiliteitstoets van DNB wordt uitgegaan van een waardeschok van de na afdekking resterende positie in vreemde valuta's van ontwikkelde markten ten opzichte van de euro van 20%. De positie in vreemde valuta's van opkomende markten wordt geschokt met 35%. Hiermee overeenkomende dalingen van de valutakoersen ten opzichte van de euro resulteren in een daling van de actuele dekkingsgraad met ongeveer 4 procentpunten (2023: ongeveer 4 procentpunten). Hiermee overeenkomende stijgingen van de valutakoersen resulteren in een verbetering van de actuele dekkingsgraad met ongeveer 4 procentpunten (2023: ongeveer 3procentpunten)

Commodityrisico

Commodityrisico is het risico dat de waarde van commoditybeleggingen verandert als gevolg van veranderingen in de marktprijzen van onderliggende grondstoffen. Het fonds belegt niet in commodities of commodityderivaten, zodat geen sprake is van commodityrisico.

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat tegenpartijen hun contractuele verplichtingen aan het pensioenfonds of de beleggingsfondsen waarin het pensioenfonds participeert niet nakomen. Informatie over de kredietwaardigheid van de portefeuille op basis van credit ratings en over de spreiding van de portefeuille naar sector en regio is opgenomen in de toelichting op de balanspost vastrentende waarden. Ongeveer 30% (2023: ongeveer 28%) van de totale portefeuille heeft de hoogste rating AAA en ongeveer 23% (2023: ongeveer 23%) van de portefeuille heeft de AA-rating.

Verzekeringstechnisch risico

Het belangrijkste verzekeringstechnisch risico is het langlevenrisico. Dit is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld bij de vaststelling van de premie en de berekening van de technische voorziening. Door toepassing van de AG-prognosetafels 2024 met correcties voor ervaringssterfte wordt rekening gehouden met een toekomstige verbetering van de levensverwachting. Dit neemt niet weg dat een grote mate van onzekerheid bestaat met betrekking tot de toekomstige ontwikkeling van de levensverwachting.

Een ander verzekeringstechnisch risico is het overlijdensrisico. Dit is het risico dat (gewezen) deelnemers en/of pensioengerechtigden eerder overlijden dan gemiddeld verondersteld bij de vaststelling van de voorziening pensioenverplichtingen. Dit is met andere woorden het risico dat de hiervoor opgenomen technische voorziening onvoldoende zijn om de toekomstige uitkeringen partnerpensioen en wezenpensioen te dekken. De hiervoor gevormde technische voorziening worden vastgesteld op basis van de actuele AG prognosetafels met correcties voor ervaringssterfte.

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat onvoldoende liquide middelen beschikbaar zijn om op korte termijn aan de verplichtingen (voornamelijk de pensioenuitkeringen) te kunnen voldoen. Dit risico is onder normale omstandigheden nagenoeg afwezig, omdat de pensioenuitkeringen voor een belangrijk deel kunnen worden voldaan uit de ontvangen premies en directe beleggingsopbrengsten en bovendien verreweg het grootste deel van de beleggingsportefeuille bestaat uit liquide vermogenstitels. Dit neemt niet weg dat ingenomen derivatenposities kunnen leiden tot de contractuele verplichting tot bijstorting. Feitelijk is het liquiditeitsrisico geen onderdeel van het solvabiliteitsrisico, namelijk het risico dat het pensioenfonds op lange termijn de pensioenverplichtingen niet kan nakomen. Wel is het zo dat een gedwongen verkoop op korte termijn van illiquide beleggingen veelal een ongunstige prijs tot gevolg heeft, waardoor op de verkoop verlies wordt geleden. Het totaal van de illiquide beleggingen maakt ongeveer 0% (2023: ongeveer 0%) uit van de totale portefeuille beleggingen. Het liquiditeitsrisico wordt overeenkomstig het standaardmodel van DNB op nihil gesteld.

Concentratierisico

Concentratierisico kan optreden als een goede spreiding van beleggingen of pensioenverplichtingen ontbreekt. In het standaardmodel van DNB voor de bepaling van het vereist eigen vermogen is het concentratierisico gelijkgesteld aan nihil. Het pensioenfonds voldoet aan deze veronderstelling van een voldoende gediversifieerde beleggingsportefeuille en een voldoende evenwichtige demografische opbouw van de populatie. In de toelichting op de balanspost vastrentende waarden zijn de posten die meer dan 5% uitmaken van de totale obligatieportefeuille vermeld. Een viertal beleggingsfondsen maken

gezaamenlijk ongeveer 43% (2023: 5 fondsen ongeveer 45%) uit van de totale obligatieportefeuille. Het concentratierisico wordt overeenkomstig het standaardmodel van DNB op nihil gesteld.

Operationeel risico

Het operationeel risico is het risico dat optreedt bij de uitvoering van de pensioenactiviteiten en beleggingsactiviteiten, als gevolg van niet afdoende of falende interne processen, menselijk gedrag en systemen of als gevolg van externe gebeurtenissen. Dit risico wordt beperkt door de ISAE 3402-rapportages die het pensioenfonds van de diverse uitvoerders ontvangt. Op grond van de Pensioenwet mag het operationeel risico in de solvabiliteitstoets van DNB op nihil worden gesteld, mits geen sprake is van een verhoogd risico. In 2024 (en 2023) is aan deze voorwaarde voldaan.

Actief risico

Actief risico is het risico dat het rendement van een beleggingsportefeuille afwijkt van de voor deze beleggingsportefeuille gehanteerde benchmark. Op basis van een ALM-studie wordt een strategische beleggingsmix bepaald. Ter beoordeling van de relatieve beleggingsresultaten wordt voor de afzonderlijke beleggingscategorieën binnen de totale beleggingsportefeuille een benchmark bepaald, die worden geaggregeerd op portefeuilleniveau.

Door middel van zowel actief beheer van de onderscheiden afzonderlijke beleggingsportefeuilles per assetcategorie (selectie van individuele vermogenstitels) als actief beheer van de totale portefeuille (afwijking van de strategische mix) wordt actief risico aangegaan. De benchmarkportefeuille dient dus als referentiekader voor de beoordeling van de relatieve beleggingsresultaten. In de solvabiliteitstoets van DNB wordt alleen rekening gehouden met het actieve risico in de aandelenportefeuille.

Indexeringsrisico

De toeslagverlening heeft een voorwaardelijk karakter. Het bestuur van het pensioenfonds stelde jaarlijks de toeslagverlening vast met inachtneming van de financiële positie van het pensioenfonds. Indexeringsrisico is het risico dat de ambitie met betrekking tot de toeslagverlening niet wordt gerealiseerd als gevolg van tegenvallend rendement op de beleggingen, daling van de marktrente en demografische ontwikkelingen.

Door middel van de reële dekkingsgraad kan inzicht worden gegeven in de mate waarin in de toekomst toeslagen kunnen worden toegekend (ook wel aangeduid als de toeslagruimte). Voor het bepalen van de reële dekkingsgraad worden de pensioenverplichtingen contant gemaakt tegen de reële rente. De reële rente wordt berekend door de nominale rente te verminderen met de geschatte inflatiecomponent. De aldus berekende reële dekkingsgraad bedraagt 94.6% (2023: 89,1%).

Toelichting op de staat van baten en lasten

(bedragen in duizenden euro's)

Baten en lasten pensioenactiviteiten

11 Waardeoverdrachten

Hieronder is opgenomen het saldo van inkomende bedragen uit hoofde van overgenomen pensioenverplichtingen en uitgaande bedragen uit hoofde van overgedragen pensioenverplichtingen. In 2023 heeft het fonds (SAMAS aanspraken – Winstuitkering (WUK)) aan de werkgever overgedragen. In de uitgaande waardeoverdrachten zit is hiervoor een bedrag van EUR 774 duizend opgenomen.

	2024	2023
Inkomende waardeoverdrachten	-	11
Uitgaande waardeoverdrachten	-575	-1.710
Totaal	-575	-1.699

12 Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuarieel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de technische voorziening van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en partnerpensioen.

	2024	2023
Totaal	-	-

13 Toeslagen

	2024	2023
Actieve deelnemers	-260	-276
Gewezen deelnemers	-3.835	-
Pensioengerechtigden	-7.585	-
Totaal	-11.680	-276

De pensioenrechten van de actieve deelnemers zijn per 1 januari 2025 verhoogd met 2,23% (1 januari 2024: niet verhoogd). In 2024 en 2023 betreft de toeslag van de actieve deelnemers alleen nog de groep arbeidsongeschikten. De premievrije pensioenrechten en de ingegane pensioenen zijn per 1 januari 2025 met 2,23% verhoogd (1 januari 2024: niet verhoogd). De indexactie van de actieve deelnemers in 2023 betreft indexatie van de ingegaan WAO hiaat uitkering. Deze wordt onvoorwaardelijk geïndexeerd.

14 Rentetoevoeging technische voorziening

	2024	2023
Totaal	-17.863	-16.998

De in het verslagjaar aan de technische voorziening toegevoegde rente is gebaseerd op de éénjaarsrente van 3,44% (2023: 3,26%).

15 Wijziging rekenrente

De waarde van de pensioenverplichtingen wijzigt onder invloed van veranderingen in de rekenrente.

	2024	2023
Totaal	-5.825	-18.462

De afgeleide rekenrente is in 2024 gedaald van 2,4% tot 2,2% en is in 2023 gedaald van 2,7% tot 2,4%.

16 Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Toekomstige pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuariëel berekend en opgenomen in de technische voorziening. De hieronder opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenen en kosten van de verslagperiode.

	2024	2023
Onttrekking pensioenuitkeringen	32.426	33.621
Onttrekking pensioenuitvoeringskosten	2.363	2.276
Totaal	34.789	35.897

17 Pensioenrechten waardeoverdrachten

Hieronder zijn opgenomen de toevoeging aan de technische voorziening uit hoofde van pensioenrechten met betrekking tot inkomende waardeoverdrachten en de onttrekking aan de voorziening uit hoofde van pensioenrechten met betrekking tot uitgaande waardeoverdrachten. In 2023 heeft het fonds (SAMAS aanspraken – Winstuitkering (WUK)) aan de werkgever overgedragen. In de uitgaande waardeoverdrachten zit hierin een bedrag van EUR 716 duizend.

	2024	2023
Pensioenrechten inkomende waardeoverdrachten	-	-12
Pensioenrechten uitgaande waardeoverdrachten	784	1.563
Saldo	784	1.551

18 Wijzigingen actuariële grondslagen

De actuariële grondslagen zijn de uitgangspunten en veronderstellingen waarop de berekening van de technische voorziening is gebaseerd. Onder wijziging actuariële grondslagen is het effect van aanpassing van de bestandsgrondslagen, economische grondslagen en kostengrondslagen op de voorziening opgenomen.

	2024	2023
Rekenrente	-	-754
Overgang op AG-prognosetafels 2024	1.700	-
Totaal	1.700	-754

19 Overige mutaties technische voorziening

	2024	2023
Actuariële resultaten	4.058	304
Overige mutaties	460	147
Totaal	4.518	451

De actuariële resultaten zijn als volgt samengesteld:

	2024	2023
Kortlevenrisico	-598	611
Langlevenrisico	4.758	338
Sterfte	4.160	949
Arbeidsongeschiktheid	287	36
Flexibele keuzemogelijkheden	-421	-359
Overig	32	-322
Totaal	4.058	304

20 Pensioenuitkeringen

	2024	2023
Ouderdompensioen (inclusief overbruggingspensioen)	-22.257	-23.206
Partnerpensioen	-9.351	-9.777
Wezenpensioen	-10	-14
Arbeidsongeschiktheidspensioen	-291	-263
Totaal periodieke pensioenuitkeringen	-31.909	-33.260
Afkopen pensioenen	-216	-236
Totaal	-32.125	-33.496

21 Herverzekeringen

	2024	2023
Koopsommen toeslagen herverzekering	-115	-100
Uitkeringen herverzekering	307	335
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorziening	-684	-290
Totaal	-492	-55

22 Pensioenuitvoeringskosten

	2024	2023
Kosten pensioenuitvoering	-1.258	-1.175
Kosten bestuursondersteuning	-586	-475
Kosten bestuur	-340	-338
Advies- en controlekosten	-639	-386
Overige kosten	-142	-136
Toegerekend aan vermogensbeheer	385	343
Totaal pensioenuitvoeringskosten	-2.580	-2.167

Dit betreft de kosten met betrekking tot de uitvoering van de pensioenregeling. De kosten van vermogensbeheer zijn hierin niet begrepen. De kosten van het bestuur en financieel beheer worden toegerekend aan pensioenuitvoering en vermogensbeheer.

De activiteiten van het pensioenfonds zijn niet onderworpen aan de heffing van omzetbelasting (btw). Om deze reden heeft het pensioenfonds geen recht op aftrek van voorbelasting op kosten.

23 Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds

	Direct	Waarde verandering	Beheer- kosten	Transactie- kosten	Totaal
2024					
Vastgoedbeleggingen	1.545	3.393	-2	-10	4.926
Aandelen	2.911	35.829	-	33	38.773
Aandelenderivaten	-	80	-	-	80
Vastrentende waarden	7.130	9.986	-955	-419	15.742
Rentederivaten	-1.662	3.903	-	-	2.241
Valutaderivaten	-	-12.998	-	-12	-13.010
Totaal	9.924	40.193	-957	-408	48.752
Niet-toegerekende kosten					-2.165
Totaal					46.587
2023					
Vastgoedbeleggingen	1.414	1.183	-186	-27	2.384
Aandelen	2.642	24.917	-76	-117	27.366
Aandelenderivaten	-	52			52
Vastrentende waarden	7.427	27.030	-1.040	-697	32.720
Rentederivaten	-1.396	3.658			2.262
Valutaderivaten	-	720			720
Totaal	10.087	57.560	-1.302	-841	65.504
Niet-toegerekende kosten					-2.083
Totaal					63.421

De hiervoor weergegeven kosten van vermogensbeheer en transactiekosten per beleggingscategorie zijn mede op schattingen gebaseerd.

De niet aan de afzonderlijke beleggingscategorieën toegerekende kosten van vermogensbeheer kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2024	2023
Kosten fiduciair vermogensbeheer	-1.251	-1.076
Overige kosten vermogensbeheer	-529	-664
Totaal vóór toegerekende kosten bestuur	-1.780	-1.740
Toegerekende kosten bestuur	-385	-343
Totaal	-2.165	-2.083

De totale kosten vermogensbeheer (exclusief transactiekosten) bedragen EUR 3.122 duizend (2023: EUR 3.385 duizend). De kosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2024	2023
Aan beleggingscategorieën toegerekende beheerkosten	-957	-1.302
Niet aan beleggingscategorieën toegerekende overige kosten	-2.165	-2.083
Totaal	-3.122	-3.385

Overige informatie

Verbonden partijen

De aangesloten ondernemingen, bestuursleden (inmiddels vereffenaars), visitatiecommissie en sleutelfunctiehouders werden aangemerkt als verbonden partijen.

Het pensioenfonds had geen leningen verstrekt aan bestuursleden en had ook anderszins geen vorderingen op bestuursleden. Inzake de beloning van bestuurders wordt verwezen naar de paragraaf Bezoldiging bestuurders hierna.

Er zijn geen transacties van betekenis met verbonden partijen die niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan

Medewerkers

Het pensioenfonds heeft geen personeel in dienst.

Bezoldiging bestuurders

Het totaal van de uitgekeerde bestuurdersbeloning via het fonds, zoals is vastgelegd in de abtn-bijlage Beloningsbeleid, bedraagt EUR 274 duizend (2023: EUR 271 duizend).

Honorarium accountant

De aan het verslagjaar toegerekende accountants honoraria zoals bedoeld in artikel 382a Titel 9, Boek 2 BW bedragen EUR 81 duizend (2023: EUR 85 duizend). De kosten hebben volledig betrekking op de controle van de jaarrekening en de jaarstaten DNB.

Belastingen

Het pensioenfonds is op grond van de aard van de activiteiten vrijgesteld van belastingheffing voor de vennootschapsbelasting.

Toezichthouder

Evenals vorig jaar is geen sprake van door DNB genomen corrigerende maatregelen ingevolge artikel 96 Pensioenwet.

Gebeurtenissen na balansdatum

Op 2 juni 2025 heeft DNB laten weten dat we over kunnen gaan tot de uitvoering van de voorgenomen CWO. Vervolgens is op 18 juni 2025 de overeenkomst met Aegon Levensverzekering N.V. getekend, naar de toekomst toe een gegarandeerde aan de HICPxT gekoppelde toeslag van 100% is vastgelegd, plus een eenmalige toeslag van 1,8%.

Als gevolg van het besluit van DNB en de getekende overeenkomst met Aegon Levensverzekering N.V. is het pensioenfonds formeel in liquidatie. Vanaf dat moment treden de bestuursleden op als vereffenaars en is de naam van ons pensioenfonds gewijzigd doordat 'in liquidatie' moet worden toegevoegd.

De liquidatiegrondslagen en het treffen van aanvullende voorzieningen van RJ 170 hoofdstuk 2 zijn niet toegepast aangezien de liquidatie zich voltrekt volgens een bepaald scenario en college van vereffenaars verwachten dat de stichting aan haar verplichtingen zal kunnen voldoen.

Amstelveen, 23 juni 2025

College van vereffenaars

- E.G.M. Donders, voorzitter
- P.A.H. Martens, secretaris
- F.P. Lamein
- A.P.M. Mol
- R.A.L. Monnens
- J. van Noord
- M.E.J. Schuit
- T. Stanoevska

Overige gegevens

Bestemming van het resultaat

In de statuten is geen bepaling opgenomen over de wijze waarop het resultaat moet worden verdeeld. Het resultaat wordt jaarlijks geheel ten gunste dan wel ten laste van de reserves gebracht.

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds Staples in liquidatie te Amstelveen is aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2024.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaaris ben ik onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Staples in liquidatie, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het college van vereffenaars van het pensioenfonds.

Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar.

Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 7,0 miljoen. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 350 duizend te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuariel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds Staples in liquidatie is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de toeslagen nagenoeg toereikend zijn.

Apeldoorn, 23 juni 2025

drs. J.L.A. Schilder AAG

Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het college van vereffenaars van Stichting Pensioenfonds Staples in liquidatie

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening voor het boekjaar geëindigd op 31 december 2024 van Stichting Pensioenfonds Staples in liquidatie te Amstelveen gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds Staples in liquidatie per 31 december 2024 en van het resultaat over 2024 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2024;
- de staat van baten en lasten over 2024;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie *Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening*.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Staples in liquidatie zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Ons inzicht in het pensioenfonds

Stichting Pensioenfonds Staples in liquidatie (hierna: het pensioenfonds) voert als gesloten ondernemingspensioenfonds de pensioenregeling uit voor zijn deelnemers. Vermogensbeheer en pensioenbeheer zijn uitbesteed aan gespecialiseerde dienstverleners. Wij hebben bijzondere aandacht in onze controle besteed aan deze onderwerpen op basis van de activiteiten van het pensioenfonds en onze risicoanalyse.

Wij hebben de materialiteit bepaald en de risico's geïdentificeerd en ingeschat dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, om in reactie op deze risico's de controlewerkzaamheden te bepalen ter verkrijging van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Materialiteit	€ 7 miljoen
Toegepaste benchmark	1% van het pensioenvermogen per 31 december 2024, zijnde het totaal van de technische voorziening voor risico pensioenfonds en de overige reserves.
Nadere toelichting	Wij hebben voor deze grondslag gekozen omdat dit het vermogen betreft dat de basis vormt voor de berekening van de (beleids)dekkingsgraad. Voor het bepalen van het percentage hebben wij gelet op de financiële positie van het pensioenfonds en de mate waarin de beleidsdekkingsgraad zich rondom een kritieke grens bevindt. Gelet op het reserveoverschot hebben wij de materialiteit gesteld op 1,0% van het pensioenvermogen. De wijze waarop wij de materialiteit hebben bepaald, is niet gewijzigd ten opzichte van voorgaand boekjaar.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met het college van vereffenaars overeengekomen dat wij aan het college van vereffenaars tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 350 duizend rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Onze focus op fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving

Onze verantwoordelijkheid

Hoewel wij niet verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving en van ons niet verwacht kan worden dat wij het niet-naleven van alle wet- en regelgeving ontdekken, is het onze verantwoordelijkheid om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

Onze controleaanpak met betrekking tot frauderisico's

Wij hebben de risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in het pensioenfonds en diens omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het college van vereffenaars inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de visitatiecommissie het toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij verwijzen naar hoofdstuk Risicobeheer van het jaarverslag, waarin het college van vereffenaars zijn (fraude)risicoanalyse heeft opgenomen.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragscode, de klokkenluidersregeling en de incidentenregistratie. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij houden rekening met het risico dat het college van vereffenaars interne beheersmaatregelen kan doorbreken, aangezien dit risico in alle organisaties aanwezig is. Vanwege dit risico hebben wij onder meer schattingen beoordeeld op tendenties die mogelijk een risico vormen op een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude, met name gericht op belangrijke gebieden die oordeelsvorming vereisen en significante schattingsposten, zoals toegelicht in Toelichting Grondslagen voor de waardering van activa en passiva in de jaarrekening, waaronder de subjectieve elementen in de waardering van de technische voorzieningen. Wij verwijzen in dit kader verder naar het kernpunt 'Waardering van en toelichting ten aanzien van de technische voorzieningen'. Ook hebben wij data analyse gebruikt om journaalposten met een verhoogd risico te signaleren en te toetsen en de zakelijke beweegredenen (of het ontbreken daarvan) beoordeeld van bijzondere transacties, waaronder die met verbonden partijen.

Wij zijn uitgegaan van de veronderstelling dat er bij de opbrengstenverantwoording frauderisico's bestaan met name bij de indirecte beleggingsopbrengsten uit de indirecte beleggingen in hypotheekfondsen. Wij beschrijven in de controleaanpak van het kernpunt Waardering en toelichting van beleggingen zonder genoteerde marktprijzen onze controlewerkzaamheden om in te spelen op de veronderstelde frauderisico's bij de opbrengstenverantwoording.

Wij hebben kennisgenomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij leden van het college van vereffenaars, sleutelfunctionarissen (waaronder sleutelfunctiehouders, de compliance officer, medewerkers van het bestuursbureau en de uitvoeringsorganisatie(s)) en de visitatiecommissie.

Uit de door ons geïdentificeerde frauderisico's, ontvangen inlichtingen en andere beschikbare informatie volgen geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude met een mogelijk materieel belang voor het beeld van de jaarrekening.

Onze controleaanpak met betrekking tot het risico van niet voldoen aan wet- en regelgeving

Wij hebben passende controlewerkzaamheden verricht inzake de naleving van de bepalingen van de relevante wet- en regelgeving die van directe invloed zijn op de verantwoorde bedragen en toelichtingen in de jaarrekening. Daarnaast hebben wij de omstandigheden ingeschat met betrekking tot het risico van niet-naleven van wet- en regelgeving waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze van materiële invloed kunnen zijn op de jaarrekening. In lijn met NBA-handreiking 1144 *Specifieke verplichtingen vanuit de toezichtwet- en regelgeving voor de interne auditor en de externe accountant bij pensioenfondsen*, is onze inschatting gebaseerd op onze ervaring in de sector, afstemming met het college van vereffenaars, het kennis nemen van de systematische integriteitsrisicoanalyse (SIRA), het lezen van notulen, het kennisnemen van rapporten van sleutelfunctiehouders en de compliance officer en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden gericht op transactiestromen, jaarrekeningposten en toelichtingen.

We hebben verder kennisgenomen van correspondentie met toezichthouders en zijn alert gebleven op indicaties voor een (mogelijke) niet-naleving gedurende de controle. Ten slotte hebben we schriftelijk de bevestiging ontvangen dat alle bekende gebeurtenissen van niet-naleving van wet- en regelgeving met ons zijn gedeeld.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de visitatiecommissie en het college van vereffenaars gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben de besluitvorming omtrent het opheffen van het pensioenfonds dit jaar als een kernpunt van onze controle aangemerkt.

Besluitvorming omtrent het opheffen van het pensioenfonds	
Risico	Op 18 november 2024 heeft het (toenmalige) bestuur van het pensioenfonds (hierna te noemen: "het college van vereffenaars") het voorgenomen besluit genomen om de opbouw van pensioenrechten en –verplichtingen in eigen beheer te beëindigen en over te dragen aan een verzekeraar. Dit voorgenomen besluit is voorgelegd aan het verantwoordingsorgaan dat op 6 januari 2025 een positief advies heeft afgegeven. Op 10 maart 2025 heeft het college van vereffenaars besloten tot liquidatie van Stichting Pensioenfonds Staples en een collectieve waardeoverdracht (CWO) naar een verzekeraar (buy-out) op basis van artikel 84 Pw, onder de opschortende voorwaarden dat DNB geen verbod oplegt en dat bij de buy-out een minimale toeslag van kan worden ingekocht. In juni 2025 is aan beide opschortende voorwaarden voldaan waardoor het besluit in werking is getreden. Het pensioenfonds heeft de besluitvorming toegelicht in de jaarrekening in sectie 'Grondslagen voor de financiële verslaggeving' in de paragraaf 'Algemeen'. Aanvullend is in het bestuursverslag in 'Toekomst Pensioenfonds' een toelichting opgenomen. In de toelichting op de jaarrekening is uiteengezet dat waarden en pensioenrechten en -verplichtingen in eigen beheer in 2025 zullen worden overgedragen aan een verzekeraar. Vervolgens zal na besluit van het college van vereffenaars tot liquidatie van het fonds worden overgegaan. Het college van vereffenaars heeft dit feit toegelicht en de invloed op de grondslagen voor financiële verslaggeving bepaald en toegelicht in overeenstemming met de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving. In een situatie van vrijwillige discontinuïteit waarbij naar verwachting het pensioenfonds aan zijn verplichtingen zal voldoen, wordt de jaarrekening opgesteld op basis van de gebruikelijke grondslagen en niet op basis van liquidatiegrondslagen, aangezien het college van vereffenaars verwacht dat het pensioenfonds in staat is om aan al zijn verplichtingen te voldoen. De gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving zijn derhalve ongewijzigd ten opzichte van het voorgaand boekjaar en toegelicht in de sectie 'Grondslagen voor de financiële verslaggeving'. Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de gevolgen van de besluitvorming omtrent het opheffen van het pensioenfonds niet toereikend zijn verwerkt en toegelicht in de jaarrekening 2024.
Onze controleaanpak	Onze controlewerkzaamheden ten aanzien van de besluitvorming omtrent het opheffen van het pensioenfonds en de gevolgen voor de grondslagen voor financiële verslaggeving en toelichting in de jaarrekening bestonden onder andere uit: • Het kennisnemen van de relevante documentatie in het kader van de toekomst van het pensioenfonds, waaronder de besluitvorming van het college van vereffenaars en de overdracht van de pensioenrechten en –verplichtingen in eigen beheer; • Het toetsen van de verwachting dat het pensioenfonds aan al zijn verplichtingen kan voldoen; • Het toetsen van de gevolgen van de besluitvorming op de jaarrekening, specifiek gehanteerde grondslagen; • Het toetsen van de toelichting inzake de besluitvorming in de jaarrekening.

Besluitvorming omtrent het opheffen van het pensioenfonds	
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de verwerking en de toelichting van de gevolgen van de besluitvorming omtrent het opheffen van het pensioenfonds in de jaarrekening.

Ontwikkeling en toelichting van de (beleids)dekkingsgraad	
Risico	De solvabiliteit van een pensioenfonds wordt gemeten aan de hand van de dekkingsgraad. De dekkingsgraad brengt de verhouding tussen de (netto) activa en pensioenverplichtingen tot uitdrukking en is daarmee een graadmeter voor de financiële positie van een pensioenfonds. De beleidsdekkingsgraad is de gemiddelde dekkingsgraad van de twaalf maanden voorafgaand aan het moment van vaststelling. Het pensioenfonds is wettelijk verplicht om de beleidsdekkingsgraad te hanteren als basis voor bepaalde beleidsbeslissingen, bijvoorbeeld inzake indexatie en kortingen. Daarnaast is de beleidsdekkingsgraad onder meer van belang om te bepalen of het pensioenfonds voldoende buffers heeft. De dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad zijn toegelicht in toelichting Risicobeheer van de jaarrekening. Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de (beleids)dekkingsgraad niet juist wordt vastgesteld.
Onze controleaanpak	Door controle van de balans onderzoeken wij de samenstellende delen van de dekkingsgraad. De balans en daarmee de dekkingsgraad per 31 december 2024 hebben wij mede met gebruikmaking van de werkzaamheden van de certificerend actuaire gecontroleerd. Wij hebben de ontwikkelingen in de financiële positie van het pensioenfonds beoordeeld op basis van het actuariel rapport van de certificerend actuaire en onze controle van de jaarcijfers. Vanwege de gevoeligheid van schattingselementen hebben wij specifiek aandacht besteed aan de waardering van de (illiquide) beleggingen en de waardering van de technische voorzieningen. De werkzaamheden die wij in dit kader hebben uitgevoerd zijn in de kernpunten hierna beschreven. Wij controleren geen andere maandelijkse dekkingsgraden dan de dekkingsgraad ultimo boekjaar. Ten aanzien van andere maandelijkse dekkingsgraden hebben wij de navolgende toetsingswerkzaamheden verricht, die minder zekerheid geven dan een controle van twaalf maands-dekkingsgraden: • Wij hebben de opzet van het totstandkomingsproces van de berekening van de maandelijkse dekkingsgraad onderzocht alsmede de juiste maandoerekening van zogenaamde key items vastgesteld. Dit jaar betroffen key items de toeslagverlening per 1 januari 2025 evenals de aanpassing van de Prognosetafel AG2024; • Daarnaast heeft de certificerend actuaire een plausibiliteitstoets uitgevoerd op de ontwikkeling van de voorziening pensioenverplichtingen zoals gehanteerd in de bepaling van de dekkingsgraad gedurende het jaar in relatie tot de ontwikkelingen in de belangrijkste factoren, zoals de rentecurve. Wij hebben kennisgenomen van de uitkomst van deze werkzaamheden van de certificerend actuaire. Tevens hebben wij de toelichtingen met betrekking tot de (beleids)dekkingsgraad geëvalueerd.

Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd in de vaststelling van de dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad per 31 december 2024 en de gerelateerde toelichting in de jaarrekening.
-------------------------	--

Waardering en toelichting van beleggingen zonder genoteerde marktprijzen	
Risico	De beleggingen zijn een significante post op de balans van het pensioenfonds. Alle beleggingen dienen krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. De gerealiseerde en ongerealiseerde waardeontwikkeling van beleggingen dienen in de staat van baten en lasten te worden verwerkt als indirecte beleggingsopbrengsten. Voor een groot deel van de beleggingen is deze marktwaarde te verifiëren aan transacties die tot stand zijn gekomen op de financiële markten (marktprijzen). Er zijn ook beleggingen die worden gewaardeerd op basis van onafhankelijke taxaties, netto contante waardeberekeningen of een andere geschikte methode, waaronder de intrinsieke waarde per participatie voor posities in niet-(beurs)genoteerde fondsen. De waarderingsonzekerheid neemt inherent toe bij netto contante waardeberekeningen en hangt samen met de beschikbaarheid en toepasbaarheid van marktgegevens. Bij het pensioenfonds betreffen dit de posities in derivaten. De posities in niet-(beurs)genoteerde fondsen, met hypotheekfondsen kennen eveneens inherent relatief veel waarderingsonzekerheid doordat de waarde wordt ontleend aan de meest recente rapportages van de fondsmanagers gecorrigeerd voor kasstromen tot aan balansdatum. Het pensioenfonds heeft de waarderingsgrondslagen voor de beleggingen beschreven in sectie 'Grondslagen voor de financiële verslaggeving' in de paragraaf 'Algemeen' in de jaarrekening en een nadere toelichting opgenomen in Toelichting Grondslagen voor de waardering van activa en passiva. Uit de toelichting 3. Vastrentende waarden en 4. Derivaten blijkt dat per 31 december 2024 € 1,8 miljoen (gesaldeerd) is belegd in derivaten en dat € 57 miljoen is belegd in hypotheekfondsen. Dit betreft circa 8% van de totale beleggingen. Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de beleggingen zonder genoteerde marktprijzen niet juist gewaardeerd zijn en dat de toelichting niet voldoet aan relevante verslaggevingsvereisten. Zoals tevens beschreven in 'Onze controle-aanpak met betrekking tot frauderisico's', hebben wij het veronderstelde frauderisico inzake de opbrengstenverantwoording ook gekoppeld aan de indirecte beleggingsopbrengsten uit beleggingen in hypotheekfondsen.
Onze controleaanpak	Bij de controle van de beleggingen hebben wij gebruikgemaakt van de werkzaamheden van een andere accountant. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel, hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de beleggingen, rekening houdend met omvang en risicoprofiel van de beleggingen, en deze vastgelegd in instructies. Daarnaast hebben wij een kwaliteitsreview uitgevoerd met betrekking tot de uitgevoerde werkzaamheden en de uitkomsten daarvan. Door deze werkzaamheden, gecombineerd met de hierna beschreven werkzaamheden, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de beleggingen verkregen om een oordeel te geven over de jaarrekening. Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen geëvalueerd en controlewerkzaamheden, waaronder het evalueren van de juiste werking van de interne

	beheersmaatregelen, uitgevoerd op de waardering van de beleggingen per 31 december 2024. - Voor de posities in niet-(beurs)genoteerde fondsen hebben wij de waardering gecontroleerd op basis van de gecontroleerde jaarrekeningen van de betreffende fondsen met daarin opgenomen de gecontroleerde waarde per aandeel of participatie per 31 december 2024. Verder hebben wij vastgesteld of de gekozen waarderingsgrondslagen en de belangrijkste uitgangspunten daarbij aansluiten op de grondslagen van het pensioenfonds. - Voor de waardering van de derivaten hebben wij een controle uitgevoerd op het gehanteerde waarderingsmodel en op de gehanteerde input waaronder de uit de markt afgeleide gegevens zoals valuta(termijn)koersen, rentevolatiliteit en rentecurves. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden hebben wij waarderingsspecialisten betrokken. Tevens hebben wij de toelichtingen met betrekking tot de beleggingen geëvalueerd.
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering van de beleggingen zonder genoteerde marktprijzen per 31 december 2024, de indirecte beleggingsopbrengsten en de gerelateerde toelichting in de jaarrekening.

Waardering van en toelichting ten aanzien van de technische voorzieningen

Risico	De technische voorzieningen waaronder de voorziening pensioenverplichtingen betreffen een significante post in de balans van het pensioenfonds. De technische voorzieningen dienen krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. De waardering is gevoelig voor de gehanteerde (actuariële) veronderstellingen en schattingselementen. Hier ligt een aantal belangrijke conventies aan ten grondslag namelijk dat voor de waardering uitgegaan wordt van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur alsmede de meest recente informatie (tafels) omtrent de levensverwachting, zoals gepubliceerd door het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG). In aanvulling op de tafels wordt gecorrigeerd voor de ingeschatte ervaringssterfte bij het pensioenfonds, zijnde de fondsspecifieke ervaringssterfte. Deze veronderstellingen hebben tezamen met de hoogte van de kostenopslag, waaraan eveneens schattingen ten grondslag liggen, bijzondere aandacht gehad in onze controle. Wij hebben aan de subjectieve elementen ervaringssterfte en kostenopslag van de bepaling van de technische voorziening een frauderisico gekoppeld en de waardering en de toelichting daarop als kernpunt van onze controle aangemerkt. Het pensioenfonds heeft de waarderingsgrondslagen voor de voorziening pensioenverplichtingen beschreven in paragraaf 'Algemeen' in de jaarrekening en een nadere toelichting opgenomen in Toelichting Grondslagen voor de waardering van activa en passiva. Uit deze toelichting blijkt dat (schattings)wijzigingen hebben plaatsgevonden door aanpassing van de Prognosetafel AG2024. Volgens deze toelichting is de voorziening pensioenverplichtingen hierdoor 0,3% lager uitgekomen. Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de technische voorzieningen niet toereikend gewaardeerd en toegelicht zijn.
Onze controleaanpak	Bij de controle van de technische voorzieningen hebben wij gebruikgemaakt van de werkzaamheden van de certificerend actuaris van het pensioenfonds. De certificerend actuaris onderzoekt onder meer de toereikendheid van de technische voorzieningen en de

	naleving van een aantal specifieke wettelijke bepalingen. De certificerend actuaaris heeft daarbij gebruikgemaakt van de door ons in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens, waaronder de pensioenaanspraken van deelnemers. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel over de jaarrekening als geheel hebben wij met de certificerend actuaaris onze planning, werkzaamheden, verwachtingen en uitkomsten afgestemd voor de controle van boekjaar 2024. Hierbij hebben wij specifiek aandacht gevraagd voor de toets van de ervaringssterfte op basis van de toegepaste prognosetafels en de effecten van de wijzigingen hierin, de toereikendheid van de kostenopslag alsmede de toepassing van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen geëvalueerd en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen per 31 december 2024: • Daartoe hebben wij ons een beeld gevormd van de redelijkheid van de aannames en schattingen van het college van vereffenaars met betrekking tot de gekozen actuariële grondslagen, alsmede de uitkomsten van het actuariële grondslagenonderzoek en de gehanteerde waarderingsgrondslagen besproken met de certificerend actuaaris. • Hierbij hebben wij met inachtneming van het oordeel van de certificerend actuaaris gelet op de besluitvorming van het college van vereffenaars, de recentheid van beschikbaar grondslagenonderzoek, de toetsing op de onderbouwing van de daarin opgenomen veronderstellingen, de uitkomsten van beschikbare tussentijdse evaluaties, de uitkomsten van de actuariële analyse over meerdere jaren en de aanwezigheid van een consistente gedragslijn. • Daarnaast hebben wij controlewerkzaamheden uitgevoerd om de gehanteerde basisgegevens te toetsen, waaronder het evalueren van de juiste werking van de interne beheersmaatregelen bij de pensioenuitvoeringsorganisatie, het verrichten van aansluitwerkzaamheden met de pensioenadministratie voor wat betreft de aantallen en de aanspraken en het beoordelen van het verloop en de uitkomsten van de actuariële analyse. Tevens hebben wij de toelichtingen ten aanzien van de technische voorzieningen geëvalueerd.
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering per 31 december 2024 of de toelichting van de technische voorzieningen.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de

Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van vereffenaars is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden voor de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van vereffenaars voor de jaarrekening

Het college van vereffenaars is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het college van vereffenaars verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van vereffenaars noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Het besluit is genomen om het pensioenfonds op te heffen. Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van vereffenaars afwegen of het pensioenfonds in staat is om aan al zijn verplichtingen te voldoen. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel maakt het college van vereffenaars de jaarrekening op op basis van gebruikelijke grondslagen en niet op basis van liquidatiegrondslagen, tenzij het pensioenfonds naar verwachting niet in staat is om aan al zijn verplichtingen te voldoen. Het college van vereffenaars moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor materiële onzekerheid zou kunnen bestaan of het pensioenfonds in staat zal zijn om aan al zijn verplichtingen te voldoen, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. De sectie 'Informatie ter ondersteuning van ons oordeel' hierboven, bevat een informatieve samenvatting van onze verantwoordelijkheden en de uitgevoerde werkzaamheden als basis voor ons oordeel.

Onze controle bestond verder onder andere uit:

- het in reactie op de ingeschatte risico's uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het pensioenfonds;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van vereffenaars en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de vereffenaars gehanteerde veronderstelling dat het pensioenfonds aan al zijn verplichtingen kan voldoen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor materiële onzekerheid zou kunnen bestaan of het pensioenfonds aan al zijn verplichtingen kan voldoen. Als wij concluderen dat de hiermee verband houdende toelichtingen in de jaarrekening inadequaat zijn, moeten wij ons oordeel aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een pensioenfonds niet langer in staat is om aan al zijn verplichtingen te voldoen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Communicatie

Wij communiceren met het college van vereffenaars onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het college van vereffenaars hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Den Haag, 23 juni 2025

EY Accountants B.V.

w.g. E.J. Hogervorst MSc RA

Personalia

Situatie per 23 juni 2025

Het college van vereffenaars

Onafhankelijke leden

E.G.M. Donders, voorzitter

Relevante nevenfunctie(s):

Bestuurslid – voorzitter Pensioenfonds Rockwool

Consultant Donders Management B.V.

T. Stanoevska

Relevante nevenfunctie(s):

Bestuurslid en sleutelfunctiehouder interne audit Pensioenfonds PostNL

Bestuurslid Pensioenfonds Campina

Associe maatschap VCHolland en uit dien hoofde lid meerdere visitatiecommissies

Sleutelfunctiehouder Risicobeheer Reiswerk Pensioenen i.l.

Lid Commissie risicomanagement van de Pensioenfederatie

Leden namens de gewezen deelnemers

F.P. Lamein, plv. secretaris

Relevante nevenfunctie(s):

Eigenaar en vervuller FrankmakesIT.work

R.A.L. Monnens, plv. voorzitter

Relevante nevenfunctie(s):

Voorzitter Fonds de Pension Goodyear ASBL Luxemburg

EMEA Treasurer Goodyear

Leden namens de pensioengerechtigden

P.A.H. Martens, secretaris

Relevante nevenfunctie(s): Geen

A.P.M. Mol

Relevante nevenfunctie(s):

Bestuurslid Stichting Agnes van Leeuwenberg

Lid Raad van Toezicht Stichting Bartholomeus Gasthuis

Bestuurslid VVE de Wending

Bestuurslid Vereniging Deelnemers Pensioenfonds Staples (VDPS)

Bestuurslid Cerberus Beleggingsclub

Bestuurslid Stichting Maximiliaan van de Gucht

J. van Noord

Relevante nevenfunctie(s):

Bestuurslid VVE Jungfrau/Matterhorn te Utrecht

Van Noord Beheer B.V.

M.E.J. Schuit

Relevante nevenfunctie(s):

Bestuurslid Pensioenfonds DNB

Eigenaar Margreet Schuit Pensioenadvies

SLEUTELFUNCTIEHOUDERS

Sleutelfunctiehouder actuariael - J. Schilder

Sleutelfunctiehouder interne audit - A.P.M. Mol

Sleutelfunctiehouder risicobeheer - T. Stanoevska

VERANTWOORDINGSORGAAN

Leden namens de gewezen deelnemers

R. Pauptit
J.A.M. Walraven

Leden namens de pensioengerechtigden

H. Winkel, voorzitter
G. Altena, secretaris
H.B. Albers
D. de Rooij

VISITATIECOMMISSIE

N. Swagers, voorzitter
A. Doornink,
E.H. Janssen

BELEGGINGS- EN CONTROLECOMMISSIE

R.A.L. Monnens (vereffenaar, voorzitter)
F.P. Lamein (vereffenaar)
B.P.H. Puijn (extern deskundige)
M. Iglesias del Sol (extern deskundige)

PRIVACY OFFICER

Blue Sky Group Holding B.V.

COMPLIANCE OFFICER

Nederlands Compliance Instituut

VERTROUWENSPERSOON

Nederlands Compliance Instituut

Certificerend ACTUARIS

Towers Watson Netherlands B.V.

ACCOUNTANT

EY Accountants B.V.

ADVISEREND ACTUARIS

Towers Watson Netherlands B.V.

BESTUURSONDERSTEUNING

BSG Pension Management B.V.

PENSIOENADMINISTRATEUR

BSG Pension Management B.V.

FIDUCAIR MANAGER

BNP PARIBAS ASSET MANAGEMENT Europe

FINANCIEELRISKMANAGER

Basispoint B.V.

CUSTODIAN

CACEIS Bank, Netherlands Branch

Verklarende woordenlijst

Actuariële- en bedrijfstechnische nota (Abtn)

Hierin zijn de financiële opzet van een pensioenfonds en de grondslagen waarop deze berust, gemotiveerd omschreven. De actuariële en bedrijfstechnische nota moet in ieder geval een beschrijving bevatten van de financieringsmethode, de wijze van berekening van de bijdragen en van de toereikendheidstoets, alsmede een uiteenzetting van het beleggingsbeleid, een organogram en een mandaatregeling. De actuariële en bedrijfstechnische nota moet aan De Nederlandsche Bank worden overgelegd.

Actuariële grondslagen

Gegevens als sterftekansen, arbeidsongeschiktheidskansen, rekenrente en kosten die gemaakt worden om pensioen uit te keren. Ook het vermogen dat nodig is om alle pensioenen te kunnen uitkeren, wordt met deze gegevens berekend.

ALM-studie

Een ALM-studie is een hulpmiddel bij strategische besluitvorming door inzicht te geven in hoe de belangrijkste risicofactoren voor de balans van een pensioenfonds doorwerken. Daarnaast geven ALM-analysen inzicht in de mate waarin het strategisch beleid in staat is om de strategische doelstellingen te realiseren.

Autoriteit Financiële Markten (AFM)

De AFM houdt toezicht op het gedrag van iedereen die actief is op de markt van sparen, lenen, beleggen en verzekeren.

AVG Algemene verordening gegevensbescherming

Het is een Europese verordening die de regels voor de verwerking van persoonsgegevens door particuliere bedrijven en overheidsinstanties in de hele Europese Unie standaardiseert.

Beleggingsbeleid

Een pensioenfonds is verplicht om op solide wijze te beleggen. Het beleggingsbeleid van een pensioenfonds is enerzijds gericht op het zo veel mogelijk uitsluiten van beleggingsrisico's en anderzijds op het behalen van een zo hoog mogelijk rendement. Bovendien moet de afstemming van de beleggingen op de verplichtingen juist zijn: het fonds moet op het juiste moment aan haar verplichtingen kunnen voldoen. Om optimaal aan deze uitgangspunten te voldoen is een juiste samenstelling van de beleggingsmix noodzakelijk, die met behulp van een ALM-studie kan worden vastgesteld.

Beleidsdekkingsgraad

De actuele dekkingsgraad wordt berekend door alle bezittingen van het fonds te delen door de pensioenverplichtingen (de pensioenaanspraken van alle deelnemers). De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de actuele maanddekkingsgraden van de laatste twaalf maanden.

Benchmark (index)

Een objectieve maatstaf voor zowel de samenstelling als de performance van het belegde vermogen. Een benchmarkindex is een mandje van -bijvoorbeeld- een aantal aandelen.

In beginsel bepaalt de totale waarde van alle uitstaande aandelen de waarde van een index; fluctuaties in de waarde van de index worden derhalve veroorzaakt door koersfluctuaties van de in de index opgenomen aandelen. Bekende voorbeelden van indices zijn AEX en MSCI.

Code Pensioenfondsen

In de Code Pensioenfondsen staan principes voor een goed pensioenfondsbestuur. De Code is via artikel 33 Pensioenwet en artikel 11 Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling wettelijk verankerd in de Pensioenwet. Pensioenfondsen zijn wettelijk verplicht de normen van de Code toe te passen of gemotiveerd uit te leggen welke normen zij niet (volledig) toepassen en waarom. Pensioenfondsen nemen deze uitleg op in het bestuursverslag.

Collateral

Ontvangen of verstrekte zekerheden ter dekking van verplichtingen die voortkomen uit bepaalde beleggingstransacties.

Compliance

Het woord komt van het Engelse woord to comply with, overeenstemmen met. De naleving van de wet- en regelgeving, evenals het werken volgens de normen en regels die het fonds zelf heeft opgesteld.

Compliance Officer

Is een functionaris die bij veelal een financiële instelling is aangesteld om toe te zien op de naleving van wet- en regelgeving binnen de organisatie. Een Compliance Officer zorgt er voor dat de handelwijze van de organisatie inclusief haar personeel overeenkomt met de door de wetgever gesteld vereisten.

Contante waarde

Het bedrag dat op dit moment nodig is om in de toekomst een uitkering te kunnen doen, waarbij rekening is gehouden met de actuariële grondslagen.

Curverisico

Het curverisico is een risico dat ontstaat door niet-parallelle verschuivingen in de rentetermijnstructuur (curverisico). Het curverisico wordt door het fonds begrensd door - tot 30 jaar - per looptijdsegment het renterisico van de matchingportefeuille niet meer dan +/-5% af te laten wijken van het renterisico van de totale verplichtingen op dat segment.

Custodian

Het fonds maakt voor de beleggingsadministratie gebruik van een custodian, namelijk CACEIS. Een custodian is een financiële partij die de effecten in een administratieve vorm bewaard.

Datalek

Bij een datalek gaat het over inbreuk in verband met persoonsgegevens. Dat kan zijn een onbedoelde openbaring van of toegang tot persoonsgegevens; of vernietiging, wijziging, verlies of vrijkomen van persoonsgegevens.

(Beleids-)dekkingsgraad

De verhouding van de contante waarde van het belegde vermogen en de contante waarde van de pensioenverplichtingen. Dit percentage geeft aan de mate waarin het fonds buffers heeft om in de toekomst aan haar verplichtingen te kunnen voldoen.

Per 1 januari 2015 hanteren pensioenfondsen de beleidsdekkingsgraad, dat is een gemiddelde van de dekkingsgraden van de twaalf voorgaande maanden.

Derivaten

Financiële producten die alleen kunnen bestaan bij de gratie van een ander product ofwel de onderliggende waarde. De prijsontwikkeling is (mede) afhankelijk van de prijsontwikkeling van de onderliggende waarde. Een ander woord voor derivaten is afgeleid product, zoals opties, futures en termijncontracten. Het zijn verhandelbare rechten en/of plichten.

Direct rendement/totaal rendement

Direct rendement heeft betrekking op de directe opbrengsten uit beleggingen in de vorm van rente, dividend en huren, uitgedrukt in een percentage van de waarde van die beleggingen. In het begrip totaal rendement wordt ook de waardeverandering van de beleggingen meegenomen. Bij het effectief rendement op vastrentende beleggingen wordt ook nog rekening gehouden met het patroon van de nog te ontvangen aflossingen en rentebetalingen.

Discretionair mandaat

De vermogensbeheerder beschikt over een mandaat voor de aan- en verkoopbeslissingen en kan binnen deze door het pensioenfondsbestuur vastgestelde kaders zonder aanvullend overleg of toestemming besluiten om te verkopen of om aan te kopen en tot uitvoering daarvan overgaan.

De Nederlandsche Bank (DNB)

Orgaan dat toezicht houdt op pensioenfondsen en verzekeraars. Het toezicht op pensioenfondsen is geregeld in de Pensioenwet. De Pensioenwet heeft als doel het beschermen van de pensioenaanspraken van (gewezen) deelnemers. DNB houdt ook toezicht op pensioenregelingen die door een werkgever bij een pensioenfonds of een verzekeraar worden ondergebracht.

Diversificatie-effect

Het effect dat het totale risico kleiner is dan de som van de afzonderlijke risico's doordat de betreffende gebeurtenissen slechts zelden tegelijk optreden.

(modified) Duration

Duration ofwel Duratie is het gewogen gemiddelde van de looptijden van een verzameling vastrentende waarden, praktisch gezien de 'terugverdiensdij' van bijvoorbeeld een obligatie. De 'Modified' Duration is een afgeleide factor die het effect van een rentewijziging op het rendement weergeeft. Als de rente met een zeker percentage stijgt, daalt het rendement met hetzelfde percentage vermenigvuldigd met de Modified Duration.

Dynamische Strategie

Stichting Pensioenfonds Staples i.l. maakt in haar strategische beleggingsbeleid gebruik van een Dynamische Strategie. Uitgangspunt bij de vastgelegde regels die de Dynamische Strategie beschrijven is dat op enig moment bij een hogere actuele dekkingsgraad het dekkingsgraadrisico verkleind zal worden. De regels beschrijven ook welke keuzes daarbij gemaakt zullen worden. De keuzes bestaan uit een verhoging van de strategische afdekking van het renterisico of de afbouw van de strategische allocatie naar de rendementsportefeuille.

Emerging Markets (Opkomende Markten)

Landen waarvan de aandelenmarkt en de obligatiemarkt nog niet volledig zijn ontwikkeld; bijvoorbeeld China en India.

Emerging Market Debt

Beleggingen in obligaties uitgegeven door overheden en bedrijven in opkomende markten.

Environmental, Social & Governance (ESG)

Dit houdt in dat factoren als energieverbruik, klimaat, beschikbaarheid van grondstoffen, gezondheid, veiligheid en goed ondernemingsbestuur worden meegewogen bij de samenstelling van de beleggingsportefeuille.

Fiduciair manager

Fiduciair management is een integrale benadering van vermogensbeheer die ervoor zorgt dat alle vermogens-beheeractiviteiten optimaal op elkaar worden afgestemd. De fiduciair manager begeleidt het fondsbestuur bij het vaststellen van het beleggingsbeleid, het voeren van risicomanagement en het samenstellen van een optimale beleggingsportefeuille. Door middel van een frequente rapportage houdt het fondsbestuur volledig grip op alle processen.

Financieel Toetsingskader (FTK)

Voorschriften voor de premiehoogte en de omvang van de reserves, als onderdeel van de Pensioenwet die op 1 januari 2007 van kracht is geworden.

Franchise

Het deel van het salaris waarover geen pensioen wordt opgebouwd. Gepensioneerden krijgen hiervoor in de plaats de AOW van de Sociale Verzekeringsbank.

Geëscaleerde klacht

Een geëscaleerde klacht is een klacht die niet in eerste instantie naar tevredenheid van de gewezen deelnemer of pensioengerechtigde (hierna deelnemer) is opgelost. In eerste instantie behandelt de pensioenuitvoeringsorganisatie BSG deze geëscaleerde klacht en in tweede instantie het bestuur.

Geschil

Een geschil ontstaat als een geëscaleerde klacht niet tot tevredenheid van de deelnemer is opgelost. Een geschil kan worden voorgelegd aan de externe Geschilleninstantie Pensioenfonds of de burgerlijke rechter.

Gewezen deelnemer (ook wel slaper genoemd)

Iemand is een gewezen deelnemer als de deelname aan de pensioenregeling is gestopt doordat hij/zij niet langer bij een werkmaatschappij van Staples werkt.

Governance

Het stelsel van verantwoordelijkheden van alle partijen die bij het besturen van een pensioenfonds betrokken zijn, zoals bestuur en directie.

Haalbaarheidstoets

Pensioenfondsen moeten jaarlijks toetsen of het verwachte koopkrachtbehoud van de pensioenen en de daarbij behorende risico's in lijn zijn met de ambities van het fonds. Het doel van de haalbaarheidstoets is om de afweging tussen het streven naar rendement uit beleggingen en het pensioenresultaat en de daar bijbehorende risico's expliciet te maken. In deze afweging houdt het fonds rekening met een evenwichtige afweging van de belangen van verschillende generaties. Het resultaat van de toets kan ertoe leiden dat het fonds samen met de werkgever en de COR (arbeidsvoorwaardelijke partijen) in overleg gaat over een aanpassing van het beleid of de ambitie.

Herstelplan

Plan (van aanpak) gericht op het herstel van de financiële positie van het fonds. Als de beleidsdekkingsgraad van een pensioenfonds per het einde van een kalenderkwartaal onder de gestelde eisen ten aanzien van het vereist eigen vermogen ligt, moet het fonds dit direct aan DNB melden. Binnen drie maanden na het ontstaan van de situatie dient het bestuur van het fonds een herstelplan bij DNB te hebben ingediend. Het herstelplan dient zodanige maatregelen te omvatten, dat de situatie op grond waarvan een herstelplan moet worden opgesteld binnen uiterlijk tien jaar is beëindigd.

IMVB

Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen. Pensioenfondsen beleggen in internationaal opererende bedrijven en kunnen door middel van die beleggingen mogelijk invloed uitoefenen op die bedrijven. Daarom wordt in de context van pensioenfondsen gesproken over een Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (IMVB-) convenant.

Integriteitsbeleid

Integriteit staat voor integer handelen en dat is zoiets als 'doen wat van je verwacht wordt'. Daarbij gelden dan de waarden en normen van 'goed burgerschap' zoals onafhankelijk, loyaal, betrouwbaar, dienstbaar en onkreukbaar. Deels zijn deze waarden en normen uitgewerkt in gedragscodes die concreter aangeven wat wel moet en niet mag.

IORP II

Europese richtlijn voor pensioenfondsen en premiestellingen. De bepalingen uit IORP-II zijn van kracht in de Nederlandse wetgeving en pensioenfondsen moeten aan deze regelgeving voldoen.

Klacht

Een klacht is ieder ongenoegen dat een deelnemer richting pensioenuitvoeringsorganisatie BSG/het fonds uit. Overigens kan een deelnemer te allen tijde naar de burgerlijke rechter stappen met zijn klacht (waarna het een geschil wordt).

Kwetsbaarheidsmatrix

Het bestuur heeft aan de hand van een groot aantal indicatoren een matrix opgesteld waaruit de mate van kwetsbaarheid met betrekking tot het voortbestaan van het pensioenfonds is af te leiden.

Leveraged loans

Hebben verwantschap met een high yield obligatie. Deze worden ook uitgegeven door bedrijven zonder investment grade rating van kredietbeoordelaars. Zo staan deze leningen hoger in de hiërarchie ten opzichte van de obligaties bij een faillissement. Het kredietrisico is dus geringer.

Marktrente

Onder de marktrente verstaan we de rente die bij het verstrekken van een lening of krediet overeenkomt met de gemiddelde rente voor vergelijkbare leningen of kredieten.

Marktwaarde

Waarde van een beleggingsobject als het op dit moment zou worden verkocht.

Matchingportefeuille

Binnen de matching portefeuille wordt het renterisico van het fonds verminderd. De verplichtingen van

het fonds worden (tot op zekere hoogte) gematched met de vastrentende-waarden portefeuille. Dit kan gebeuren met behulp van obligaties, maar ook door middel van derivaten.

Mediaan

De mediaan is het midden van een verdeling of gegevensverzameling.

Nominale waarde

De hoofdsom, waarover rente wordt betaald en die uiteindelijk wordt terugbetaald aan de uitlener. Door rentebewegingen in de markt kan de marktwaarde afwijken van de nominale hoofdsom.

Obligatie

Schuldpapier van een overheid of onderneming met een vaste of variabele rente en een vaste looptijd waarna de schuld zal worden afgelost.

Pensioenaanspraak

Een recht op toekomstige pensioenuitkeringen. De aanspraak op pensioen wordt onderscheiden van het ingegane pensioen.

Pensioengerechtigde

Degene, die krachtens de bepalingen van de statuten en het reglement periodieke pensioenuitkeringen ontvangt.

Pensioengrondslag

Het deel van het (vaste) jaarsalaris dat resteert na aftrek van de franchise. Over de pensioengrondslag worden de pensioenaanspraken verleend.

Pensioenwet

De Pensioenwet heeft als doel het beschermen van de pensioenaanspraken van de werknemers. Verder regelt de Pensioenwet het toezicht op pensioenfondsen en verzekeraars door DNB.

Privacy Officer

Een persoon die toeziet op de omgang met persoonsgegevens binnen de organisatie en controleert of de organisatie voldoet aan de wet en eventuele andere toepasselijke regelgeving. Naast toezicht heeft de Privacy Officer ook adviserende taken.

Prognosetafels

Tabellen opgesteld door het Actuarieel Genootschap op basis van waarnemingen in een bepaalde periode, aangevend per leeftijd de kans om binnen het jaar te overlijden. Stichting Pensioenfonds Staples i.l. gebruikt de zgn. Prognosetafel AG2024 met correcties voor ervaringssterfte waardoor al rekening wordt gehouden met een toekomstige verbetering van de levensverwachting als het gaat om het resterende langlevensrisico.

Reële dekkingsgraad

De verhouding tussen het vermogen inzake de bij een pensioenfonds ondergebrachte pensioenregeling of pensioenregelingen en de technische voorzieningen van een pensioenfonds waarbij in elk kalenderjaar rekening wordt gehouden met voorwaardelijke toeslagverlening aan de hand van loon- of prijsontwikkelingen in het daaraan voorafgaande kalenderjaar.

Rekenrente

Het rentepercentage dat in aanmerking wordt genomen bij de berekening van de contante waarde van de pensioenverplichtingen.

Rendement

Het positieve of negatieve resultaat dat een pensioenfonds of vermogensbeheerder behaalt met de belegging van daartoe beschikbare middelen.

Riskmanager

De functionaris die controles op het beleggingsproces, het resultaat en de kwaliteit van waarderingen uitvoert. Hiermee krijgt het bestuur het gewenste zicht op de operationele risico's van het onder haar verantwoording gevoerde beleggingsbeleid.

Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR)

Verordening met betrekking tot informatieverstrekking over duurzaamheid in de financiële sector. De SFDR maakt deel uit van het Action Plan for Financing Sustainable Growth van de Europese Commissie.

Sleutelfunctie

Sleutelfuncties bieden countervailing power ten opzichte van de onderdelen die belast zijn met de uitvoerende werkzaamheden, dit in het kader van beheerste en integere bedrijfsvoering. Bij de inrichting van sleutelfuncties geldt het wettelijke vereiste dat het fonds of premie pensioen instelling (ppi) waarborgt dat de houders van sleutelfuncties, alsmede de overige personen betrokken bij het uitoefenen van de sleutelfuncties, in staat worden gesteld hun taken op een objectieve, eerlijke en onafhankelijke manier te vervullen.

Sleutelfunctiehouder

Functionaris die eindverantwoordelijk is voor de sleutelfunctie.

SWOT-analyse

Sterkte-zwakteanalyse, een analysetechniek op basis van Strengths, Weaknesses, Opportunities, en Threats

Solvabiliteit

Het vermogen van het pensioenfonds om op langere termijn aan de pensioenverplichtingen te kunnen voldoen.

Technische voorziening (TV)

Het bedrag dat naar verwachting nodig is om alle lopende in de toekomst aan pensioengerechtigden uit te keren bedragen te kunnen dekken.

Toeslagen

Verhoging van ingegane pensioenen en/of (premienvrije) pensioenaanspraken met een percentage dat gelijk blijft of gelijk is aan een indexcijfer. Als indexcijfer wordt vaak het consumenten-prijnsindexcijfer (CPI) gehanteerd.

United Nations Global Compact

De UN Global Compact is een oproep aan bedrijven over de hele wereld om hun strategieën en activiteiten op één lijn te brengen met 10 principes op het gebied van mensenrechten, arbeidsvoorwaarden, milieu en anticorruptie (zie <http://www.globalcompact.be/issues>), de bredere doelstellingen van de Verenigde Naties (VN) actief te steunen (o.a. Sustainable Development doelstellingen) en zich te engageren om jaarlijks een voortgangsrapport in te dienen.

UN PRI

Principles for Responsible Investment. Door de Verenigde Naties ontwikkelde gedragscode voor het duurzaam beleggen door pensioenfondsen en andere beleggers.

Vastrentende waarden

Verzamelnaam voor beleggingen waarop in beginsel een vaste rentevergoeding en een vaste looptijd geldt. Voorbeelden van vastrentende waarden zijn obligaties, onderhandse leningen en hypotheekleningen.

Verantwoordingsorgaan

De Pensioenwet verplicht pensioenfondsen tot het instellen van een verantwoordingsorgaan waarin actieve deelnemers, pensioengerechtigden en de werkgever vertegenwoordigd zijn. Zij hebben als taak het controleren van het handelen van het bestuur met betrekking tot het beleid, de wijze waarop het beleid is uitgevoerd en de naleving van de bij of krachtens de wet vastgestelde principes voor Goed Pensioenfondsbestuur.

Vereist eigen vermogen

Is de omvang van het eigen vermogen waarover een pensioenfonds ten minste moet beschikken. Indien een fonds niet over dit vermogen beschikt, moet het een herstelplan indienen bij DNB.

Visitatiecommissie

Het fonds draagt zorg voor de organisatie van het interne toezicht. Het gaat daarbij om het beoordelen van de beleids- en betuursprocedures, de interne beheersing, de manier waarop de uitvoering van de regeling

wordt bestuurd en aangestuurd en de manier waarop wordt omgegaan met risicomanagement. Het interne toezicht wordt bij ons fonds uitgevoerd door de visitatiecommissie.

Waardeoverdracht

Het overhevelen van de contante waarde van de bij de oude werkgever opgebouwde pensioenaanspraken naar de pensioenverzekeraar of het fonds van de nieuwe werkgever voor inkoop van (geïndexeerde) pensioenaanspraken.

BIJLAGE IV

Template periodieke informatieverschaffing voor de financiële producten, bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, lid 1, van Verordening (EU) 2020/852

Productnaam: Stichting Pensioenfonds Staples

Identificatiecode juridische entiteiten (LEI): BN3DFTDNTL4FZHWRJ131

Ecologische en/of sociale kenmerken (E/S-kenmerken)

Heeft dit financieel product een duurzame beleggingsdoelstelling?

☒ ☐ Ja

☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling gedaan: ____%

☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden

☐ in economische activiteiten die volgens EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden

☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan: ____%

☒ ☐ Nee

☐ Dit product **promootte ecologische/sociale (E/S) kenmerken**.

Hoewel duurzaam beleggen niet het doel ervan was, had het een minimum van ____% duurzame beleggingen

☐ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden

☐ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden

☐ met een sociale doelstelling

☒ Dit product promootte E/S-kenmerken, maar **heeft niet duurzaam belegd**.

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een ecologische of een sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan ecologische of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd, praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De **EU-taxonomie** is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaat om een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten**. Die verordening bevat geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Stichting Pensioenfonds Staples heeft de volgende ecologische en sociale kenmerken gepromoot:

1. Stichting Pensioenfonds Staples (Pensioenfonds Staples) wil niet bijdragen aan controversieel gedrag en controversiële activiteiten en hanteert daartoe een uitsluitingenbeleid.

Aan dit kenmerk is voldaan.

Pensioenfonds Staples heeft gedurende de referentieperiode in een onderneming belegd die op de uitsluitingslijst van Pensioenfonds Staples was opgenomen. Dit betrof een onderneming die de United Nations Global Compact Principles ernstig heeft geschonden. De belegging was onderdeel van twee mandaten en was ook opgenomen in een fonds waarin Pensioenfonds Staples belegt. Nadat duidelijk was geworden dat de onderneming de United Nations Global Compact Principles ernstig heeft geschonden en was opgenomen in de portefeuille heeft Pensioenfonds Staples gevraagd aan de vermogensbeheerders om de positie te verkopen. Dit is binnen een week gebeurd.

2. Pensioenfonds Staples heeft door middel van het aangaan van de dialoog (engagement) haar invloed als aandeelhouder ingezet.

Aan dit kenmerk is voldaan.

Door middel van het aangaan van dialoog (engagement) heeft Pensioenfonds Staples haar invloed als aandeelhouder ingezet. Pensioenfonds Staples vindt het belangrijk om de dialoog aan te gaan om de kans op positieve verandering te benutten, om op deze manier bij te dragen aan de kwaliteit, duurzaamheid en continuïteit van ondernemingen en markten. Pensioenfonds Staples heeft gemeten met hoeveel ondernemingen uit de portefeuille van het pensioenfonds de dialoog is aangegaan.

Naast engagement heeft Pensioenfonds Staples ook invloed uitgeoefend door te stemmen op aandeelhoudersvergaderingen. Het actief uitoefenen van het stemrecht draagt bij aan het creëren van lange termijn aandeelhouderswaarde en past bij een verantwoord beleggingsbeleid. Pensioenfonds Staples heeft voor zowel haar beleggingen in beleggingsfondsen als haar directe beleggingen (via discretionaire mandaten) het stembeleid van de betreffende vermogensbeheerders gevolgd. De impact van een stem groter is als de krachten gebundeld worden en dit was voor Pensioenfonds Staples de meest efficiënte handelswijze.

3. Meenemen van ESG-criteria (Environment, Social, Governance) in de keuze voor vermogensbeheerders en beleggingen.

Aan dit kenmerk is voldaan.

De ESG-criteria waren onderdeel van zowel de monitoring als de selectie van vermogensbeheerders gedurende de referentieperiode. De geselecteerde vermogensbeheerders hebben zelf ESG-criteria meegenomen bij de selectie van beleggingen.

Specifiek voor de wereldwijde aandelenportefeuille is een benchmark gehanteerd waarin ESG-criteria zijn geïntegreerd, te weten een MSCI ESG Leaders Index. Ondernemingen werden in de benchmark geselecteerd op basis van bovengemiddelde duurzaamheidsprestaties gemeten aan de hand van ESG-scores, goede prestaties op het gebied van controverses en beperkte betrokkenheid bij controversiële activiteiten. De ESG prestatie van de wereldwijde aandelenportefeuille is gemeten aan de hand van een ESG-score (zie de volgende vraag).

● **Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?**

1. Het aantal uitgesloten ondernemingen en landen waarin is belegd gedurende 2024	1 beleggingen
2. Het aantal ondernemingen waarmee engagement is gevoerd gedurende 2024	Totaal aantal engagements: 460 Wereldwijde aandelenportefeuille: 416

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot, worden verwezenlijkt.

3. De gemiddelde ESG-score van de wereldwijde aandelenportefeuille ten opzichte van de standaard benchmark (MSCI World)	De gemiddelde ESG-score van het wereldwijde aandelenmandaat is 61,3. Deze score ligt boven die van de standaard benchmark (54.6)
---	---

● **...en in vergelijking tot voorafgaande perioden?**

	2022	2023	2024
1. Het aantal uitgesloten ondernemingen en landen waarin is belegd	7 beleggingen + 1,27% van het EMD fonds in Russische staatsobligaties in de portefeuille	2 beleggingen	1 belegging
2. Het aantal ondernemingen waarmee engagement is gevoerd	Totaal engagements: 1197	Totaal engagements: 738	Totaal engagements: 460
3. De gemiddelde ESG-score van de wereldwijde aandelenportefeuille ten opzichte van de standaard benchmark	Portefeuille: 58.8 Benchmark: 56.4	Portefeuille: 61,7 Benchmark: 54,9	Portefeuille: 61,3 Benchmark: 54,6

In de EU-taxonomie is het beginsel “geen ernstige afbreuk doen” vastgelegd. Dit houdt in dat op de taxonomie afgestemde beleggingen geen ernstige afbreuk mogen doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie, en dat een en ander vergezeld gaat van specifieke Uniecriteria.

Het beginsel “geen ernstige afbreuk doen” is alleen van toepassing op de onderliggende beleggingen van het financiële product die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Andere duurzame beleggingen mogen evenmin ernstige afbreuk doen aan ecologische of sociale doelstellingen.

Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

Er is in de pensioenregeling geen rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren.

De **belangrijkste ongunstige effecten** zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

Grootste beleggingen	Land	% Activa	Sector
AEGEURCREI European Credits (Aegon)	Ireland	12.0%	European Credits
BABSON CAPITAL GLOBAL B EUR	Ireland	8.9%	European Senior Loans
AEAM MORTGAGE FUND	Netherlands	4.2%	Dutch Mortgages
PARTICULIER HYPO	Netherlands	3.8%	Dutch Mortgages
NVIDIA CORP	US	2.3%	Equity
BNG BANK NV RegS 0.1 01/15/2030	Netherlands	2.3%	Sovereign Agencies
MICROSOFT CORP	US	2.1%	Equity
KFW MTN RegS 1.125 06/15/2037	Germany	2.0%	Sovereign Agencies
NETHERLANDS (KINGDOM OF) 3.75 01/15/2042	Netherlands	1.6%	Treasuries

De lijst bevat de beleggingen die het **grootste aandeel** **beleggingen** van het financiële product vormen tijdens de referentieperiode, te weten: **31-12-2024**

NETHERLANDS (KINGDOM OF) 2 01/15/2054	Netherlands	1.5%	Treasuries
LANDWIRTSCHAFTLICHE RENTENBANK RegS 0 09/22/2027	Germany	1.5%	Sovereign Agencies
BELGIUM (KINGDOM OF) 1.7 06/22/2050	Belgium	1.3%	Treasuries
BELGIUM (KINGDOM OF) RegS 3.75 06/22/2045	Belgium	1.2%	Treasuries
NETHERLANDS (KINGDOM OF) 0.25 07/15/2025	Netherlands	1.2%	Treasuries
NEDERLANDSE WATERSCHAPSBANK NV MTN RegS 1.25 05/27/2036	Netherlands	1.1%	Sovereign Agencies

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Pensioenfonds Staples promootte ecologische en sociale kenmerken zonder dat het een duurzame beleggingsdoelstelling heeft nagestreefd. Pensioenfonds Staples kende gedurende de referentieperiode geen minimumallocatie naar duurzame beleggingen in de zin van SFDR of naar beleggingen in ecologisch duurzame activiteiten in de zin van de Taxonomie-Verordening. Pensioenfonds Staples heeft het percentage duurzame beleggingen in de zin van SFDR niet gemeten gedurende de referentieperiode en had 3,1% exposure naar ecologisch duurzame activiteiten in de zin van de Taxonomie-Verordening (op basis van omzet).

Nagenoeg alle beleggingen van Pensioenfonds Staples waren afgestemd op ecologische en of sociale kenmerken. Deze beleggingen hadden betrekking op aandelen, bedrijfsobligaties, leveraged loans, beursgenoteerd vastgoed, hypotheek en staatsobligaties. De overige beleggingen waren niet afgestemd op deze kenmerken en zijn belegd in derivaten of liquide middelen. Daarvoor gelden geen ecologische of sociale minima. Deze beleggingen bedroegen slechts 0,4% van de totale portefeuille.

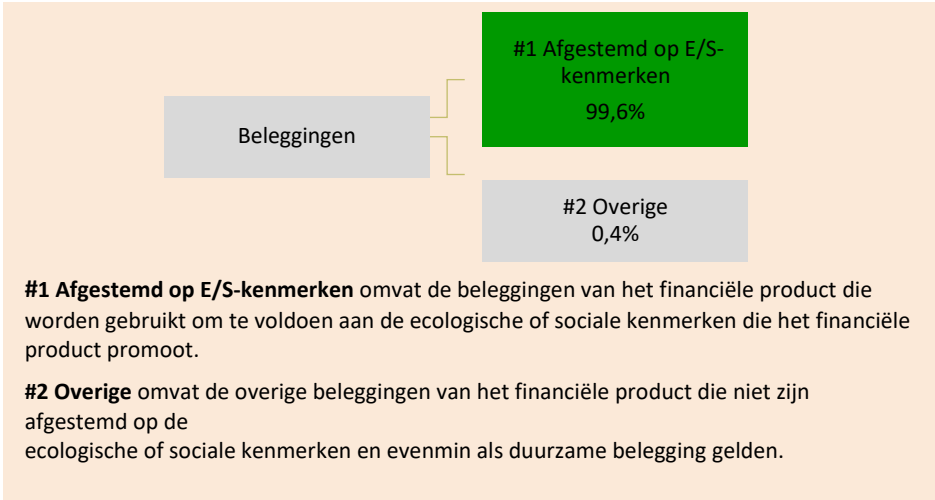
De activa-allocatie beschrijft het aandeel beleggingen in specifieke activa.

Om te bepalen of aan de EU-taxonomie wordt voldaan, bevatten de criteria voor **fossiel gas** emissiegrenswaarden en de omschakeling naar hernieuwbare energie of koolstofarme brandstoffen tegen eind 2035. Voor **kernenergie** bevatten de criteria uitgebreide regels inzake veiligheid en afvalbeheer.

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een ecologische doelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissieniveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.

Hoe zag de activa-allocatie eruit?

In welke economische sectoren werd belegd?

Pensioenfonds Staples belegt een deel van haar activa in beleggingsfondsen. De onderstaande sectorverdeling van de beleggingen is gedaan op basis van doorkijk in de fondsen.

Sectorverdeling	Som marktwaarde %
Cash	0.55%
Communications	5.40%
Consumer Discretionary	6.49%
Consumer Staples	3.12%
Energy	1.43%
Financials	22.52%
Government	28.76%
Health Care	6.64%
Industrials	5.31%
Materials	1.80%
Other	1.01%
Real Estate	6.37%
Technology	8.75%
Utilities	1.85%

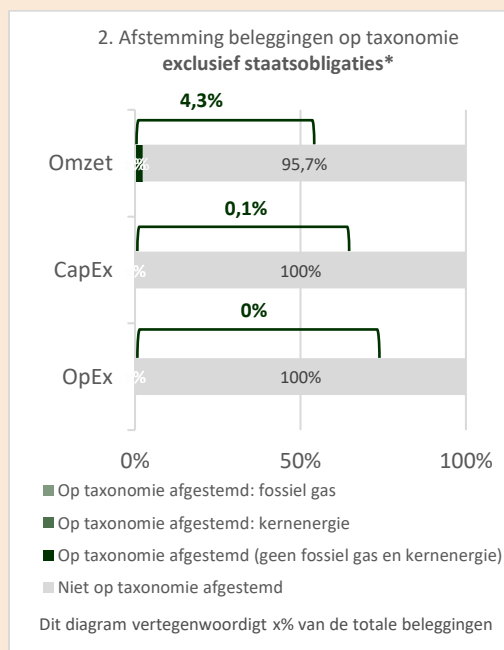
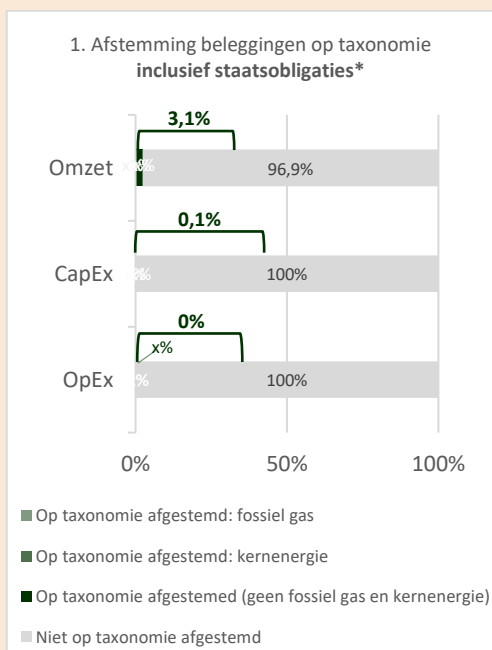
In hoeverre waren de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

3,1%. Pensioenfonds Staples heeft geen nadere data over de verdeling in ecologische doelstellingen. Ook kan Pensioenfonds Staples niet bepalen voor welk deel van de beleggingen een accountant heeft geverifieerd of deze daadwerkelijk zijn afgestemd op de EU-taxonomie. Het EU-taxonomie percentage is gebaseerd op gegevens van externe vermogensbeheerders.

Heeft het financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen¹?

- ☐ Ja:
- ☐ In fossiel gas ☐ In kernenergie
- ☒ Nee

De onderstaande diagrammen geven in het groen het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen. Er is geen geschikte methode om te bepalen in hoeverre staatsobligaties* op de taxonomie zijn afgestemd. Daarom geeft het eerste diagram de mate van afstemming voor alle beleggingen van het financiële product inclusief staatsobligaties, terwijl het tweede diagram alleen voor de beleggingen van het financiële product in andere producten dan staatsobligaties aangeeft in hoeverre die op de taxonomie zijn afgestemd.

* In deze diagrammen omvat 'staatsobligaties' alle blootstellingen aan overheden.

Pensioenfonds Staples heeft geen toegang tot geschikte gegevens om nauwkeurig te rapporteren over Capex en Opex. Ook heeft Pensioenfonds Staples geen data om te meten of de portefeuille heeft

¹ Activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie zullen alleen aan de EU-taxonomie voldoen indien zij bijdragen aan het beperken van de klimaatverandering ("klimaatmitigatie") en geen ernstige afbreuk doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie – zie de toelichting in de linkermarge. De uitgebreide criteria voor economische activiteiten in de sectoren fossiel gas en kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen, zijn vastgesteld in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Commissie.

geïnvesteed in activiteiten gerelateerd aan fossiel gas en/of kernenergie die voldoen aan de EU-taxonomie. Een marginale blootstelling aan deze beleggingen valt echter niet uit te sluiten.

● **Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?**

0%.

● **Hoe verhiel het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen zich tot eerdere referentieperiodes?**

In 2022 was het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen 0%. In 2023 was dit 2,3%. In 2024 was het percentage 3,1%. Deze stijging komt voornamelijk door grotere databeschikbaarheid.

Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie waren afgestemd?

Niet van toepassing. Pensioenfonds Staples heeft zich gedurende de referentieperiode niet gecommitteerd aan duurzame beleggingen en heeft daarom niet gemeten of het belegd heeft in duurzame beleggingen conform SFDR.

Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?

Niet van toepassing. Pensioenfonds Staples heeft zich gedurende de referentieperiode niet gecommitteerd aan duurzame beleggingen en heeft daarom niet gemeten of het belegd heeft in duurzame beleggingen conform SFDR.

Welke beleggingen zijn opgenomen in “overige”? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

De beleggingen in de categorie ‘#2 overige’ waren de beleggingen in derivaten en liquide middelen. Voor deze categorieën golden gedurende de referentieperiode geen ecologische of sociale minimumwaarborgen. Deze categorieën maakten onderdeel uit van de strategische activa allocatie. Derivaten worden gebruikt om grote financiële risico's mee af te dekken. Liquide middelen worden gebruikt om te kunnen voldoen aan aangegane verplichtingen, zoals margin calls en pensioenuitkeringen. Derivaten werden door het pensioenfonds ingezet voor het afdekken van het rente- en valutarisico. De marktwaarde van de derivaten was gedurende de referentieperiode 0,4% (gebaseerd op het gewogen gemiddelde van de vier kwartaaleinden).

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om aan de ecologische en/of sociale kenmerken te voldoen?

Pensioenfonds Staples heeft de volgende maatregelen getroffen:

- Pensioenfonds Staples wilde niet beleggen in ondernemingen die meer dan 5% van hun omzet behaalden uit de productie, onderhoud of verkoop van controversiële wapens en/of

nucleaire wapens (zoals clustermunition), of cruciale onderdelen daarvan. Ook wilde Pensioenfonds Staples niet beleggen in ondernemingen met de laagste score op compliance met de Global Compact principes van de Verenigde Naties (volgens een extern onderzoeksbureau). In opdracht van Pensioenfonds Staples is op basis van deze uitsluitingscriteria een lijst opgesteld van beleggingen waarin Pensioenfonds Staples niet wil beleggen. Deze lijst is twee keer geüpdatet gedurende de referentieperiode. Deze lijst is gecommuniceerd aan alle onderliggende externe vermogensbeheerders. De fiduciair beheerder heeft gemonitord of externe vermogensbeheerders niet hebben belegd in beleggingen die waren opgenomen op deze lijst. Dit was wel het geval gedurende de referentieperiode voor een belegging. Een onderneming waarin is belegd schond eind 2024 op ernstige wijze de United Nations Global Compact Principes. Deze belegging is daarna spoedig verkocht.

- Engagement en stemactiviteiten zijn toegepast in de door Pensioenfonds Staples geselecteerde beleggingsfondsen en discretionaire mandaten. Pensioenfonds Staples heeft het stembeleid en engagementbeleid van de externe vermogensbeheerders gevolgd, omdat het praktischer is om dit uit te besteden, mede gezien het bescheiden vermogen. Pensioenfonds Staples is periodiek geïnformeerd over de resultaten hiervan.
- Gedurende de referentieperiode zijn niet-financiële aspecten expliciet meegenomen bij de selectie en monitoring van externe vermogensbeheerders en beleggingsfondsen. Hiertoe zijn niet-financiële aspecten uitgedrukt in ESG-scores en ESG risk ratings van de verscheidene beleggingsportefeuilles. Deze zijn twee maal per jaar gerapporteerd aan Pensioenfonds Staples. Zo heeft Pensioenfonds Staples de ESG-integratie gemonitord.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Niet van toepassing. Pensioenfonds Staples heeft geen referentiebenchmark om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken voor de gehele pensioenregeling.

● ***Waarin verschilt de referentiebenchmark van een brede marktindex?***

Niet van toepassing.

● ***Hoe heeft dit financiële product gepresteerd wat betreft de duurzaamheidsindicatoren voor het bepalen van de afstemming van de referentiebenchmark op de gepromote ecologische en sociale kenmerken?***

Niet van toepassing.

● ***Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?***

Niet van toepassing.

● ***Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de brede marktindex?***

Niet van toepassing.

Referentie-benchmarks zijn indices waarmee wordt gemeten of het financiële product de ecologische of sociale kenmerken verwezenlijkt die dat product promoot.